**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**

**III (RUDENS) SESIJOS**
**RYTINIO POSĖDŽIO NR. 111**
**STENOGRAMA**

**2017 m. spalio 19 d.**

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,*
*Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*
*ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS*

**PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS).** Gerbiamieji Seimo nariai, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. spalio 19 d. posėdį. (*Gongas*)

Iki metų galo liko 73 dienos, turime nuveikti daug darbų, o vieną iš labai svarbių darbų atliko E. Zingeris, sveikiname jį sugrįžusį. Jis dalyvavo Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos pirmininko rinkimuose ir tokiu būdu labai pagarsino Lietuvą. Ačiū jam. (*Plojimai*)

*10.01 val.*

**Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. spalio 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas**

Dėl darbotvarkės. Kolegos, esate susipažinę su darbotvarke. Registruojamės.

Ar turite kokių nors pasiūlymų dėl darbotvarkės? Seniūnų sueiga pritarė, padarė pakeitimus bendru sutarimu. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*10.02 val.*

**Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų priesaika**

**PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ**, *LVŽSF*[*]**).** Gerbiamieji Seimo nariai, mūsų darbotvarkės 1-2 klausimas – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų priesaika. Spalio 17 dieną, antradienį, Lietuvos Respublikos Seimas slaptu balsavimu paskyrė šešis naujus Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjus. Teismų įstatymas numato, kad, prieš pradėdami eiti savo pareigas, teisėjai prisiekia Seime.

Šiandien kviečiame prisiekti tris naujai paskirtus teisėjus, todėl maloniai kviečiu Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininką V. Pranckietį į tribūną priimti priesaikas.

Prisiekiantysis asmuo priesaiką skaito padėjęs ranką ant Konstitucijos. Prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo. Priesaikos tekstas netaisomas ir nekeičiamas. Po priesaikos Seimo Pirmininkas teisėjui įteikia teisėjų valdžios simbolį – ženklą su Lietuvos valstybės herbu.

Maloniai prašau Seimo narius, pagerbiant priimamą priesaiką, atsistoti ir tylos salėje.

Kviečiu Gabrielę Juodkaitę-Granskienę prisiekti.

**G. JUODKAITĖ-GRANSKIENĖ.** Aš, teisėja Gabrielė Juodkaitė-Granskienė, iškilmingai prisiekiu būti ištikima Lietuvos Respublikai, savo pareigas atlikti garbingai, vykdyti teisingumą pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus, ginti žmogaus teises, laisves ir teisė-

[*] Santrumpų reikšmės: *LLRA-KŠSF* – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija; *LSDDF* – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija; *LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija; *LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija; *LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija; *MSNG* – Mišri Seimo narių grupė; *TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija; *TTF* – frakcija „Tvarka ir teisingumas“.

tus interesus, visada būti nešališka, sąžininga, humaniška, saugoti man patikėtas valstybės paslaptis ir visada elgtis, kaip dera teisėjui. Tepadeda man Dievas. (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Kviečiu prisiekti Praną Kuconį.

**P. KUCONIS.** *Priesaika* (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Kviečiu prisiekti Algirdą Taminską.

**A. TAMINSKAS.** *Priesaika* (*Plojimai*)

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Sveikiname naujus Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjus ir linkime visada laikytis duotos priesaikos. Linkime didžiulės sėkmės jūsų darbuose.

Gerbiamieji Seimo nariai, toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas V. Pranckietis.

*10.08 val.*

**2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1227 (*pateikimas*)**

**PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS).** Darbotvarkės 1-3 klausimas – 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1227. Pranešėjas – ministras V. Šapoka.

Gerbiamieji kolegos, kol ministras ateis į salę, jis jau eina į salę, pacituosiu Statuto 172 straipsnio 9 punktą: „Po pateikimo Seimo posėdyje Biudžeto ir finansų komitetas Seimo valdybos nustatyta tvarka Seimo interneto svetainėje skelbia, iki kada komitete iš suinteresuotų asmenų yra laukiama pasiūlymų ir pastabų dėl valstybės biudžeto projekto.“ Yra sudarytas grafikas ir Seimo posėdyje pateikiamas biudžeto projektas spalio 19 dieną.

Toliau, eiliniai Seimo plenariniai posėdžiai nerengiami iki lapkričio 3 dienos, Biudžeto ir finansų komitetas laukia pasiūlymų iš suinteresuotų asmenų iki lapkričio 5 dienos.

Ministras tribūnoje. Suteikiamas žodis ministrui.

**V. ŠAPOKA.** Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Turiu garbę pristatyti ateinančių metų biudžeto projektą. Tai yra pirmą kartą per nepriklausomybės laikotarpį planuojamas perteklinis biudžetas. Kodėl tas būtina mūsų ekonomikai? Dėl to, kad ekonomika šyla. Akivaizdu tai iš augančios infliacijos, iš brangstančio nekilnojamojo turto. Turime atsižvelgti į fiskalinės drausmės taisykles ir kaupti rezervus mažiau palankiems ekonomikos laikotarpiams, privalome suvaldyti infliaciją, žinoma, mažinti valstybės skolą, kuri yra gana didelė.

Matote pagrindinius skaičius. Visų valstybės fondų pajamos ir išlaidos auga. Jeigu pažiūrėjus pagal augimo greitį, tai natūralu, kadangi planuojame perteklių, tai pajamos auga kiek sparčiau negu išlaidos. Sparčiausiai auga „Sodros“, Sveikatos fondo pajamos ir, žinoma, regionų.

Kalbant bendrai apie išlaidų proporcijas, tai labai aiškiai matome, kad daugiausiai skiriama socialinei apsaugai, sveikatos apsaugai, taip pat švietimui, bendroms valstybės paslaugoms, ekonomikai skatinti ir, žinoma, mūsų gynybai. Jeigu pažiūrėtumėte, kur sparčiausiai auga, tai šiemet, kitaip negu anksčiau, nepabarstėme visiems visiems, o koncentravomės į aiškius tikslus, taigi sparčiausiai auga socialinei apsaugai, sveikatos apsaugai ir gynybai.

Kokios pagrindinės kryptys? Tai skurdo mažinimas, saugumo didinimas, ekonomikos augimo skatinimas, na, ir, žinoma, regionai.

Kalbant apie skurdo mažinimą, kokios priemonės. Yra numatoma didinti minimalų atlyginimą, didinti neapmokestinamųjų pajamų dydį nuo 310 iki 380. Įvesti vaiko pinigus, nepriklausomai nuo to, ar vaikas gyvena turtingesnių tėvų šeimoje, ar mažiau turtingų, atitinkamai atsisakoma yra papildomo NPD. Taigi kaip tai palies mažiausiai uždirbančias šeimas? Šeimos, kuri neturi vaikų, mėnesio pajamų augimas bus per 50 eurų, šeimos, auginančios vieną vaiką, – daugiau nei 60 eurų, du vaikus auginančios šeimos – daugiau nei 90 eurų ir tris vaikus – daugiau nei 120 eurų.

Kalbant apie pensijas, jeigu lygintume su 2017 m. sausio 1 d., pensijos išaugs vidutiniškai 63 eurais. Priminsiu, kad nuo 2017 metų pradžios jos padidėjo vidutiniškai 20 eurų, nuo šių metų spalio – vidutiniškai 13 eurų ir nuo kitų metų sausio dėl indeksacijos padidės dar pa-

pildomai vidutiniškai 30 eurų. Dešimtmetį nejudintos šalpos pensijos taip pat bus padidintos, priklausomai nuo situacijos, jos didės nuo 9 iki 40 eurų. Ir bendra suma pensijoms didinti, t. y. rekordinė, – daugiau nei 370 mln. eurų. Taip pat yra padėtas pagrindas pensijoms augti ir ateityje – daugiau nei 3 mlrd. skola iš „Sodros“ yra perkeliama į valstybės iždą.

Pirmą kartą įgyvendinsime įsipareigojimus NATO sąjungininkams. Šalies saugumui yra skiriama 2 % bendrojo vidaus produkto. Tai yra tikrai labai gera žinia, susijusi su mūsų šalies saugumu.

Sveikatos apsauga. Sveikatos fondas auga kaip niekad sparčiai daugiau nei 173 mln. eurų, kas leis didinti atlyginimus medikams, pradėti finansuoti naujas iki šiol nekompensuotas gydymo paslaugas. Daugiau dėmesio bus galima skirti sveikatos priežiūros paslaugoms, vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms kompensuoti, reabilitacijai ir, žinoma, prevencijai.

Kalbant apie ekonomikos skatinimą, yra numatoma, kad įmonės, kurios investuos į technologinį atsinaujinimą, galės susimažinti apmokestinamąjį pelną šimtu procentų. Komercializacijai numatytas 5 % tarifas. Numatomos tiek pelno, tiek „Sodros“ įmokų atostogos tiems, kas pradeda verslą. Taip pat numatyta išplėsti LEZ’ų lengvatą. Kartu su ES lėšomis ir valstybės biudžeto lėšomis bus skirta 164 mln. verslui skatinti ir inovacijoms.

Išlaidos kultūrai taip pat auga labai sparčiai, kartu su ES lėšomis – beveik 30 mln. eurų. Tai yra tiek Kultūros ministerijai, tiek nacionalinės kultūros įstaigoms. Pirmą kartą bus galima įdiegti Kultūros paso programą, kuri Lietuvos moksleiviams suteiks galimybę nemokamai lankytis teatruose, kino filmuose, koncertuose, muziejuose, taip skatinant juos dalyvauti kultūriniame gyvenime ir ugdant aktyvius kultūros vartotojus.

Švietimui, matome, skiriama suma yra tikrai didelė, beveik 1,3 mlrd. eurų. Efektyvinant paskirstymą šitų asignavimų viduje bus galima papildomai skirti lėšų pedagogų atlyginimams didinti, pereinant prie etatinio apmokėjimo, dėstytojų ir mokslo darbuotojų atlyginimams kelti – vėlgi per 20 mln. eurų, didinti neformalaus vaikų švietimo finansavimą 4 mln. eurų ir skirti nemokamoms aukštojo mokslo bakalauro studijoms pagal valstybės poreikį 5 mln. eurų.

Savivaldybės. Keičiasi metodika. Nuo 2018 metų savivaldybės finansiškai tikrai bus savarankiškesnės, pačios spręs, kur leisti tas papildomas lėšas. Jeigu palygintume su 2016 ir 2017 metais, tai augimas, matome, net nelygintinai didesnis.

Kalbant apie smulkaus verslo mokesčių peržiūrą, tai, kaip daug kartų minėta, yra siūloma nebeskirstyti į vienokias ar kitokias profesijas, o tiesiog suvienodinti tvarką, kad tas mokesčio tarifas priklausytų nuo realaus pelno, bet ne nuo vykdomos veiklos ar profesijos. Taip pat siūloma sumažinti verslo liudijimų ribą nuo 45 tūkst. eurų iki 35 tūkst. eurų.

Dėl žemės ūkio sektoriaus. Siūloma žemės ūkio sektorių įtraukti į bendrą mokesčių sistemą, paliekant registracijos ribą 45 tūkst. eurų, kad nepakliūtų itin smulkūs sektoriai, smulkūs ūkininkai, kurių, na, tikimybė, kad uždirbs pelno, yra artima nuliui. Tam perėjimui numatyti tiek individualiai užsiimantiems žemės ūkio veikla, tiek įmonėms numatyti dvejų metų pereinamąjį laikotarpį, tiek „Sodros“ įmokoms, tiek pajamų ir pelno mokesčiams.

Siūloma įvesti progresinį tarifą prabangiam nekilnojamajam turtui, nuosaikiai padidinti akcizą dyzeliniams degalams, kaina turėtų poveikį apie 2 %, žymėtam dyzelinui poveikis būtų apie 4 centus, taip pat nuosaikiai padidinti tarifą cigaretėms, kaina padidėtų apie 10 centų vidutiniškai už pakelį.

Kalbant apie PVM lengvatas, siūloma papildomai nustatyti 5 % tarifą nekompensuojamiesiems visiems receptiniams vaistams, palikti kompensuojamiesiems vaistams, neįgaliųjų technikai, o 9 % – knygoms, leidiniams, keleivių vežimo paslaugoms, apgyvendinimo paslaugoms ir, žinoma, centriniam šildymui.

Kalbant apie išlaidų gynybai dinamiką, čia pavaizduotos išlaidos ne tik krašto apsaugos, bet kartu su VSD, sienos apsaugos ir kitomis. Matome, kaip nuosekliai auga. Taip pat pakartosiu, kad yra labai spartus augimas sveikatos apsaugoje, socialinėje apsaugoje ir, iš tikrųjų galima pavadinti šuoliu, – regionams.

**PIRMININKAS.** Gerbiami kolegos, ministras baigė pristatymą. Siūlome nustatyti laiką klausti iki 30 minučių. Ar galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Klausia Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi R. Juknevičienė.

**M. MAJAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, akivaizdu, jog tęsiama valstybės politika didinti socialines išmokas ir daugiausia dėmesio skirti skurdui mažinti, kas iš tiesų yra svarbi ir labai kilni misija. Tačiau mano klausimas, kaip šis projektas padės ne pašalpos gavėjams ar dirbantiems už minimalų atlyginimą, bet viduriniajai klasei, profesionalams, dažniausiai gyvenantiems mieste ir aktyviai besinaudojantiems valstybės paslaugomis? Šiandien matome, kad realių reformų švietimo sektoriuje nėra, realių reformų sveikatos apsaugos sektoriuje taip pat nėra, kas sudarytų prielaidas gauti kokybiškesnes paslaugas, atlyginimai viduriniajai klasei jūsų biudžete taip pat nedidėja arba didėja labai nereikšmingai, mokesčiai taip pat nemažėja arba mažėja labai nereikšmingai, o infliacija ir kainų augimas su šiuo metu vykdoma socialine politika tik didės, o tai reiškia, kad viduriniosios klasės gyvenimo sąlygos blogės. Klausimas, kaip šis biudžetas, jūsų manymu, galėtų padėti viduriniajai klasei?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Kalbant apie viduriniąją klasę, tai turbūt sutiksite, kad vidurinioji klasė nė vienoje šalyje neišaugo su išmokomis ir mokestinėmis lengvatomis. Mokestinės lengvatos ir išmokos visų pirma yra skirtos skurdui mažinti. Tai yra prioritetas.

Kalbant apie viduriniąją klasę iš tikrųjų yra numatytas geriausias visoje ES pasiūlymų paketas investicijoms į naujas technologijas, į išradimus, į jų komercializaciją, tyrimus ir eksperimentinę plėtrą tam, kad kurtųsi kuo daugiau ir geriau apmokamų darbo vietų. Manau, kad viduriniąją klasę turime formuoti sudarydami sąlygas ir paskatas tam, kad gerai apmokamų darbo vietų gausėtų. O skurdą iš tikrųjų turime mažinti, bet pabrėšiu, kad didžioji šitos sumos dalis nėra pašalpų dalijimas į kairę ir į dešinę, o yra susiję su NPD didinimu, tai yra susiję su pensijomis, su mažesniais mokesčiais. Kalbant apie tuos, kurie uždirba vidutiniškai, kaip žinote, pagal formulę NPD poveikis išsenka net kažkiek viršijus vidutinį atlyginimą. Pagal tai, ką esame pasiūlę, tai sudarys 1140. Iki to laiko bus juntamas tas poveikis.

Kalbant apie infliaciją, tai šiuo atveju tam ir formuojamas perteklinis biudžetas, kad būtų daroma įtaka esminei vidaus paklausai tam, kad pažabotume infliaciją. Neturint pinigų politikos, tą galima daryti fiskalinėmis priemonėmis, tai ir darome. Atitinkamai kitais metais numatyta su šiuo biudžetu infliacija turėtų trauktis iki 2,7 % vietoj 3,6 %, kaip yra prognozuojama šiems metams.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Klausia Seimo narė R. Juknevičienė. Ruošiasi A. Anušauskas.

**R. JUKNEVIČIENĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš labai norėčiau, kad ir premjeras paklausytų, mano klausimas iš dalies ir jam. Jis yra susijęs su gynyba. Biudžetas auga, gera žinia. NATO generalinis sekretorius NATO sesijoje paminėjo Lietuvą, kad ji pasieks kitais metais 2 %, tačiau tai bus aišku tik po metų. Jeigu BVP augimas bus didesnis, gali tų 2 % ir nebūti. Ar esate pasiruošę, jeigu reikės padidinti lėšas vėliau, kad neliktume pamelavę?

Taip pat noriu paklausti, ar jūs ir premjeras esate susipažinę su Krašto apsaugos ministerijos pateiktais poreikiais bent šešerių metų perspektyvai? Gynybos biudžeto planuotojai turi žinoti pinigus ne tik kitiems metams, nežinodami ateities, mes negalime žinoti, ką iš tikrųjų pradėti įsigyti. Mane kiek gąsdina premjero, kitų valstiečių pasisakymai, neva ties 2 % bus sustota, vėl eskaluojamas gynybos biudžetas, vėl supriešinama su kitomis sritimis, nėra aiškus Vyriausybės patvirtintas planas, kokia kam plėtra vyks ir koks finansavimas bus bent iki 2020 metų.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Svarbiausias klausimas apie tai, ar neatsitiks taip, jeigu ekonomikos augimas bus kiek spartesnis, negu kad prognozuojama, ir tos skirtos išlaidos, kurios numatytos projekte, staiga netaptų bent kiek mažesnės negu 2 %. Šitą situaciją su krašto apsaugos ministru esame aptarę ir esame numatę priemones tam, kad užtikrintume 2 %.

O kalbant apie gynybos finansavimo planavimą ir poreikio išsiaiškinimą ir atitikimą, tai, žinoma, nėra to biudžeto projekto dalis, bet tikrai Vyriausybė tą planą turės.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys A. Anušauskas. Ruošiasi A. Papirtienė.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, norėjau pasiklausti tiesiog dėl jūsų pozicijos, kadangi į biudžetą yra įkalkuliuotas tam tikras labai nedidelis, bet padidinamas valstybės politikų, pareigūnų, valstybės tarnautojų, biudžetininkų – 180 tūkst. žmonių liečiantis pusantro euro bazinio atlygio dydis. Aš tik priminsiu, kad Seimo dauguma buvo atmetusi mano 2,5 euro didinimą, bet pritarė 11,5 euro grąžinimui į prieškrizinę stadiją to bazinio dydžio. Ką jūs darysite, jeigu Seimas pritars, nes tuo metu balsavo būtent dauguma už tą maksimalų didinimą? Kaip tai atsilieptų biudžetui?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Žinoma, kad Seimas laisvas apsispręsti, kur ir kiek padidinti. Tiesiog noriu priminti, kad kadangi priklausome euro zonai, turime fiskalinės drausmės taisykles, tai jeigu būtų nutarta smarkiai nukrypti nuo biudžeto, čia kalbu ne tik apie bazinį dydį, bet ir apie kitas išlaidas, ir skiriamus asignavimus, tokiu atveju arba reikėtų kažkur smarkiai padidinti mokesčius, arba nukarpyti išlaidas kitur, nes priešingu atveju pažeistume tiek nacionalinės, tiek Europos Sąjungos fiskalinės drausmės taisykles.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narė A. Papirtienė. Ruošiasi D. Kreivys. (*Šurmulys salėje*)

**A. PAPIRTIENĖ** (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas ministre, vakar Švietimo ir mokslo ministerija ir švietimo profesinės sąjungos susiderėjo dėl nacionalinės švietimo šakos kolektyvinės sutarties. Joje numatyta, kad etatinis mokytojų darbo apmokėjimo modelis bus įvedamas per dvejus metus. Ar biudžete tikrai yra numatyta pakankama suma pirmiesiems metams? Jūsų pristatyme nurodyta 20 mln. eurų. Ar tikrai jų užteks visam etatui, t. y. 36 valandų etatui, nuo 2018 m. rugsėjo 1 d., t. y. keturiems mėnesiams?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Aš tikrai pasitikiu švietimo ministre. Tai yra jos pateiktas skaičius. Tikrai tikiu, kad šitos skiriamos sumos užteks pirmiesiems metams. Teisingai pastebėjote, kad yra numatyta įdiegti etatinį apmokėjimą etapais.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys D. Kreivys. Ruošiasi E. Pupinis.

**D. KREIVYS** (*TS-LKDF*). Ministre, 2016 metų valstybės biudžete buvo numatyta, kad bus investuota 2,1 mlrd. Europos Sąjungos lėšų. Plano neįvykdymas buvo 650 mln. litų. Biudžete liko ne tik parama, bet ir kofinansavimo lėšos, kurias jūs, be abejo, dosniai padalinote. 2017 metų biudžete buvo numatyta, kad bus investuota ta pati suma – 2,1 mlrd. eurų. Planas vėl sugriuvo, o padėtis šiuo metu dar blogesnė – vykdymo procentas bus dar prastesnis negu praeitais metais. 2018 metais jūs planuojate dar daugiau – 2,3 mlrd. eurų. Aš suprantu, kad Europos Sąjungos investicijų perspektyva peržengė vidurį, o teišmokėta, bent mes tokį skaičių gavome metų viduryje, vos 15 %.

Ministre, norėčiau paklausti, kaip jūs planuojate šias išlaidas ir ar visas biudžetas yra suplanuotas taip, kaip europinių lėšų investicijos, t. y. maišant norimą su esamu?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū, kad palietėte labai svarbų klausimą. Man tapus ministru pirma žinutė buvo ta, kad iš tikrųjų nebuvo padaryti tie žingsniai, kad būtų spartus investicijų procesas, ko mes ėmėmės, kad situacija keistųsi, ir ji akivaizdžiai antrajame pusmetyje keičiasi. Monitoringas yra vykdomas kartą per mėnesį ir yra numatytas investicijų perskirstymas iš tų projektų, kurie nėra parengti iki tinkamo lygio. Šita priemonė, mūsų manymu, suveiks tikrai efektyviausiai, nes bus perskirstoma kitiems prioritetiniams projektams. Manau, kad kitais metais turėsime visiškai kitokią situaciją.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys E. Pupinis. Ruošiasi I. Šimonytė.

**E. PUPINIS** (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, gaila, kad tokia sritis kaip švietimas vėl lieka be didesnio dėmesio. Net jūsų rodytose skaidrėse (jūs taip greitai per jas perėjote) iš tikrųjų tos eilutės stulpelis beveik nematomas. Aišku, ten paminėjote keletą eilučių dėl etatinio apmokėjimo, dėl ko gerbiama A. Papirtienė teisingai pastebėjo – tų pinigų neužteks. Galbūt bus išdėliota per trejus metus, nežinau, kaip tai bus vykdoma.

Ypač norėčiau atkreipti dėmesį, kad praeitais metais, t. y. šiais metais, nemažai ginčijamės dėl aukštojo mokslo reformos. Iš tikrųjų dėl aukštojo mokslo reformos, jos vykdymo iš esmės nieko nematyti. Iš tikrųjų turbūt tie visi darbai atidėti toli į stalčius ir, ko gero, niekas

nebus vykdoma, nes suprantama, kad kiekvienai reformai, ypač aukštojo mokslo, ją pertvarkant ir restruktūrizuojant reikia didelių pinigų. Kaip čia šitoje srityje?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų iš biudžeto būtų sunku pamatyti viską, nes tai nėra vienintelis viešųjų išlaidų šaltinis. Jeigu kalbėtume apie švietimo sistemą, tos pradėtos struktūrinės reformos, be jokios abejonės, pareikalaus ir papildomų išlaidų, bent jau pereinamuoju laikotarpiu. Noriu tiktai priminti, kad daugiau nei 1 mlrd. eurų yra numatyta Europos Sąjungos lėšų šitai sričiai.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narė I. Šimonytė. Ruošiasi K. Glaveckas.

**I. ŠIMONYTĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Daug čia gerų žodžių sau Vyriausybė skiria už tai, kad planuojamas biudžetas yra perteklinis, bet man kyla klausimų, kiek suplanuotas perteklius iš tikrųjų atitinka fiskalinės drausmės įstatymus? Nes už tokią įdomią apskaitą, kurią jūs pademonstravote aiškinamajame rašte, ir už tokį atskaitos tašką, nuo kurio neva pagerinote rezultatą vienu procentiniu punktu tam, kad galėtumėte *išjungti* išlaidų augimo taisyklę, tai įmonės, kurios moka mokesčius, jeigu jos taip mokesčių bazę pasiskaičiuotų, veikiausiai gautų galbūt net apgaulingos apskaitos titulą.

Aš noriu paklausti, kokiu teisiniu pagrindu jūs iš tikrųjų patvirtinote skaičiavimą nuo realiai neegzistuojančio skaičiaus ar bent jau skaičiaus, kuris šiandien neturi jokios prasmės, nes jūs šiandien žinote, kad šių metų biudžetas bus artimas subalansuotam arba net šiek tiek perteklinis? Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų čia reikia paaiškinimo. Rėmėmės ta metodologija, kuria remiasi Europos Komisija. Užšaldymas tam, kad būtų galima planuoti biudžetą, daromas visuomet ir iš esmės visose šalyse, nes jeigu mes sektume kiekvieną skaičių, kaip jis keičiasi kas dieną, tikrai neturėtume apskaitos taško. Prieš priimdami šį sprendimą, mes taip pat konsultavomės su Europos Komisija, koks yra jos požiūris. Europos Komisija tokį požiūrį patvirtino, kad jis atitinka ir jų požiūrį. Todėl su tomis apgaulingomis apskaitomis, manau, kad čia tikrai nėra nei tas atvejis, nei kas nors artima ar panašaus.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys K. Glaveckas. Ruošiasi A. Dumbrava. Klauskite per šoninį mikrofoną.

**K. GLAVECKAS** (*LSF*). Gerbiamas ministre, jūs iš tikro tradiciškai pristatėte biudžetą. Iš pasisakymo buvo labai tankiai girdimi tokie žodžiai, kad padarysime ir t. t., ir panašiai, bet iš patyrimo jūs puikiai žinote, kad šios dienos pažadai paprastai virsta rytdienos mokesčiais, paprastai.

Klausimas būtų toks: Europos Sąjunga, kaip žinote, rengiasi peržiūrėti visą biudžetą. Kitaip tariant, ateis kita forma sudarymo šaltiniai ir t. t., greičiausiai bus didinama. Ar tame fone, kuris prasidės jau nuo 2020 metų, mes rengiamės kaip nors tuos mokesčius, ar adaptuojame, nes iš esmės reikės dalį surenkamų mokesčių atiduoti į Europos centrinį biudžetą? Kokie yra jūsų pamąstymai?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų galiu patvirtinti, jog ES mastu tos diskusijos tikrai vyksta intensyviai. Žinoma, susitarti dėl mokesčių, kadangi kiekviena šalis turi veto teisę, nėra taip lengva Europos Sąjungos mastu.

Kalbant apie ateitį ir tą periodą – kitą finansinę perspektyvą, tai yra intensyviai rengiamasi tam, kad galbūt mažėjantis ES investicijų srautas, kad jį pakeistume institucinių investuotojų lėšomis. Tam yra kuriamos įvairios finansinės inžinerijos priemonės, steigiami fondai. Manau, kad turime laiko iki 2020 metų tikrai pasirengti ir pasirengsime.

O kalbėti apie mokesčių didinimą, manau, kad tikrai nereikėtų. Manau, pirma susitvarkykime su tais mokesčiais, kuriuos turime dabar. Svarbiausias dalykas šiuo atveju yra žymiai geresnis mokesčių administravimas, negu jis buvo iki šiol.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys A. Dumbrava. Ruošiasi A. Kubilius.

**A. DUMBRAVA** (*TTF*). Labai ačiū. Gerbiamas ministre, norėjau paklausti truputį apie Valstybės investicijų programą. Kai kurios savivaldybės tikrai bus kitais metais apdovanotos

neblogomis investicijomis, bet daug savivaldybių, kurios ir anksčiau kažkiek gaudavo, nors po truputį, šiemet negaus. Tarkim, ir daug gydymo įstaigų, kitų įstaigų.

Prašau pasakyti, kokiais kriterijais vadovaujamasi? Pavyzdžiui, jeigu yra pradėti kokie nors darbai ir rangovai jau pasamdyti, dirba ir projektas yra tęstinis, ar mes galime tikėtis, tarkim, teikdami pasiūlymus, kad jūs gal truputį peržiūrėsite kai kuriuos objektus? Ką jūs apie tai manote? Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Aš manau, kadangi tai yra projektas ir galutinį žodį tars gerbiamas Seimas, dėl tų vietų, kur bus matoma, jog yra ar nenuoseklumų, ar netolygumų, grąžinus projektą, tikrai visus pasiūlymus įvertinsime ir patikslinsime, patobulinsime projektą, kad jis nenuskriaustų ko nors nepelnytai.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys A. Kubilius, ruošiasi J. Razma.

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, aš atsimenu, premjeras A. Butkevičius kiekvieną biudžetą pristatydamas jį įvardindavo istoriniu ir ypač socialiai orientuotu, bet, kaip žinote iš paskutinių duomenų, skurdas tik augo Lietuvoje. Iš kitos pusės, valstybės kontrolierius gerbiamas A. Dulkys nuolat teisingai kritikuoja, kad biudžetas turi būti ne tik skaičiai, ne tik buhalterija, kokios pajamos, kokios išlaidos, bet turi būti aiškiai įvardinti rezultatai, kas bus tais resursais pasiekta. Jūs neįvardinote nė vieno rezultato savo pristatyme, tik tą grynąją buhalteriją.

Aš noriu jūsų paklausti dėl trijų labai svarbių rezultatų. Koks bus kitų metų pabaigoje skurdo rodiklis? Antras klausimas, koks bus švietimo kokybės rodiklis pagal PISA tyrimus, ar tikrai pagerės švietimo kokybė? Ir trečias, koks bus mūsų ekonomikos konkurencingumo rodiklis arba, kitaip sakant, produktyvumo prieaugis?

**V. ŠAPOKA.** Labai ačiū už taiklius klausimus. Kalbant apie švietimą, turbūt ne pinigais, kaip čia tarptautinė patirtis aiškiai rodo, ne skiriamų pinigų kiekiu yra matuojama kokybė, ir čia visų pirma reikia įgyvendinti struktūrines reformas, kurios yra pradėtos. Tie rodikliai ir dydžiai tikrai yra numatyti.

Kalbant apie kitas sritis, išlaidas gynybai – 2 % tikrai galime pavadinti istorinėmis.

Atsakant į klausimą dėl valstybės kontrolieriaus ir turbūt pačios Valstybės kontrolės daug metų pagrįstai daromų priekaištų dėl biudžeto visos sistemos, kaip žinome, pagal Vyriausybės programos priemonių planą yra numatyta dviem etapais. Šiemet buvo naudotas pokyčių krepšelio modelis, numatyta labai detaliai, kaip bus peržiūrėti visi strateginiai dokumentai. Tas darbas yra vykdomas ir bus pabaigtas kitų metų pirmąjį pusmetį. Visa sistema iš tikrųjų taps visiškai kitokia: ir su aiškiais rodikliais, ir su aiškia atsakomybe vietoj tų tūkstančių rodiklių, kuriuos perskaito tik Finansų ministerijos ir Valstybės kontrolės tarnautojai.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys J. Razma, ruošiasi R. J. Dagys.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Ministre, paskelbėte gerą žinią, kad kitais metais sutramdysite infliaciją, kitaip sakant, nebeaugs kainos. Žinosime, kur nukreipti žmones, jeigu jiems staiga pasirodytų, kad yra kitaip. Tik lieka neaišku, kodėl šiemet nieko nedarėte, kad paveiktumėte infliaciją, nes, kaip žinote, pagal šį rodiklį Europoje esame pirmoje vietoje.

Jūs labai akcentavote skurdo lygio mažinimą, todėl aš ir klausiu, kodėl tą akcentuodami renkatės būtent tokius atlyginimų ir pensijų didinimo principus, kad didinate proporcingai, juk atotrūkis tarp didžiausių atlyginimų viešajame sektoriuje ir mažiausių absoliučių dydžių tik padidės? Taip pat su pensijomis: mažiausią pensiją gaunantis žmogus gal net 10 Lt prieaugio nepajus iš to 30-ties vidurkio. Kodėl negalima vienodžiau tuos padidinimus numatyti keičiant koeficientus, o ne bazinius dydžius?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Skurdo mažinimo priemonės parengtos labai taikliai tam, kad didintume pajamas tų žmonių, kurie iš tikrųjų susiduria su skurdu arba yra prie skurdo ribos: tai yra šeimos su vaikais, tai yra pensininkai. Tai yra pagrindinė rizikos grupė, kuri labiausiai nuo to kenčia.

Kalbant apie pajamų didinimą visiems, tai iš tikrųjų mus riboja ir fiskalinės drausmės taisyklės. Žinoma, norėtųsi pagerinti gyvenimą visiems, bet žinome… (*Balsas salėje*) Tai mažiausias pajamas gaunantiems ir didiname.

**PIRMININKAS.** Ar jau viskas? Jūs atsakėte į tuos tris klausimus? Gerai.

Klausia Seimo narys R. J. Dagys, ruošiasi G. Skaistė.

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, jūs čia gudraujate atsakydamas į kolegos klausimą, nes jeigu kalbėtume apie mažiausias pensijas gaunančius, jūs turėtumėte vykdyti įsipareigojimą perkelti bazinę pensiją… valstybės biudžeto. Dabar jūs ją išeikvojate, pensijų kėlimą, pensininkų rezervo sąskaita padidinote pensijas, tiesiog paėmėte ir iš vienos kišenės pensininkų pinigus perkėlėte į kitą. Tai čia jokio didelio nuopelno nėra.

Mano klausimas yra susijęs su vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarkos finansavimu. Tam kitiems metams, buvo suskaičiuota, reikės 8,1 mln., numatyta 6,1. Ir kitais metais, kitais ir kitais ta pati suma, nors aišku, kad poreikis atlikti tai pertvarkai yra daug didesnis. Tai faktiškai tos sumos, kurios čia numatytos, iš esmės palaidoja šitą pertvarką.

**V. ŠAPOKA.** Gal galite patikslinti, kurią pertvarką palaidoja?

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarką!

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Tiesiog noriu priminti dėl bazinio dydžio. Nesena naujiena yra ta, kad nuo spalio 1 dienos bazinis dydis, nuo kurio skaičiuojamos pensijos, buvo padidintas 10 eurų. Kalbant apie bazinės pensijos didinimą, tas procesas yra užfiksuotas įstatymuose ir palaipsniui bazinė pensija, jos finansavimas perkeliamas į valstybės biudžetą. Tai tiesiog primenu, kad tuos įstatymus esate priėmę.

Kalbant apie vaiko teisių apsaugos sistemos reformą, remiamės socialinės apsaugos ir darbo ministru, neturiu pagrindo juo nepasitikėti, ir tie skaičiai užtikrins, kad ta reforma vyktų.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narė G. Skaistė, ruošiasi J. Olekas.

**G. SKAISTĖ** (*TS-LKDF*). Sveiki. Aš norėjau paklausti apie biudžeto pajamas. Išties klausimas yra apie pridėtinės vertės mokesčio surinkimą. Kaip žinome, Lietuvoje iš visos Europos Sąjungos yra vienas didžiausių nesurinkimų pridėtinės vertės mokesčio, ir tas atotrūkis mums garantuoja milijardinius nuostolius. Tai iš principo norėjau paklausti, kokių priemonių planuojate imtis, kad tas surinkimas gerėtų?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Numatyta daug priemonių. Visų pirma, keliais etapais yra diegiama išmanioji sistema, kuri leis ir jau pradeda leisti tikrai lengvai identifikuoti sukčiavimo atvejus. Naujai Mokesčių inspekcijos vadovybei yra nustatyti tikrai ambicingi tikslai. Taip pat yra numatyta Mokesčių inspekcijos pertvarka siekiant sustiprinti analitinį centrą. Mes vykdome Tarptautinio valiutos fondo rekomendacijas šioje srityje tam, kad iš tikrųjų mokesčių administravimas pagerėtų reikšmingai ir PVM atotrūkis mažėtų daug sparčiau negu šiuo metu.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys J. Olekas, ruošiasi M. Navickienė.

**J. OLEKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už pristatymą. Jūs kalbėjote apie tai, kad gerinama tam tikra padėtis tų, kurie turi mažesnes pajamas, bet ir pats pripažįstate, kad gerėja pajamos arba didėja pajamos ir tų, kurie yra turtingesni. Nors ir ką paimtume, ar tai būtų pensijų kai kurie dalykai, ar vaiko pinigai, jie yra skiriami visiems. Pasaulis turi vieną vaistą sumažinti šitą atskirtį – taikyti progresinius gyventojų pajamų mokesčius arba apskritai pajamų mokesčius. Jūs kol kas to nesiūlote. Kaip jūs galėtumėte pasakyti kitaip, kad didinant visiems procentiškai galima sumažinti atskirtį? Ačiū už atsakymą.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Patikslinsiu. Pavyzdžiui, jeigu kalbame apie vaiko pinigus, tai šiuo metu per papildomą NPD neturtingų tėvų šeimos, pavyzdžiui, turi du vaikus ir abu gauna po minimumą, tai jų nauda iš papildomo NPD yra 22 eurai. Jeigu paimtume šeimą, kurios mėnesinės pajamos yra, na, kad ir 100 tūkst. eurų, jų gaunama nauda iš NPD už tuos pačius du vaikus yra 60 eurų. Dabartinė sistema yra socialiai ydinga, nes turtingųjų vaikai netiesiogiai gauna daugiau. Šiuo atveju mes suvienodiname tam, kad tikrai nepriklausytų nuo to,

kur vaikas gimė, kiekvienas vaikas gaus po 30 eurų. Šiuo atveju tai yra pajamų nelygybės mažinimo veiksmas.

Kalbant apie progresinius mokesčius, na, žinoma, tų diskusijų yra, jų bus, bet kalbant apie mūsų ekonomikos struktūrą, kai tikrai daug uždirbančių yra nykstamai mažai, lyginant su tomis šalimis, jeigu palygintume su skandinavais, tai šiuo atveju, jeigu bandytume mažinti mokesčius kitiems ir įvesti progresinius mokesčius, tai įvairūs skaičiavimai rodo, kad būtume užprogramuoti chroniškam kelių šimtų milijonų deficitui daugelį metų ateityje, tai nematau, kad tai iš tikrųjų yra sprendimas. Tiesiog jis neveiktų.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narė M. Navickienė.

**M. NAVICKIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, negaliu nereaguoti į jūsų ką tik pasakytą argumentaciją dėl to paties NPD. Aš niekaip nesuprantu logikos, jeigu jūs sakote, kad kai kurie žmonės negalėdavo tuo pasinaudoti, tai kodėl jūs nepasiūlėte skirtingų mechanizmų, vieni iš jų galėtų būti skatinamieji – žmonės toliau galėtų dirbti ir užsidirbti, o kiti būtų rėmimo pagrindu? Tai aš tikrai čia nematau didelės logikos iš jūsų šio paaiškinimo.

O mano klausimas būtų dėl Vaiko teisių apsaugos įstatymo įgyvendinimo ir būtent numatytų lėšų. Kaip matau, dabar yra numatyta 6,1 mln. eurų ir įstatymas įsigalioja tik metų vidury. Tai realus poreikis, matyt, ateinančiais metais bus mažesnis, bet numatytas ministerijos buvo vis dėlto 8 mln. eurų įgyvendinimui. Tai kodėl numatyta suma mažesnė ir ateinančiais metais, kodėl yra nenumatytas padidėjimas, kai jau įstatymas turės ne tik veikti, bet ir įgauti vis didesnį pagreitį? Ačiū.

Taip pat dar, jeigu galite, patikslinkite, kiek iš tų 6,1 mln. yra asignuojama ministerija ir kiek tiesiai savivaldybės?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Tuos detalesnius skaičius tikrai pateiksime. Šiuo metu aš turbūt jų nerasiu, bet tikrai tą atsakymą pateiksime.

Kalbant dėl papildomo NPD, tai labai aiškūs skaičiavimai yra tiek tarptautinių, tiek vietinių ekspertų, kad NPD buvimas yra viena iš priežasčių, dėl ko pačių skurdžiausių žmonių per pastarųjų kelerių metų laikotarpį skurdo gylis, kitaip sakant, atotrūkis nuo skurdo ribos, padidėjo labai sparčiai. Dėl klaidos, būtent įvedant tą NPD, sakyčiau, iš tikrųjų mes turime patį didžiausią skurdą, jeigu žiūrėsime statistiką, nes tie, kas uždirba nedaug, tuo NPD niekada ir nesinaudoja.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Išseko laikas klausti, ministras atsakė į visus per tą laiką pateiktus klausimus. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomi – visi komitetai. Siūloma svarstyti: pirmasis svarstymas – 2017 m. lapkričio 23 d., antrasis svarstymas – gruodžio 7 diena.

*10.54 val.*

**Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5, 10 straipsnių pakeitimo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIP-1228 (*pateikimas*)**

1-3b klausimas – Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5, 10 straipsnių pakeitimo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIP-1228. Pranešėjas – taip pat ministras V. Šapoka.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū. Gerbiamieji kolegos, Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto esmė ta, kad užfiksuojama 2017 metų patvirtinta konkrečioms savivaldybėms bendrosios dotacijos kompensacijos suma – 39,9 mln. eurų ir ši suma įtvirtinama kaip papildomas nekintantis tų savivaldybių pajamų šaltinis. Ši suma bus paliekama kaip savivaldybių pajamos ir nebus keičiama. Tuo siekiama sudaryti sąlygas visoms savivaldybėms auginti savo biudžetų pajamas ir suteikti savivaldybėms motyvaciją aktyviau skatinti užimtumą, pritraukti investicijas, kurios kurtų naujas darbo vietas. Atsisakoma bendrosios dotacijos kompensacijos skyrimo pajamų mažėjimui ir apskritai kaip papildomo finan-

savimo šaltinio, kuris iki šiol buvo valstybės biudžetai. Vietoj šios kompensacijos įteisinamas pajamų šaltinis iš gyventojų pajamų mokesčio. Numatomos išimtys, kai bus kompensuojama savivaldybėms sumažėjusios pajamos, paskelbus ypatingąją padėtį, finansų ar ekonominę krizę, kompensuojama atsižvelgus jau į bendras šalies finansines galimybes.

Dėl pajamų sumažėjimo pasitraukus ypač dideliam darbdaviui iš savivaldybės, jei pajamos mažėja 20 % ir daugiau, jai būtų kompensuojama 90 % netektų pajamų. Gyventojų pajamų mokesčiui sumažėjus dėl Vyriausybės ir Seimo sprendimų, tokiu atveju netektys kompensuojamos savivaldybėms, nuostolį padalinant valstybės ir savivaldybių biudžetams lygiomis dalimis.

**PIRMININKAS.** Klausti užsirašė Seimo narys K. Glaveckas. Ruošiasi J. Olekas.

**K. GLAVECKAS** (*LSF*). Gerbiamasis ministre, čia gal daugiau klausimas dėl tokio žvilgsnio į priekį, nes mes iš esmės tęsiame tą pradėtą savo praktiką, kai per savivaldybes mes barstome pinigus. Kai pradedama kalbėti apie šitų sukurtų pajamų arba investicijų efektyvumą atskirose savivaldybėse, tai mes kažkaip tą klausimą nusukame į šoną, nes paprasčiausiai daug kur tos investicijos arba padarytos išlaidos yra neefektyvios. Ar nevertėtų ateityje peržiūrėti iš tikrųjų ir galvoti apie tai, kad Lietuvoje savivaldybių struktūra turėtų būti pakeista? Jų skaičius turėtų būti sumažintas gana daug, kad būtų galima sutaupyti valdymo išlaidų ir padidinti efektyvumą tų visų išlaidų. Dabartiniu metu iš tikrųjų yra savivaldybių, tokių kaip Neringos, kur 3 tūkst. žmonių, administracija ten visa apimtimi, galų gale yra daugelis projektų, kurie ne visuomet naudingi, galų gale blogiausiu atveju ir efektyvūs. Jūsų nuomonė?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū, labai geras klausimas. Kalbant apie savivaldybių skaičių, žinoma, tokios diskusijos galimos. Kas šiuo metu yra daroma? Kaip žinome, yra paskelbta Baltoji knyga dėl regionų, tai ten taip pat yra numatyta daug priemonių, kaip būtina optimizuoti savivaldybių paslaugų teikimą, nes kartais labai akivaizdžiai yra tiek perteklinių įmonių, tiek perteklinių įstaigų. Visi šitie darbai yra numatyti. Tikrai yra daug erdvės, kur susimažinti išlaidas ar padidinti tik jų efektyvumą, na, pavyzdžiui, kad ir viešojo transporto srityje, kur savivaldybės kooperuodamosi tikrai galėtų sutaupyti daugiau. Tiesa, tai jos gali daryti ir dabar, bet dabartinis valdymo mechanizmas neužtikrina, kad tos savivaldybės gebėtų ir turėtų paskatų susitarti.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Klausia J. Olekas. Ruošiasi S. Gentvilas.

**J. OLEKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas ministre, aš noriu paklausti, kokias paskatas jūs siūlote dabar, kad iš tikrųjų savivaldybėms būtų racionalu tartis ir kad jos iš to laimėtų, kad laimėtų jų gyventojai?

**V. ŠAPOKA.** Taip, šiuo atveju, kaip ir minėjau, yra paskelbta Baltoji knyga, kurioje remiamasi tuo, kad suskirstoma į regionus, išskirti jų identitetai, kuris regionas labiau yra orientuotas į vieną ar kitą verslo tipą ir pritraukimą. Taip pat yra numatyta, kaip turėtų būti įtraukiamos bendruomenės į sprendimų priėmimą tam, kad būtų galima priimti daug labiau pagrįstus sprendimus, tiek atliepiant verslo poreikius, tiek atliepiant visuomenės, bendruomenių poreikius, o ne vien tik, kaip kartais vyksta, tiesiog skirtingų savivaldybių vadovų ambicijas tam, kad, na, būtų remiamasi labiau efektyvumo kriterijais.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys S. Gentvilas. Ruošiasi A. Butkevičius.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamasis ministre, norėčiau pasveikinti su motyvuojančiais Savivaldybių biudžeto sandaros įstatymo pakeitimais, nes iš tikrųjų savivaldybėms reikia motyvacijos uždirbti, atsisukti į mokesčių mokėtoją. Tikiu, iš tikrųjų tos pagrindinės nuostatos, kurios įdėtos į šiandieninį įstatymą, tikrai paskatins savivaldų vadovus atsisukti ne tik į išlaikytinius, bet ir į dirbančius ir ambicingus gyventojus.

Bet klausimas šiek tiek iš perspektyvos. Tai yra jūsų, kaip valdančiojo ministro, pirmas biudžetas sukuriamas, sudėliojamas, ir iš esmės lyg ir buvo lūkestis, kad jūs visiškai kitaip pažiūrėsite į Lietuvos savivaldą, visiškai kitaip skirsite funkcijas, padidinsite ir jų kiekį, ir finansus. Šiandien mes matome, kad savivaldybių biudžetai augs iš esmės lygiai tiek pat, kiek visos kitos valstybės išlaidos, t. y. tik 10 %. Norėtųsi iš esmės apversti Lietuvą, kad Lietuvoje būtų stiprios savivaldybės ir mažiau stipri centrinė valdžia, bet šiandien pirmasis jūsų biudžetas.

Biudžeto sandaros įstatymas lyg ir rodo, kad jūs tęsiate nuosaikią centralizuotą politiką, kuri yra paveldėta iš centralizuotos…

**PIRMININKAS.** Laikas klausti.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). …sovietų sistemos. Dėkoju.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų tiesiog atkreipsiu dėmesį, kad jeigu pažiūrėtume trejų metų retrospektyvą, tai savivaldybių finansavimas, lyginant 2016 metus su 2017 metais, ne tai kad nedidėjo, bet netgi 1 mln. eurų sumažėjo, tai nuo 143 iki 142, o 2018 metais numatyta, jog didės daugiau nei 250 mln. Iš tikrųjų šuolis yra reikšmingas. Kalbant apie biudžeto sistemą, labai skaidriai ir aiškiai nuo pat pradžių laikomės nuomonės, kadangi tvarkome važiuojantį mechanizmą. Tai pirmas žingsnis buvo pokyčių krepšelis tam, kad sufokusuotume išlaidas ten, kur jų labiausiai reikia, ir atsisakytume finansavimo neperspektyvių projektų, nedidintume išlaidų ten, kur yra efektyvumas tikrai mažas. Šiuo atveju Vyriausybės programos priemonių įgyvendinimo plane yra numatytas esminis biudžeto sistemos sandaros rengimo metodikos pakeitimas. Tai šiuo metu tie dokumentai yra rengiami ir numatyta, kad pirmąjį šių metų ketvirtį juos galėsime visiems pristatyti ir jie atitiks Valstybės kontrolės rekomendacijas. Valstybės kontrolė, kaip žinote, turbūt jau pavargo priminti, jog mūsų biudžeto metodika yra tikrai pasenusi.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys A. Butkevičius. Ruošiasi A. Armonaitė.

**A. BUTKEVIČIUS** (*LSDPF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamasis ministre, mes jau Biudžeto ir finansų komitete truputį kalbėjome apie smulkiuosius verslininkus. Paskutinė mano turima informacija sako, kad Finansų ministerijos specialistai, darbuotojai buvo sutarę su smulkiaisiais verslininkais, kad jų vadinamoji limito apyvartos riba nuo 45 tūkst. bus mažinama iki 35 tūkst. tiems, kurie užsiima paslaugomis, o tiems, kurie užsiima prekyba, bus palikta 45 tūkst. eurų ribos apyvarta. Bet, kiek matau, yra pateiktas kitas variantas. Ar galite paaiškinti, kaip yra iš tikrųjų?

**V. ŠAPOKA.** Tikrai galiu paaiškinti. Čia paminėjote vienos organizacijos siūlymą, o smulkių verslininkų, priklausomai nuo to, ar jie užsiima prekyba, gamyba ar paslaugomis, tų atstovaujančių organizacijų yra keletas. Tai tam pasiūlymui, kad būtų palikta tik 35 tūkst. eurų apyvarta tik vienai iš sričių, paprieštaravo kita organizacija. Iš esmės, jeigu smulkiųjų verslininkų organizacijos nesutaria tarpusavyje, tai kompromisinį variantą turime siūlyti mes.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narė A. Armonaitė.

**A. ARMONAITĖ** (*LSF*). Dėkoju, ministre, už pristatymą. Aš norėčiau paklausti apie gyventojų pajamų mokesčio dalį, tenkančią miestams. Nepaisant to, kad po teismo sprendimo Vilniui tenkanti GPM dalis truputį didėjo, bet mes vis dar turime tą tendenciją Lietuvoje, jog miestams donorams lieka mažiau lėšų, pinigų negu toms savivaldybėms, kurias jie dotuoja. Ar mes kada nors sukursime prielaidas toms savivaldybėms, kurios auga, kurios kuriasi, kurios tvarkosi ir pritraukia gyventojus kurti čia savo gyvenimus, ar sukursime mes prielaidas pagaliau kada nors toms savivaldybėms veikti ir jas skatinsime, o ne demotyvuosime?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų metodikos pakeitimo esmė ir yra tam, kad savivaldybės būtų skatinamos, nes to pakeitimo tikslas ir buvo, ir tų savivaldybių, kurios dės daugiausiai pastangų, didės ir finansavimas. Kalbant apie ateitį, tas tris savivaldybes donores, taip pat yra numatyti pakeitimai tam, kad būtų žymiai drausmingiau valdomi finansai. Numatyta, jog turi būti struktūrinis balansas. Šiuo atveju, manau, tais klausimais tikrai tų diskusijų dar turėsime.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Dėl nuomonių už ir prieš niekas neužsirašė. Gal galime projektui pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Balsuojame? Gerai, balsuojame.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 65, prieš nėra, susilaikė 32. Pritarta po pateikimo.

Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomi – Audito komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti 2017 m. lapkričio 23 d.

Gerbiamieji kolegos, ministras sako, kad jam būtų gerai pristatyti visus kitus kartu. Ar galime suteikti ministrui tokią galimybę? Ačiū. (*Balsai salėje*) Leisime paklausti.

**A. AŽUBALIS** (*TS-LKDF*). Norėčiau pranešti, kad įvyko klaida, balsavau už, iš tikrųjų balsavau prieš. Atsiprašau.

**PIRMININKAS.** Ačiū už atsiprašymą. Prieš.

*11.09 val.*

**Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 6, 10, 14, 15, 18, 32 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo $10^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-1229, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1230, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1231, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 1, 2, 3, 8, 10 straipsnių pakeitimo ir 4 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIP-1232, Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1233, Valstybės tarnybos įstatymo 3 priedo pakeitimo ir kai kurių su juo susijusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XII-681 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1234, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1235, Akcizų įstatymo Nr. IX-569 30, 31 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIP-1236, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, $18^1$, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo $18^2$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-1237, Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1238, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 5, 12, 17, 22, 30, 33, $46^1$, 58 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo $30^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-1239, Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1240, Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų, 2019 metų ir 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIIIP-1241 (*pateikimas*)**

**V. ŠAPOKA.** Gerbiamieji kolegos, teikiu projektą – Biudžeto sandaros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo straipsniu įstatymo projektą. Pakeitimų esmė.

Siekiant efektyviau ir racionaliau planuoti valstybės biudžeto lėšas, Biudžeto sandaros įstatymo projekte siūloma patikslinti, kokių įstaigų vadovai gali būti asignavimų valdytojais. Pirmiausia siekiama peržiūrėti ministrams pavestose valdymo srityse esančius valstybės biudžeto asignavimų valdytojus. Tokių įstaigų yra energetikos ir vidaus reikalų ministrams pavestose valdymo srityse. Pritarus šiam projektui, asignavimų valdytojų sumažėtų. Energetikos ministrui dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos ir vidaus reikalų ministrui dėl Valstybinės sienos apsaugos tarnybos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, Vadovybės apsaugos departamento, Viešojo saugumo tarnybos pavestose valdymo srityse.

Tame pačiame projekte numatyta asignavimų turtui įsigyti ekonomiją leisti naudoti investicijų projektams finansuoti, taip pat siekiama užtikrinti, kad socialinės paramos lėšų ekonomija būtų naudojama tik socialinei sričiai, atitinkamai siūloma patikslinti 6 straipsnį. Siūloma patikslinti 14 straipsnį ir atsisakyti nepanaudotų pajamų įmokų ketvirtadalio dalies apribojimo – keliant šių lėšų likučius į kitus metus, būtų leidžiama perkelti ir naudoti visą sumą. Taip pat siūloma praplėsti Vyriausybės rezervo lėšų panaudojimo tikslus, tai yra signatarų antkapių pastatymo, kapavietės sutvarkymo ir kitoms išlaidoms kompensuoti. Siūloma papildyti 32 straipsnį 5 dalimi, kuria nustatoma, kad subjektai į PVM atskaitą įtrauktas iš valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų apmokėtas pirkimo (importo) PVM sumas privalo grąžinti į valstybės biudžetą. Taip pat projekte atlikti kai kurie kiti techninio pobūdžio patikslinimai.

Dėl Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos įstatymo pakeitimo projektas teikiamas kartu su Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymo projektu, siekiant, kad Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos įstatymo nuostatos dėl asignavimų valdytojų statuso būtų suderintos su Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis.

Dėl Vadovybės apsaugos įstatymo 17 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Šis įstatymo projektas teikiamas kartu su Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymo projektu, siekiant, kad Vadovybės apsaugos įstatymo nuostatos dėl asignavimų valdytojų statuso būtų suderintos su Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis.

Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 1, 2, 3, 8 ir 10 straipsnių pakeitimo ir 4 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto. Šis projektas parengtas atsižvelgiant į tai, kad Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 131 straipsnio 2 dalį dėl Seimo ir Vyriausybės kompetencijos rengiant ir tvirtinant valstybės biudžetą, konstatavo, kad specialiais įstatymais negali būti numatomos išlaidos valstybės nuolatinėms funkcijoms vykdyti, visuomenės kasdieninėms reikmėms finansuoti, susietos su konkrečiais į valstybės biudžetą mokamais mokesčiais, o Kelių priežiūros ir plėtros programos išlaidos priskirtinos prie visuomenės kasdieninių reikmių. Todėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas šiuo metu galimai neatitinka Konstitucinio Teismo išaiškinimo ir riboja tiek Vyriausybės, tiek Seimo įgaliojimus planuoti ir tvirtinti valstybės biudžetą, atsižvelgiant į atitinkamų metų šalies ekonominę situaciją, valstybės finansines išgales ir Vyriausybės prioritetus. Projekte keičiami Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo šaltiniai, atsisakoma skirti 65 % akcizo pajamų, gautų už realizuotą benziną, dyzelinius degalus, suskystintas dujas, skirtas automobiliams, ir iš transporto mokesčių. Siūloma nustatyti, kad programos finansavimo šaltinis – tai valstybės biudžeto lėšos, kurių dydis nustatomas Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Atkreipiu dėmesį, kad 2018 metų valstybės biudžeto projekte programai numatoma skirti beveik 440 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, arba 11 mln. eurų daugiau negu 2017 metais.

Dėl Žuvininkystės įstatymo 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Žuvininkystės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas taip pat parengtas, siekiant, kad nebūtų neatitikimo su Konstitucinio Teismo išaiškinimu, ir siekiant, kad nebūtų ribojami tiek Vyriausybės, tiek Seimo įgaliojimai planuoti ir tvirtinti valstybės biudžetą. Projektu siekiama, kad įstatymo 31 straipsnio 4 dalyje nustatytos tikslinės paskirties pajamos, lėšos už aukciono būdu paskirstytas individualias žvejybos galimybes, lėšos, išieškotos už žuvų ištekliams padarytą žalą, pažeidus verslinę žvejybą jūrų vandenyse reglamentuojančius įstatymus, pajamos, kurios buvo gautos padarius sunkų pažeidimą ar už konfiskuotus žvejybos produktus ir žvejybos įrankius, ir kita būtų pervedamos į valstybės biudžetą. Žuvininkystei remti skiriamos lėšos būtų nustatomos kiekvienų metų valstybės biudžete.

Dėl Valstybės tarnybos įstatymo 3 priedo pakeitimo ir kai kurių su juo susijusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Teikiamas įstatymo projekto 3 priedo pakeitimas, kuriame siūloma metams atidėti nuo 2018 metų numatytų valstybės tarnautojų suvienodintų pareigybių kategorijų intervalų mažinimą iki dviejų pareigybės kategorijų. Šiuo metu nustatytas trijų kategorijų intervalas. Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu rengiamas ir bus teikiamas svarstyti naujas Valstybės tarnybos įstatymo projektas, kuriame, be kita ko, iš esmės keičiama valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo sistema.

Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymo projekto tikslas – perkeliant Valstybinio socialinio draudimo fondo sukauptą skolą, ką jau minėjau, valstybės iždui, atsisakyti nuostatų, kad valstybės biudžetas dengia Valstybės socialinio draudimo fondo valdybos po 2018 metų paimtų paskolų palūkanas. Vykdant Vyriausybės programos priemonių planą, nuo 2018 m. sausio 1 d. susikaupusi „Sod-

ros“ skola bus perkelta valstybės iždui. Be Vyriausybės „Sodrai“ perskolintų beveik 3,7 mlrd. eurų vertės paskolų, bus perimtos ir komercinių bankų „Sodrai“ suteiktos paskolos. Šis veiksmas nepakeis valstybės skolos dydžio, tačiau leis „Sodrai“ nemokėti krizės metais sukauptos skolos naštos, na, ir, žinoma, palūkanų.

Dėl Akcizų įstatymo 30, 31 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto. Projektas teikiamas kartu su 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu. Projekto tikslas – plėsti ekonomikos augimui mažiau žalingų vartojimo mokesčių bazę, kartu prisidedant ir prie aplinkosauginių tikslų įgyvendinimo, kas atitiktų ir Europos Komisijos rekomendacijas Lietuvai.

Projekte siūloma siaurinti akcizų lengvatas žemės ūkyje naudojamiems dyzeliniams degalams, tokiu būdu sumažintas žemės ūkio ir kitos ekonominės veiklos, savo veikloje naudojančios gazolius, apmokestinimo skirtumas. Dėl lengvatų siaurinimo vienas litras žymėtų dyzelinių degalų galėtų pabrangti apie 4 ct. Panaikinti akcizų lengvatą aplinkai žalingai akmens angliai, koksui ir lignitui, kai jie parduodami gyventojams, taip pat paramos gavėjo statusą turintiems asmenims. Tokiu būdu bus paspartintas švaresnės energijos gamybos rūšių plėtojimas, įskaitant ir atsinaujinančius energijos išteklius, tai yra mažiau taršų kurą deginančių katilų diegimas namų ūkiuose arba elektros, saulės, geoterminės energijos naudojimas.

Prisidedant prie mokestinės naštos perkėlimo nuo darbo jėgos prie ekonomikos augimui mažiau žalingų mokesčių, tokių kaip vartojimo mokesčiai, siūloma padidinti standartinį akcizų tarifą dyzeliniam kurui labai nuosekliai, nuosaikiai, kad vieno litro dyzelinių degalų kaina galėtų padidėti vos apie 2 ct. Taip pat siūloma padidinti akcizų tarifą cigaretėms nuo 2018 m. kovo 1 d. Kartu, siekiant išvengti galimo cigarečių pakeičiamumo efekto, siūloma didinti akcizų tarifą ir cigarams bei cigarilėms. Akcizų tarifai padidėtų apie 6 %, cigarečių pakelis atitinkamai pabrangtų apie 10 ct. Šių akcizų tarifų didinimas taip pat prisidėtų ir prie sveikatingumo gerinimo tikslų.

Dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto. Jis teikiamas kartu su 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu. Projektu siūloma, siekiant sumažinti mažiausiai uždirbančių asmenų apmokestinimą, padidinti maksimalų mėnesio NPD taikymą nuo 310 iki 380 eurų. Įgyvendinus šiuos siūlymus, asmenims, uždirbantiems 50 % VDU, bendra mokesčių ir socialinių įmokų našta turėtų sumažėti iki 32,5 %. Atkreipiamas dėmesys, kad 2016 metais jis sudarė 36,5 % ir 4 punktais viršijo vidurkį. Kartu siūloma didinti neįgaliems asmenims taikomus individualius NPD: mažesnę negalią turintiems – nuo 320 iki 390 eurų, didesnę negalią turintiems – nuo 380 iki 450 eurų.

Kaip ir minėjau, siūloma atsisakyti PNPD už vaikus, kartu pereinant kitų teisės aktų pakeitimais prie tikslinių vaiko išmokų, kurios būtų mokamos už visus vaikus, nevertinant šeimos pajamų. Pagrindinis PNPD atsisakymo ir perėjimo prie išmokų vaikams tikslas yra padidinti mažiausiai uždirbančių pajamas ir mažinti skurdą. Šiuo metu galiojančioje apmokestinimo sistemoje mažiausiai uždirbantys negali visa apimtimi pasinaudoti PNPD už vaikus, o didžiausią naudą dėl PNPD panaikinimo ir perėjimo prie išmokų vaikams pajus būtent mažiausias pajamas gaunantys, o gaunančių didesnes pajamas padėtis neblogėja.

Siekiant tolygiau paskirstyti mokesčių naštą smulkiajam verslui, t. y. individualia veikla užsiimantiems asmenims, siūloma individualios veiklos pajamas apmokestinti vienodu 15 % tarifu, neskirstant pagal 5 ir 15, o realią apmokestinimo naštą reguliuoti mažinant patį apskaičiuotą gyventojų pajamų mokestį, taikant mokesčio kredito metodologiją. Jo dydis būtų apskaičiuojamas pagal nustatytas formules. Taip būtų pasiekta, kad tais atvejais, kai individualios veiklos pelnas neviršija 10 tūkst. eurų per metus, jis faktiškai būtų apmokestinamas 5 %; kai metinis pelnas viršija 10 tūkst. eurų per metus, jam taikomas efektyvus pajamų mokesčio tarifas palaipsniui kiltų, kol ties 30 tūkst. eurų riba pasiektų toliau jau nekintantį 15 % tarifą.

Siūloma naują individualios veiklos apmokestinimo sistemą taikyti ir iš individualios žemės ūkio veiklos gautoms pajamoms, jei šios pajamos viršija registravimosi PVM mokėtoju

ribą, t. y. 45 tūkst. eurų, kartu nustatant dvejų metų pereinamąjį laikotarpį ir papildomai leidžiant iš pajamų atskaityti žemės įsigijimo išlaidas palaipsniui. Iki 35 tūkst. eurų mažinti šiuo metu taikomą 45 tūkst. eurų apyvartos ribą, kurią peržengus individualios veiklos pajamos nebegali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio mokesčiu, mokamu įsigyjant verslo liudijimą. Kartu siūloma visas teises dėl fiksuoto dydžio mokesčio nustatymo ir lengvatų taikymo perduoti savivaldybėms.

Kartu, įvertinus praktikoje kylančius klausimus dėl kai kurių įstatymo nuostatų nuoseklumo, siūlomi kiti pakeitimai. Pavyzdžiui, siūloma nustatyti 500 eurų neapmokestinamąjį dydį taip pat ir už palūkanas, gaunamas per alternatyvaus finansavimo priemones, neapmokestinti naudos, gautos darbdaviui apmokėjus viešojo transporto bilietus, 5 % tarifą taikyti pajamoms iš visų rūšių atliekų, ne tik metalo laužo, kaip dabar, pardavimo.

Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Projektas teikiamas kartu su 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu. Projekto tikslas – plėsti ekonomikos augimui mažiau žalingą turto apmokestinimą, kas atitiktų Europos Komisijos rekomendacijas Lietuvai, ir didinti mokesčių sistemos progresyvumą.

Projektu siūloma progresiniu tarifu apmokestinti fizinių asmenų nekomercinės paskirties nekilnojamąjį turtą, toliau neapmokestinant tokio turto vertės iki ribos, kuri ir galioja šiuo metu, t. y. 220 tūkst. eurų, esamą 0,5 % tarifą taikant tokio turto vertės daliai, viršijančiai 220 tūkst. eurų, tačiau neviršijančiai 300 tūkst. eurų; naują 1 % tarifą taikant tokio turto vertės daliai, viršijančiai 300 tūkst. eurų, tačiau neviršijančiai 500 tūkst. eurų; naują 2 % tarifą taikant tokio turto vertės daliai, viršijančiai 500 tūkst. eurų.

Kartu siūloma ir toliau 30 % didinti minėtus nekilnojamojo turto verčių intervalus tikslinėms socialiai jautrioms gyventojų grupėms, daugiavaikėms ar neįgalų vaiką auginančioms šeimoms. Taip pat siūloma atsisakyti galiojančio sektorinio pobūdžio lengvatos, kuria naudojasi komercinę veiklą vykdantys asmenys, t. y. panaikinti mokesčio lengvatą, taikomą nekilnojamajam turtui, kurį fizinis asmuo naudoja kulto apeigų, reikmenų gamybai ir kurį fizinis ar juridinis asmuo naudoja laidojimo paslaugoms teikti.

Dėl Pelno mokesčio įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto. Jis teikiamas kartu su 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu. Projektu siūloma skatinti produktyvias ir regionų plėtrą didinančias investicijas, išplėsti pelno mokesčio lengvatą į technologinį atsinaujinimą investuojančioms įmonėms, suteikiant teisę tokioms investicijoms mažinti iki 100 %, o ne 50 % (kaip dabar) apmokestinamojo pelno, nustatyti papildomą lengvatą į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą investuojančioms įmonėms, taikyti sumažintą 5 % pelno mokesčio tarifą įmonės pelnui, kuris gaunamas įmonės veikloje panaudojus vykdant MTEP sukurtus patentais apsaugotus išradimus ar autorių teisėmis apsaugotas kompiuterines programas, atsisakyti baigtinių veiklų, iš kurių vykdymo gautam pelnui gali būti taikoma laisvųjų ekonominių zonų įmonėms nustatyta lengvata, sąrašo.

Šios lengvatos taikyti negalėtų tik prekybos veikla ir veikla, kuri nesuderinama su valstybės pagalbą reglamentuojančiais ES teisės aktais, užsiimančios įmonės. Taip pat siūloma, kad nustatytus kriterijus atitinkančios naujos LEZ įmonės dešimt mokestinių laikotarpių vietoj šešių šiuo metu nemokėtų pelno mokesčio, o kitus šešis mokestinius laikotarpius joms būtų taikomas 50 % sumažintas pelno mokesčio tarifas.

Skatinant Lietuvos gyventojų verslumą, nustatyti pelno mokesčio „atostogas“ naujam smulkiajam verslui įmonių, kurių darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 tūkst. eurų. Už pirmąjį mokestinį laikotarpį apskaičiuotas apmokestinamasis pelnas būtų apmokestinamas pelno mokesčio 0 % tarifu. Atsisakant neefektyvių lengvatų įtraukti į bendrą pelno apmokestinimo schemą žemės ūkio veiklą vykdančias įmones, smulkių žemės ūkio veiklą vykdančių įmonių pelnas ir toliau būtų apmokestinamas kaip ir kitose ūkio šakose, taikant pelno mokesčio 5 % tarifą, o stambių – 15 % tarifą. Žemės ūkio

kooperatyvams siūloma išlaikyti pelno mokesčio 5 % tarifo taikymą, taip pat atsisakyti 0 % pelno mokesčio lengvatos socialinės įmonės statusą turinčioms įmonėms, atsižvelgiant į tai, kad socialinės įmonės siekia gauti pelną ir naudą ir iš tokios lengvatos tai gauna ne patys neįgalieji, o tiesiog įmonių savininkai. Atsisakyti sektorinės pelno mokesčio lengvatos, pagal kurią jūrų uosto ir oro navigacinių paslaugų rinkliavos priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms.

Dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Projektas teikiamas kartu su 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu. Projektu siūloma nuo 2018 m. sausio 1 d. taikyti lengvatinį PVM 5 % tarifą visiems receptiniams nekompensuojamiesiems vaistams. Šiuo metu taikoma, jei išorinės pakuotės apmokestinamoji vertė yra didesnė negu 300 eurų. Tokia PVM lengvata siūloma siekiant padidinti vaistų prieinamumą, ypač socialiai jautriems gyventojams, įvertinus vaistų prekybos antkainių valstybinio reguliavimo mechanizmo taikymo galimybes, kas sudarytų sąlygas būtent galutiniams vartotojams gauti naudą dėl PVM lengvatos vaistams nustatymo.

Taip pat taikyti 9 % lengvatinį PVM tarifą šilumos energijai ir karštam vandeniui, nenustatant šios PVM lengvatos galiojimo pabaigos termino, kaip būdavo daugelį metų iki šiol.

Taip pat atlikti techninius PVM įstatymo 96 straipsnio pakeitimus, patikslinant statybos darbų sąvoką, atsižvelgiant į išdėstytas naujos redakcijos Statybos įstatymo nuostatas.

Dėl Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų, 2019 metų ir 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto. Kartu su 2018 metų biudžeto projektu teikiamu Seimo nutarimu tvirtinami trijų biudžetinių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos, neįskatinat savivaldybių biudžetams skirtų valstybės biudžeto asignavimų, planuojami rodikliai, pajamos ir asignavimai.

**PIRMININKAS.** J. Razma – dėl vedimo tvarkos.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Viskas gerai. Ministras pristatė visą krūvą projektų, bet klausti ir pasisakyti už, prieš mes esame užsirašę prie atskirų projektų. Norėčiau, kad taip ir išliktų, nes balsavimai čia gali būti skirtingi. Kaip?

**PIRMININKAS.** Taip esame sutarę: klausime bendrai, motyvai bus…

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Ką reiškia bendrai? Jeigu aš užsirašiau prie trijų projektų, jūs mane čia įrašote į vieną vietą. Kaip aš spėsiu per minutę užduoti tris klausimus? Kodėl toks jovalas ir?..

**PIRMININKAS.** Tam Seimas pritarė pradžioje ir pagal tokią tvarką dirbsime. Ačiū. (*Balsai salėje*) Gerai. Ministre, tęskite. (*Balsai salėje*)

A. Kubilius – dėl vedimo tvarkos.

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, tai, ką sako J. Razma, yra visiškai teisėtas reikalavimas. Taip, kaip užsirašėme visi iš eilės, dabar turite visiems duoti. Jeigu yra užsirašyta tris kartus, tris kartus ir duosite ar J. Razmai, ar A. Kubiliui.

**PIRMININKAS.** Ar galime bendrai visi sutarti dėl visų įstatymų, kuriuos pateikė ministras iki šiol, kad klausime ir kiek laiko? (*Balsai salėje*) Tiek, kiek spės, tiek ir klausime. Tik turime nustatyti laiko limitą. Mes turime iki 11 val. 50 min. baigti šį klausimą. (*Balsai salėje*) Prašau.

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Ar būtų galima? Pirmas dalykas, iš tikrųjų biudžetą priimame ir pateikimas būna vieną kartą per metus. Iš esmės ministrą mes matysime su biudžeto klausimu tik šiandieną, nei klausimų galėsime užduoti, nei daugiau ką nors ministras galės atsakyti.

**V. ŠAPOKA.** Antrą kartą matysite…

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų yra… Kiek čia jis pristatė įstatymų, aš net nežinau…

**PIRMININKAS.** Supratau.

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Prie kiekvieno įstatymo yra užsirašę Seimo nariai. Dėl kiekvieno įstatymo bent po 10 minučių turi būti klausimams.

**PIRMININKAS.** Beje, čia yra biudžeto lydimieji klausimai, ne biudžeto. (*Balsai salėje*) Prašau.

K. Glaveckas – dėl vedimo tvarkos. Prašau.

**K. GLAVECKAS** (*LSF*). Gerbiami kolegos, tas klausimas jau gal dvidešimtmetį visą laiką iškyla. Jis iškyla tik dėl to, kad finansų ministras yra priverstas užsiimti dailiuoju skaitymu. Visa medžiaga, kurią jis perskaitė, yra išdalyta. Kur kas protingiau būtų jam, kaip anuomet J. Hašekas rašė, kai buvo toks karo kapelionas Kacas, tai jis pradėdavo savo kalbą, apie ką nors pasakydavo tris žodžius ir paskui sakydavo „ir taip toliau“. Jeigu tą būdą būtum panaudojęs, mes iš tikro būtume turėję daugiau laiko klausti.

Dabar A. Kubiliaus pastaba, kad dėl kiekvieno pateikto klausimo visi mes galime pasisakyti ir paklausti. Iš tikro tai yra tiesa, nes jūs palietėte apie 30 klausimų. Potencialiai galite turėti mažiausiai 300 klausimų iš klausėjų, jeigu kiekvienas užduos po 30 klausimų. Pavyzdžiui, aš turiu 24 klausimus dėl kiekvieno šito – apie nekilnojamąjį turtą, apie kitus dalykus. Tada reikia keisti patį žanrą, kad mes galėtume tik klausti. O kaip dabar yra, tai labai neprotinga. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKAS.** Motyvai bus dėl kiekvieno, balsuosime dėl kiekvieno. Jūs jau kalbėjote dėl vedimo tvarkos. Ačiū. (*Balsai salėje*) Dėl visų kartu ar galime nusistatyti 20 minučių? (*Triukšmas salėje*) Dėl visų kartu. Nejuokauju, nes laikas yra limituotas ir darbotvarkę mes patvirtinome. (*Triukšmas salėje*) Gerai.

Balsuojame dėl to, kad skirtume klausti 20 minučių dėl pristatytų projektų. (*Triukšmas salėje*) Kas už tai, kad skirtume 20 minučių, balsuojate už, kas prieštaraujate, balsuojate kitaip. (*Triukšmas salėje*) Balsuojame! (*Balsai salėje*)

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 64, prieš – 29, susilaikė 4, vadinasi, klausti yra skiriama 20 minučių. (*Balsai salėje*)

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, dėl vedimo tvarkos galima?

**PIRMININKAS.** Negalima. Klausia Seimo narė M. Navickienė. Ruošiasi M. Majauskas. (*Balsai salėje*)

**M. NAVICKIENĖ** (*TS-LKDF*). Mes tikrai turime klausimų dėl vedimo tvarkos, Pirmininke, norėčiau, kad būtų atsakyta į juos. Kaip sudaryta klausėjų eilė?

**PIRMININKAS.** Klausėjų eilė sujungta iš visų užsirašiusiųjų. (*Balsas salėje: „20 minučių!?“*)

**M. NAVICKIENĖ** (*TS-LKDF*). Aš norėčiau išlaikyti teisę klausti, kai bus išsiaiškinta šita situacija. Ar galėtume kaip nors ją išsiaiškinti ir palikti galimybę man paklausti mano klausimo, Pirmininke? (*Triukšmas salėje*)

**G. LANDSBERGIS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke! Gerbiamas Pirmininke, ar galima!? Gerbiamas Pirmininke!

**PIRMININKAS.** G. Landsbergis.

**G. LANDSBERGIS** (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gal truputėlį nėra iki galo aišku, kad šita situacija išties yra rimta. Mes svarstome svarbiausius metų įstatymų projektus ir mes jaučiame, kad pasisakyti galimybės tikrai neturės žmonės, kurie yra užsirašę. 20 minučių yra pajuoka. Norėdami pabrėžti šios pajuokos stiprumą, mes esame pasirengę palikti salę, išeiti, kad tada valdantieji patys galėtų prisiimti savo biudžetą, patys už jį balsuoti. Tada aš tiesiog pakartosiu tai, kas buvo pasakyta, kad gal jūs tada tiesiog ir balsuokite šiandien už biudžetą, nes diskusijai laiko nėra palikta. (*Balsas salėje: „Galima dar?“*) (*Triukšmas salėje*)

**PIRMININKAS.** A. Armonaitė. Prašau.

**A. ARMONAITĖ** (*LSF*). Dėkui. Iš tikrųjų, kai jūs paskelbėte balsavimą dėl 20 minučių, nebuvo visiškai aišku, kokia yra alternatyva. Eilė klausiančiųjų buvo sudaryta atskirai už kiekvieną klausimą, tai aš norėčiau, kad visi, kurie yra sąraše, visi turėtų galimybę paklausti. Pagal Statutą kiekvienam klausimui turi būti suteikta bent 10 minučių, tai prašau laikytis Statuto, leiskime visiems norintiems paklausti, jeigu biudžetas yra labai svarbus Seimo prioritetas.

**PIRMININKAS.** Biudžetui buvo skirta laiko tiek, kiek pasiskyrėme, o lydimiesiems įstatymams pasiskyrėme čia. (*Balsai salėje*)

**R. BAŠKIENĖ** (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, imkime ir raskime kompromisą. Ministras pateikė lydimuosius įstatymų projektus, taip. Pateikimą mes išgirdome. Dabar galime galbūt grupuoti, o grupavimas būtų labai paprastas: imame pirmąjį klausimą dėl savivaldybių biudžetų, kur yra, paklausia tie, kurie užsirašę dėl savivaldybių biudžetų, tada grupuojame kitą grupę, kur yra bendri lydimieji, tada bus ir greitai, nes mes turime nusistatę laiką, ir dirbame, nes dabar mes gaištame laiką tuščiai. Gal tada galime taip ir daryti? (*Balsas salėje: „10 minučių klausti!..“*) Taip mes ir darysime pateikimo metu, ministras dabar… Siūlyčiau, jeigu pritartumėte tokiai tvarkai… (*Balsai salėje*) atsako į klausimus… (*Triukšmas salėje*) Savivaldybių jau buvo, taip? (*Balsas salėje: „Taip.“*) Biudžeto sandaros įstatymas ir yra trys įstatymai, kurie eina kartu – Finansinių nusikaltimų tyrimo ir Vadovybės apsaugos. Yra norinčių klausti dėl šitų trijų įstatymų projektų? (*Triukšmas salėje*) O kur dingo sąrašai? (*Triukšmas salėje*) Yra sąrašai. Na, štai. Ponia Violeta, prašome atkurti sąrašus. Ir 10 minučių klausiame. O po to eisime pagal kitus įstatymus. (*Balsai salėje*) Viskas. (*Balsas salėje: „Tai dabar dėl kiekvieno?“*)

*11.44 val.*

**Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 6, 10, 14, 15, 18, 32 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo $10^1$ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-1229 (*pateikimo tęsinys*)**

**PIRMININKAS.** Dėl kiekvieno duodame. Gerai. Dėl Biudžeto sandaros klausia Seimo narė R. Tamašunienė, ruošiasi A. Sysas. Klausti – minutė, atsakyti – dvi.

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LLRA-KŠSF*). Ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų mes, paskirstę laiką, tai, man atrodo, padarėme dar blogiau, nes dėl kiekvieno klausimo bus lygiai po 10 minučių, o ne dėl svarbesnių ilgiau. Na, bet mes taip nusprendėme, taip ir dirbsime, nes Pirmininkas jau paskelbė.

Aš ministro noriu paklausti dėl vaiko pinigų. Iš esmės atsiranda mūsų frakcijos idėja Lietuvai ir vaiko pinigai atsiranda kaip atskira, tikslinė išmoka, naikinamas PNPD, kuris iš tikrųjų buvo socialiai neteisingas, mažas pajamas gaunantys žmonės augindami tris vaikus gaudavo lygiai nulį, o didesnes pajamas gaunantys žmonės gaudavo pinigus už kiekvieną vėlesnį vaiką. Jūs pristatydamas parodėte skaidres, kaip didės šeimos pajamos, tačiau vis dėlto norėtųsi žinoti. Minimalias pajamas mes suprantam, kad gaus po 30 eurų už vaiką, tačiau kaip tai palies virš vidutinio darbo užmokesčio uždirbančių abiejų tėvų šeimos biudžetą, norėčiau išgirsti.

**PIRMININKAS.** Laikas!

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LLRA-KŠSF*). Taip pat kodėl pasirinkta tokia siaura vaiko pinigų kryptis? Mes tik sprendžiame socialinės atskirties ir skurdo klausimą…

**PIRMININKAS.** Laikas!

**R. TAMAŠUNIENĖ** (*LLRA-KŠSF*). …bet nesprendžiame demografinės projekcijos, nes pati suma yra labai menka, tai ar jinai bus didesnė?

**PIRMININKAS.** 1 min. 30 sek.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų dėl vaiko pinigų pakeitimo vietoj PNPD, kaip ir pristatymo metu atkreipiau dėmesį, kad tą teigiamą poveikį pajus tie, kurie uždirba iki kiek daugiau nei vidutinis atlyginimas, taip pat ypač pajus tie, kurių pajamos yra ypač žemos. Tai ta tvarka, kuri galioja šiuo metu, išlieka. Kalbant apie… Koks antras klausimas? (*Balsas salėje*)

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas…

**V. ŠAPOKA.** Kodėl 30 eurų, kodėl ne 40 ar ne 100, tai tiesiog riboja fiskalinės drausmės taisyklės, o ta skiriama suma, kadangi jinai yra virš 100 mln. eurų, na, iš tikrųjų labai reikšminga.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Gerbiamas ministre, aš klausiu iš Biudžeto sandaros įstatymo, tas, kuris pažymėtas, aš specialiai užsirašiau. Žinau, kad yra kitame įstatyme numatyta tiksliau nau-

doti socialinėms reikmėms skirtas lėšas. Mes matėme, kaip jos buvo naudojamos, jos buvo ir asignavimų įsiskolinimams dengti, dalis savivaldybių naudojo. Dabar jūs keičiate 2 straipsnio 6 straipsnį, bet vėlgi tas įrašas yra toks pakankamai dviprasmiškas. Ar po priimtų pataisų tikslinėms socialinėms reikmėms naudojamos lėšos nebus naudojamos asignavimų skoloms dengti? Klausimas tiesiai šviesiai.

**V. ŠAPOKA.** Taip. Tai pagal tai, kaip yra suformuluota, manau, tų teisinių neaiškumų nėra, nes yra aiškiai pasakyta, jog bus naudojama tik socialinei sričiai.

**PIRMININKAS.** Dėl motyvų užsirašiusių dėl šito projekto nėra. (*Balsai salėje: „Balsuojam! Balsuojam!“*) Balsuojam.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 65, prieš – 1, susilaikė 32. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas yra Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Audito komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti 2017 m. lapkričio 23 d.

*11.49 val.*

**Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1230 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas projektas Nr. XIIIP-1230. Klausti norėtų… Projektas Nr. XIIIP-1230. Niekas neužsirašė klausti dėl šio projekto.

Motyvai. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl projekto Nr. XIIIP-1230. (*Balsai salėje*)

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 71, prieš – 1, susilaikė 21. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstyti siūloma taip pat lapkričio 23 dieną.

*11.51 val.*

**Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1231 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas projektas Nr. XIIIP-1231. Klausti neužsirašė. Motyvai. (*Šurmulys salėje*) Dėl motyvų. Motyvai prieš – Seimo narys A. Kubilius.

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Aš kreipiuosi į gerbiamąjį Seimo Pirmininką, kuris čia, salėje, yra ir kuris naudojasi Vadovybės apsaugos departamento paslaugomis pagal įstatymą. Ar jūs negalvojate, kad gali kilti problemų, jeigu dabar Vadovybės apsaugos departamento finansus toliau valdys vidaus reikalų ministras ir Vadovybės apsaugos departamentas nebeturės savarankiškų pinigų, o pareigūnai, kaip žinia, jų daug yra Lietuvoje, kartais sugalvos streikuoti? Dažniausiai tokiu atveju ministrai pradeda ieškoti iš visur pinigų ir paims pinigų iš Vadovybės apsaugos departamento, padidins galbūt atlyginimus kokiems nors aktyviems profsąjungų veikėjams ir jūs, gerbiamasis Pirmininke, liksite be apsaugos. Aš siūlau nebalsuoti už šitą įstatymą.

**PIRMININKAS.** Aš jaučiuosi labai saugiai ir be apsaugos mūsų Lietuvoje, todėl nemanau, kad tai yra problema, ką jūs iškėlėte.

Balsuojame. (*Šurmulys salėje*)

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 77, prieš – 2, susilaikė 24. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*11.53 val.*

**Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 1, 2, 3, 8, 10 straipsnių pakeitimo ir 4 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIP-1232 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1232. Klausti norėtų Seimo narys J. Razma. Ruošiasi J. Olekas.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, ar nemanote, kad tuo siūlymu, kai atsisakoma bent minimalios garantijos dėl finansų apimties kelių priežiūrai ir plėtrai, pasiųsite blogą signalą žmonėms, kurie susirūpinę kelių būkle, ir tikrai ji Lietuvoje yra tragiška. Taip, teoriškai biudžeto programose mes galime įsivaizduoti, kad numatome ir dar didesnes sumas, bet garantijų nėra, tokių, kokios buvo šiame įstatyme dabar. Ir jeigu šiems metams turbūt nenorite kažko drastiško daryti, tai neaišku, kaip bus kitais metais, kai pritrūks pinigų. Ar nebus tęsiamos senos tradicijos paimti iš kelininkų, kurių nebegins iki šiol buvusi bent ta minimali garantija?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Tai turbūt du pagrindiniai aspektai. Pirma, Konstitucinio Teismo išaiškinimus, manau, demokratinėje šalyje privalėtume vykdyti. Tai viena. Antra, *de facto* šitos tvarkos jau daug metų nesilaikoma per vadinamąją žvaigždutę. Kad sistema yra išbalansuota, tai yra akivaizdu, nes jeigu liktume prie galiojančios tvarkos ir be jokių žvaigždučių laikytumės, tai padidėjimas šioje srityje būtų tokio paties dydžio kaip ir krašto apsaugai tam, kad pasiektume 2 % mūsų įsipareigojimų sąjungininkams. Akivaizdu, kad yra tiek teisinės priežastys, tiek ekonominės priežastys šitą tvarką keisti.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo nario J. Olekas. Ruošiasi R. Sinkevičius.

**J. OLEKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamasis ministre, man atrodo, nekorektiška čia priešpriešinti dabar krašto apsaugą ir kelių sutvarkymus, nes iš tikrųjų keliams prižiūrėti ir tvarkyti lėšų trūksta ir kelių tvarkymas labai ženkliai atsilieka. Aš priminsiu, kad vienais iš geresnių metų buvo tvarkoma virš 400 kilometrų žvyrkelių, asfaltuojama. Dabar galime tokius laikus prisiminti kaip gerą sapną. Manau, kad šitie jūsų argumentai iš tikrųjų nekorektiški ir ne vietoje. Aš vis tiek kviečiu labai aiškiai pasakyti, kaip kitaip galima užtikrinti įstatymiškai, kad keliams finansuoti lėšos būtų paskirtos?

**V. ŠAPOKA.** Atkreipsiu dėmesį, kad Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad tų procentinių dalių nustatymas prieštarauja Konstitucijai, nes riboja tiek Vyriausybės, tiek Seimo dispoziciją nustatyti išlaidų rodiklius. Tai yra viena.

Kalbant apie kilometrus, aš net neabejoju, kad bus tų kelių nutiesta daug daugiau dėl kelių priežasčių. Viena. Faktiškai iš esmės yra keičiama struktūra ir numatyti saugikliai tam, kad iš tikrųjų būtų ir kaina kelių tiesimo mažesnė, ir kokybė didesnė. Kitas dalykas, turint omeny, kad yra didžiulis savivaldybių finansavimo šuolis, tai savivaldybės taip pat galės dalį lėšų skirti būtent keliams tiesti.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys R. Sinkevičius. Ruošiasi Č. Olševskis. Klausia Seimo narys Č. Olševskis. Ruošiasi A. Anušauskas.

**Č. OLŠEVSKI** (*LLRA-KŠSF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamasis ministre, noriu paklausti dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos likimo. Viena iš aktualiausių problemų yra prasta vietinės reikšmės kelių, gatvių, kurie sudaro didžiausią visų Lietuvos kelių dalį, būklė. Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės nepajėgios šio klausimo spręsti, buvo padidinta vietinės reikšmės keliams nuo 20 iki 30 % šios programos lėšų, kas užtikrino efektyvesnę kelių priežiūrą. Mūsų siūlymas – išvis didinti iki 40 % šių lėšų vietinės reikšmės keliams. O dabar neaiškus mechanizmas, kaip bus padidintos lėšos savivaldybėms.

**V. ŠAPOKA.** Kalbėdamas apie savivaldybes, aš galiu tik pakartoti – yra didžiulis šuolis to bendro finansavimo, nuo 140 mln. beveik iki 260 mln., ir savivaldybės yra tikrai finansiškai savarankiškos tam, kad galėtų skirti tas lėšas ten, kur jų labiausiai reikia, ir ten, kur iš tik-

rųjų kelių būklė yra labai prasta. Manau, kad savivaldybės, gerbdamos savo rinkėjus, tas lėšas ten skirs.

Dabar dėl Kelių fondo programos. Manau, kad taip pat buvo nemažai žingsnių dėl to, kad tos išlaidos būtų efektyvesnės, kaip jau ir minėjau anksčiau, o dėl jos pačios struktūros, manau, tą diskusiją galima pratęsti su susisiekimo ministru.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys A. Anušauskas. Ruošiasi E. Pupinis.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, jūs, pristatydamas šį projektą, minėjote, kad dabar bus galima sieti fondo lėšų dydį su šitos programos finansavimu, su ekonomine padėtimi Lietuvoje. Ar galima suprasti, kad, pavyzdžiui, jeigu kis ekonominė padėtis Lietuvoje, jeigu anksčiau tai buvo nuo akcizų procentinis finansavimas, dabar to nėra, tai tos fondo lėšos bus mažesnės, gali būti mažesnės? Ar keisis kokiu nors būdu šių lėšų naudojimo kontrolė, nes visi žinome, kokių problemų yra dėl kelių priežiūros ir iš tikrųjų to naudojimo kontrolės visada trūko?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Tikrai galiu patikinti, kad tiek anksčiau, tiek dabar galutinį sprendimą dėl finansavimo dydžio priims gerbiamasis Seimas. Jeigu ekonomika trauksis ir Seimas nutars, kad, užuot padėjus skurdžiausiems sunkmečiu, vis dėlto reikia daugiau kelių tiesti, Seimas tai tikrai galės padaryti tiek pagal ankstesnę tvarką, tiek pagal naują tvarką. Manau, kad šiuo atveju visi svertai tikrai lieka Seime.

Kalbant apie didesnę kontrolę, manau, kad tie veiksmai, kurie yra daromi šioje srityje, tikrai rodo stulbinamus žingsnius didinant skaidrumą, ir aš net neabejoju, kad ta panaudojama kontrolė jau dabar yra sustiprinta ir dar labiau sustiprės.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys E. Pupinis. Ruošiasi R. Sinkevičius, sugrįžęs į salę.

**E. PUPINIS** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, čia jau daugelis išsakė nuogąstavimus, kad Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo programa tampa neapibrėžtu reiškiniu, ir čia ne tik negalime prognozuoti, kiek kelių bus nutiesta, bet ir verslas negali prognozuoti, kokios bus reikalingos apimtys. Iš tikrųjų jis žinojo, buvo stabilu, maždaug galėjo prognozuoti. Aišku, vieną kitą kartą valstybė įsimaišydavo į procesus, paimdama pinigus, bet iš tiesų tie pajėgumai leisdavo orientuotis. Šiuo metu gali būti tokių atvejų, kada verslas, užsiimantis kelių tiesimu, nenorės daryti savo plėtros. Šiuo atveju mes vėl turėsime problemų, jeigu pateiksime didesnį finansavimą. Iš tikrųjų galbūt tos paslaugos bus atliekamos ne Lietuvos įmonių, o kažkokių kitų įmonių, kurios laimės tam tikrus kontraktus. Ar čia gerai? Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, jeigu realiai pažiūrėtume, manau, kad prognozuojamumas pagerės, nes, žinia, naudojant tą žvaigždutę, tai nuo prognozuojamų dydžių, kurie priklausydavo nuo akcizų, finansavimas skirdavosi kaip diena ir naktis, ir tai keisdavosi paskutinę akimirką, kai pritrūkdavo lėšų kitoms sritims. Manau, kad tą ydingą tvarką reikia keisti ir tai sieti su bendros ekonominės situacijos gerėjimu, kaip ir šiuo metu yra pasiūlyta biudžeto projekte.

**PIRMININKAS.** Klausia Seimo narys. R. Sinkevičius.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiamasis ministre, šiek tiek apie Kelių priežiūros ir plėtros programą. Jūs išvardinote, kodėl keičiate tos programos biudžeto formavimo principus. Tai yra rimtas argumentas. Iš kitos pusės, aš suprantu, jeigu tų principų bus laikomasi, tai Kelių priežiūros ir plėtros programos augimas bus pernelyg didelis, palyginti su kitomis veiklos sritimis, nebus pinigų dengti PVM lengvatą šildymui, dar kitų dalykų, kas yras pakankamai suvokiama. Bet norėtųsi, kad ta programa turėtų prognozuojamumą į ateitį, nors ir kokiu principu mes ją sudarytume, kadangi kelių tiesyba yra ne vienų metų projektas. Pavyzdžiui, automagistralės „Via Baltica“ nutiesimas nuo Lenkijos sienos iki Kauno, projektai užims po keletą metų ir finansavimas turi būti prognozuojamas. Kaip tą dalyką geriau padaryti?

**V. ŠAPOKA.** Aš manau, kad strateginį planavimą šioje srityje ir kaip turėtų jis kisti, geriau pakomentuotų susisiekimo ministras, bet, mano asmeniniu įsitikinimu, tai turėtų būti numatyta ministerijos strateginiame plane, kuris sudaromas trejiems metams į priekį tam, kad būtų aiškiai matomi tie skaičiai ir kad verslas galėtų prognozuoti savo veiklą.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Laikas klausti baigėsi ir klausėjai taip pat. Motyvai už, motyvai prieš. Motyvai už – K. Mažeika.

**K. MAŽEIKA** (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Išties, kolegos, ar ne keistai skamba, kai kolegos pasakoja, kaip buvo gerai, kai asfaltuodavo 400 ar kiek kilometrų, ir taip buvo matuojamas šitos programos efektyvumas, nauda ir dar kažkokie kiti dalykai. Galbūt tai lygiai tas pats, jei mes Seimo narių darbo kokybę vertintume pagal tai, kiek kadencijų jie išbuvo. Pavadinkime tai tam tikromis žirklėmis.

Iš tiesų tikrai norėčiau pasidžiaugti tais saugikliais, apie kuriuos čia buvo kalbama ir kas yra užfiksuota. Realiai tikrai turime didelį įdirbį, kalbant apie kelio kilometro nutiesimo kainą. Galbūt visi girdėjome tas istorijas ir žinome. Tikėtina, kad tai atpigins ir padidins tų kilometrų kiekį.

Taip pat kokybė. Ta pati paminėta „Via Baltica“. Žinome, koks buvo jos garantinis laikotarpis, kiek laiko ji turėjo laikyti ir kaip šiandien ji tarnauja, kiek kartų remontuota ir vėl šiandien reikia remontuoti tas atkarpas, kurios buvo padarytos prieš 5 ar 10 metų. Manau, atsakymas yra aiškus. Kokybės reikalavimai turėtų užtikrinti tų darbų efektyvumą ir ilgaamžiškumą.

Aišku, labiausiai džiugina finansavimo padidėjimas savivaldybėms, ką minėjo ministras. Didesnės lėšos leis savivaldybėms paskirstyti būtent patiems opiausiems regiono keliams, galbūt *pagreideriuoti*, paasfaltuoti, kiemams prižiūrėti. Išties yra visos galimybės ir noriu tik pasidžiaugti, kad atsirado ta išplėstinė saugiklių sistema, apie ką mes kalbame, o ne tik matavimas kilometrais, kurie dažnai…

**PIRMININKAS.** Laikas.

**K. MAŽEIKA** (*LVŽSF*). …vėliau išnykdavo, ištirpdavo ir kitaip dingdavo. Ačiū, ministre, ir kviečiu palaikyti.

**PIRMININKAS.** Motyvai prieš – Seimo narys J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, dabar buvo labai aiški sistema ir logiškas pagrindimas, kaip sutelkiami pinigai kelių priežiūrai ir plėtrai. Daugiau važinėja, daugiau perka kuro, daugiau sumoka akcizo, atitinkamai auga ir lėšos tai programai. Prisideda lėšos iš įvairių kelių mokesčių. Mes galime matyti, jeigu nepakanka tų lėšų, planuoti kitokius kelių mokesčius krovininiam transportui ir t. t.

Dabar vietoj to lieka paprasta biudžeto eilutė, Seimo politinė valia, jokių garantijų, jokio įsipareigojimo, kiek tų lėšų bus dar kitiems metams, jokių prognozių, tik paprasčiausia Seimo politinė valia. Man labai keista, kad už tokią poziciją, kaip suprantu, pasisako ir du buvę susisiekimo ministrai, buvę socialdemokratai, kurie turėtų gerai suvokti, koks svarbus tos srities finansavimas, jo nepakankamumas. Bet, kaip matau, užsirašo kalbėti už šį ministro teikimą.

Dėl biudžetinių dalykų. Jeigu ministras siūlytų naikinti Sveikatinimo fondą ir Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondą, ir kitus, kur irgi yra tam tikri įstatymais fiksuoti konkretūs atskaitymai nuo atskirų mokesčių, aš galbūt suprasčiau, bet to nėra. Yra imama tik žuvininkystės sritis ir Kelių programa. Kodėl tik į šitas sritis nusitaikyta, jeigu jau tokie nuoseklūs biudžeto konstitucingumo gynėjai?

**PIRMININKAS.** Motyvai išsakyti, turime apsispręsti po pateikimo balsuodami.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 63, prieš – 12, susilaikė 26 Seimo nariai. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: Biudžeto ir finansų komitetas ir Audito komitetas. Siūloma svarstyti 2017 m. lapkričio 23 d.

Toliau Seimo posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

**PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ**, *LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, Kęstutis gal repliką po balsavimo, bet sutarkime, kad…

**K. MASIULIS** (*TS-LKDF*). Aš norėčiau, kad mano balsas būtų įskaitytas kaip balsavusio prieš.

**PIRMININKĖ.** K. Masiulis balsavo prieš.

*12.11 val.*

**Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1233 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Žuvininkystės įstatymas. Gerbiami kolegos, turite klausimų ministrui? Ar ministras dar gali atsakyti, ar nori penkių minučių pertraukos? Gali atsakyti. Klausia K. Starkevičius.

**K. STARKEVIČIUS** (*TS-LKDF*). Aš pratęsiu J. Razmos, galima sakyti, klausimų tęsinį, nes su Žuvininkystės įstatymu daroma lygiai tas pat, kas buvo ir su Kelių. Buvo aiškus formavimo metodas, kaip formuojami pinigai toliau plėtoti žuvininkystę, gerinti išteklius, gamtinius resursus mūsų ežeruose. Dabartiniu metu mes visus fondus, kaip buvo sudaromas šis fondas, visas lėšas naikiname ir centralizuojame. Ar nebus pabloginta mūsų labai svarbaus rekreacinio gamtos arealo situacija?

**PIRMININKĖ.** Ministre!

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Tiesiog pakartosiu. Tikslas yra Konstitucinio Teismo išaiškinimo atitiktis. Kaip su Kelių fondu, tai lygiai taip pat ir šioje srityje – bet kuriuo atveju dėl finansavimo dydžio galutinis žodis yra Seimo. O kalbant apie 2018 metų projektą, tai tikrai nemažėja.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Nuomonė už, prieš? Nuomonių prieš nėra, tai, Kęstuti, gal nekalbėkite. Gerbiamieji, balsuojame.

Gerbiamieji kolegos, jūs tikriausiai matėte, kad biudžetui ir lydimiesiems įstatymams skirtas laikas baigėsi, bet mes natūraliai pratęsiame, kad pabaigtume pateikti ir visus lydimuosius įstatymų projektus. Tam neprieštaraujate. Ačiū.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 64, prieš – 3, susilaikė 32. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Audito komitetas. Svarstome lapkričio 23 dieną.

*12.13 val.*

**Valstybės tarnybos įstatymo 3 priedo pakeitimo ir kai kurių su juo susijusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XII-681 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1234 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas – dėl Valstybės tarnybos įstatymo 3 straipsnio… Yra norinčių paklausti? Yra. J. Razma klausia pirmasis.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, ar sutiksite, kad aiškinamuoju raštu, motyvuodamas šio projekto teikimą, jūs Seimo nariams nevisiškai logiškai aiškinate, kodėl yra tas teikimas? Jūs sakote, kad bus valstybės tarnybos nauja reforma ir neapsimoka čia daryti suglaudinimo atlyginimų, kuris numatytas nuo sausio 1 dienos, bet akivaizdu, kad jūsų biudžeto projekte jokiais naujais principais dėl tos numatomos reformos nėra padaryti skaičiavimai mokos fondų, jie yra paskaičiuoti pagal šiandien galiojančius įstatymus ir valstybės tarnybos koeficientus. Kodėl vis dėlto jūs nepripažįstate, kad viešojo sektoriaus atlyginimų diferenciacija labai didelė, kad niekur nėra tokio skirtumo tarp ministro ar Konstitucinio Teismo teisėjo atlygimo ir, sakykime, kokio…

**PIRMININKĖ.** Kolega, klauskite!

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). …valstybės tarnybos specialisto ar mokytojo atlyginimo? Kodėl nepadaryti to šiokio tokio glaudinimo?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Aiškinamajame rašte yra aiškiai išdėstyti motyvai. Galiu patvirtinti, kad jie yra susiję su numatoma valstybės tarnybos reforma. Niekas neužginčys, kad tie projektai yra parengti, bet, kaip žinome, teikdamas biudžeto projektą, kaip finansų ministras turiu remtis galiojančiais teisės aktais. O kalbant apie atlyginimų didinimą, tai yra numatyta didinti bazinį dydį.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, Biudžeto projektas – svarbiausias įstatymas ir jo vykdymą turės užtikrinti valstybės tarnautojai daugiausia, nes tai yra ministerijos ir visos kitos institucijos. Dabar jūs, Vyriausybė, siunčiate signalą valstybės tarnybai ir valstybės tarnautojui. Jų dabar daug žiūri per televiziją šitą mūsų diskusiją. Jūs siunčiate signalą, kad bazinį dydį didinsite ne 12 eurų, koks buvo iki krizės, o tik 1,5 euro. Maža to, šitą įstatymą, jau būdami valdžioje, antrą kartą siūlote nukelti, nes pirmą kartą nukėlėte aštuntų sausio… praeitų metų rudenį, svarstant biudžetą. Maža to, ten nedidiname atlyginimo, nevertiname šitų žmonių darbo, dabar…

**PIRMININKĖ.** Klauskite, kolega.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). …ir šiuo įstatymu taip pat darote tą patį. Tai kokį signalą gauna valstybės tarnautojai?

**V. ŠAPOKA.** Priminsiu, kad 18-tais metais valdžia gerbiamas A. Sysas buvo. Kalbant apie… (*Balsai salėje*)

**PIRMININKĖ.** Kolegos, netriukšmaujame. Atsakome į klausimą tam Seimo nariui, kuris jį uždavė. Visi klauso.

**V. ŠAPOKA.** Kalbant apie valstybės tarnautojams siunčiamą signalą, kad laukia esminė valstybės tarnybos reforma. Tikėtis, kad turėdami dabartinius įstatymus mes grąžinsime pasitikėjimą tiek valstybės tarnautojų, tiek grąžinsime šitos profesijos prestižą be rimtos reformos nėra įmanoma. Todėl ir yra parengti teisės aktų projektai, kad šita reforma įvyktų.

**PIRMININKĖ.** Klausia A. Anušauskas.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų bazinio dydžio didinimas (tai yra viena) ir šio įstatymo pateikimas yra du skirtingi dalykai. Vienas kitam netrukdo. Aš suprantu, kad lėšų viskam nėra, tačiau kai rašoma aiškinamajame rašte, kad priėmus projektą jis neturės įtakos verslo sąlygoms, plėtrai, tai mes matome, kad valstybės tarnyba susiduria su tikrai rimtomis problemomis. Trūkstant kompetencijų, europinių lėšų panaudojimas, projektų rengimas, viskas stringa. Žmonės išeina į privatų verslą. Šiuo atveju aš vis dėlto siūlyčiau įvertinti įtakas ir verslo sąlygoms, plėtrai, nes neigiamos pasekmės matomos jau dabar. Aš supratau…

**PIRMININKĖ.** Klauskite, kolega.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Norėjau tik tiek pasakyti.

**PIRMININKĖ.** Jūs siūlote įvertinti.

Klausia R. Budbergytė.

**R. BUDBERGYTĖ** (*LSDPF*). Labai ačiū. Gerbiamas ministre, žinoma, aš suprantu, kad čia ne finansų ministro problema yra, o daugiau galbūt vidaus reikalų ministro problema, kad iki šiol yra neparengtas vadinamasis Valstybės tarnybos įstatymo projektas, bet vis dėlto tikrai ta žinia, kurią siunčiame šiandien svarstydami Valstybės biudžeto įstatymo projektą, kad valstybės tarnybos laukia reforma, kai neplanuojama jokių lėšų padidėjimo, nes netgi jūsų teikiamas bazinio dydžio pakėlimas valstybės tarnybai, ir ne tik valstybės tarnybai, bet kas yra svarbiausia, visiems viešojo sektoriaus darbuotojams ir pagal darbo sutartis dirbantiems žmonėms, kurie dirba labai sunkų darbą ir yra tikrai tie nematomo mūsų lauko kariai, kurie teikia žmonėms, sunkiai gyvenantiems skurde, turintiems pajamų nelygybę, viešąsias paslaugas…

**PIRMININKĖ.** Klauskite, kolege!

**R. BUDBERGYTĖ** (*LSDPF*). Iš tiesų, ministre, noriu paklausti. Ką jūs ketinate padaryti ir su vienu, ir kitu projektu, kurį teikiate dėl Valstybės tarnybos įstatymo? Ar jūs ruošiatės didinti jų perkamąją galią…

**PIRMININKĖ.** Klausti – minutė.

**R. BUDBERGYTĖ** (*LSDPF*). …ar jūs norite vis dėlto sutaupyti valstybės biudžeto lėšas?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Jeigu pradėčiau dėl motyvų, tai pakartosiu, jie numatyti aiškinamajame rašte. Yra numatoma reforma… Manau, tikrai užteks ryžto tiek Vyriausybei, tiek Seimui tai reformai pritarti.

Kai kalbame apie struktūrines reformas, ar tai būtų valstybės tarnyba, ar kitos sritys, tai jos nėra savaime susijusios, jog štai tiesiog skiriame daug daugiau pinigų ir problemos bus išspręstos. Struktūrinės reformos ir reikalingos tam, kad esamus išteklius mes paskirstytume kur kas efektyviau.

**PIRMININKĖ.** Ir paskutinis klausia E. Pupinis, taip?

**E. PUPINIS** (*TS-LKDF*). Čia panašių klausimų buvo. Ar iš tikrųjų 12 mln. klausimas yra tas klausimas, kurio šiuo metu Vyriausybė negalėjo išspręsti?

Tada kitas klausimas, kur garantijos ir kas prisiims atsakomybę, kad kitais metais vėl valstybės tarnautojai bus palikti laukti, kad vėl kas nors pasikeis? Ar iš tikrųjų esate garantuotas, kad kitais metais visą valstybės tarnybos reformą galėsime padaryti? Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Pakartosiu dėl motyvų. Jie išdėstyti aiškinamajame rašte ir aš juos paminėjau jau keletą kartų. Kalbant apie valstybės tarnybą, tai visa atsakomybė gula ant Vyriausybės ir Seimo. Tam, kad būtų padaryta atitinkama reforma, Vyriausybė turi padaryti savo darbą, Seimas turi padaryti savo darbą.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Nuomonė prieš – J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Tikrai kviečiu balsuoti prieš. Manau, kad šiuo atveju ministras be reikalo bando prisidengti būsima reforma, kurios turinys visiškai neaiškus, gindamas šį nejautrų Vyriausybės siūlymą. Išties 12 mln. eurų nėra tokia jau milžiniška suma, kurios Vyriausybė negalėjo surasti. Jeigu tas įstatymas būtų galų gale įsigaliojęs nuo sausio 1 dienos, būtų šiek tiek stipriau padidėję mažiausi valstybės tarnautojų atlyginimų koeficientai, ta sistema būtų tapusi solidaresnė, socialiai tokia sąžiningesnė ir iš tikrųjų būtume turėję daugiau galimybių išlaikyti gerus specialistus, einančius tas ne pačias aukščiausias pareigas, bet labai svarbias, ir pritraukti naujus. Dabar visa tai skandinama kažkokioje neapibrėžtoje reformoje, kuriai, beje, šitas koeficientų padidinimas būtų nė kiek netrukdęs. Jeigu daroma, tai daroma reforma, kiti principai ir viskas prasideda nuo tos reformos pradžios. Čia, manau, yra netinkamos priedangos ir siūlau nepalaikyti ir nepasiųsti to blogo signalo. Manau, kad Vyriausybė, sugrąžinus biudžeto projektą, būtų pajėgi tą 12 mln. eurų surasti.

**PIRMININKĖ.** Nuomonė už – A. Sysas, jeigu jis nejuokauja.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke, jūs gi ne A. Kašpirovskis, kiaurai nematote dar, bet jau einate link to. Tikrai šiuo atveju aš tikrai pasisakysiu už šitą padidinimą. Manau, jis atsirado būtent dėl to, kad buvo ir pono A. Anušausko, ir mano įstatymų projektai, ir mes atkreipėme dėmesį į tai, kad valstybės tarnybai ir visam viešajam sektoriui reikia didinti. Aš noriu priminti, kad yra dar keli projektai užregistruoti, ir svarstymo metu mes turėsime galimybę svarstyti ir juos, nes jie po pateikimo yra perėję. Aš manau, geriau žvirblis rankoje negu gandras danguje, kaip aš dažnai dabar mėgstu sakyti. Šiuo atveju vis tiek valstybės tarnautojų koeficientas vidutiniškai, dirbančių netgi Seime padėjėjų, yra 11–12. Jūs galite padauginti ir žiūrėti, kad tai nėra pusantro euro. Aišku, norėtųsi grąžinti į 2008 metų prieškrizinį lygį ir to mes sieksime svarstymo metu, o šiuo atveju aš siūlau pritarti, nes vis tiek žmonės gaus daugiau.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Balsuojame. Gandrai gerai, nes jie neša vaikus, ir tai yra džiaugsmas, o mums vaikų Lietuvoje reikia.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 71, prieš – 10, susilaikė 22. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymas lapkričio 23 dieną.

*12.25 val.*

**Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1235 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinio socialinio draudimo. Nori klausti A. Sysas. Prašau, kolega. (*Balsai salėje*) Gerbiamas J. Olekas neužstoja A. Syso, kuris nori paklausti.

A. Sysas nebenori klausti. Klausia A. Armonaitė. (*Balsai salėje*) Na, jūs diskutuojate kitais klausimais. A. Armonaitė.

**A. ARMONAITĖ** (*LSF*). Gerbiamas ministre, mano klausimas yra susijęs su „Sodros“ lubomis. Tos idėjos, kaip suprantu, jūs atsisakėte, nors tai turėtų labai pozityvią įtaką investicijoms ir naujų darbo vietų kūrimui. Tuo tarpu „Sodros“ lubos egzistuoja ūkininkams. Kaip manote, ar iki galo yra sąžiningas toks *status quo* ir ar neplanuojate to keisti? Kiek aš pamenu pirmines diskusijas, tai Vyriausybė ir Finansų ministerija kalbėjo apie galimybę įvesti „Sodros“ lubas. Visos mūsų regiono valstybės jas turi. Jas turi net Ukraina. Dėkoju.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Šiuo atveju ūkininkų tikrai nereikėtų išskirti, nes lubas turi visi, kas užsiima individualia veikla, ar tai būtų ūkininkas, mokytojas, žurnalistas, ar kas tik norite.

Kalbant apie lubas, taip, iš tikrųjų Vyriausybė buvo pasisakiusi, kad jos atsirastų. Deja, dėl finansinių galimybių nuo aukštos sumos – 120 VDU ir diskusijose su verslininkais tapo akivaizdu, kad tokios aukštos lubos neduotų rezultatų, jeigu kalbėtume apie ženklesnį investicijų pritraukimą.

O kalbant apie tai, jog šitas klausimas yra svarbus ir jį reikia tikrai spręsti, tai esame sutarę, kad šitą klausimą spręsime kartu su esmingesne visos „Sodros“ sistemos reforma. Manau, kad tikrai šitas klausimas kitais metais grįš į darbotvarkę.

**PIRMININKĖ.** Klausia S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas ministre, norėjau paklausti dėl „Sodros“ skolos išdėstymo iš esmės ir kada ji bus eliminuota. Kaip, jūsų įsivaizdavimu, per šią kadenciją, kokius numatote… Dabar perkeliamas į valstybės biudžetą tik aptarnavimas, bet kaip įsivaizduojate, 3,7 mlrd. eurų skola, kokia ji atrodytų jūsų kadencijos pabaigoje? Dėkui.

**V. ŠAPOKA.** Šiuo metu pagal tą pasiūlymą, kurį esame pateikę, tai skola perkeliama vienu kartu. „Sodrai“ nereikės mokėti palūkanų už tas sumas, šitas klausimas perkeliamas į valstybės biudžetą. Tai yra išsprendžiama tiesiog paprastuoju būdu. O šio projekto esmė, kadangi jis buvo priimtas dar neperkėlus skolos ir buvo numatyta, jog valstybė dengtų „Sodros“ skolos aptarnavimo išlaidas, tai šiuo projektu siūloma šios nuostatos atsisakyti natūraliai dėl to, kad visa skola perkeliama į valstybės iždą.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Nuomonė prieš – R. J. Dagys.

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, matant pateiktą biudžetą, akivaizdu, kad Valstybės kontrolės išvados, kurias mes neseniai svarstėme, nejaudina mūsų Vyriausybės. Pakeitimo norma ir toliau mažės, nepaisant premjero, gerbiamo premjero S. Skvernelio čia ne kartą šioje salėje patikinimų, kad mes su biudžetu pamatysime pokyčius ir bazinės pensijos perkėlimą ant biudžeto pečių, bet mes to nematome, tiesiog nėra. Maža to, Vyriausybė jau išleido visą Pensijų rezervo fondą ir pasišildė pensijų padidinimu, kas tikrai padaryta negerai, tai yra perkėlimas iš vienos į kitą kišenę. Tai buvo iki šiol jau padaryta ir ateityje tas rezervo fondas tampa labai simbolinis. Čia aš dabar matau du ministrus – ministrą V. Šapoką ir ministrą L. Kukuraitį ir matau dar kartą nugalėtą V. Šapoką ir nugalėtą ministrą L. Kukuraitį, kuris nesugebėjo apginti pensininkų interesų, ir pensininkų pensijos santykinai mažės. Todėl tokiam projektui, praleidžiant Lietuvos banko akcentuotą pačią palankiausią progą paskutinius metus daryti reformą, kai demografinė situacija dar leidžia, praleidžiami šitie metai ir tai daroma ateities pensininkų sąskaita… Niekaip negalima palaikyti šitos reformos, nes visas problemas Finansų ministerija sprendžia pensininkų, „Sodros“ biudžeto sąskaita.

**V. ŠAPOKA.** Priešingai darome.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. J. Džiugelis – už. Justas. Labai trumpai. Tuoj, minutėlę. Tuoj įjungsime.

**J. DŽIUGELIS** (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Kas jau kas, bet konservatoriai iš tikrųjų apie pensininkus galėtų išvis, beje, patylėti su savo naktinėmis reformomis. Aš siūlau iš tikrųjų pritarti šiam įstatymo projektui, neklausyti šiuo atveju, ką, atsiprašau, gerbiamas kolega demago-

ge, kalbate, bet šita Vyriausybė jau per metus pakėlė iki tokio lygio pensininkų pensijas, kad jūs net apie tai pasvajoti negalėjote. Todėl prašau balsuoti už. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Balsuojame.

Balsavo 103: už – 71, prieš – 4, susilaikė 28. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Audito komitetas. Svarstymas – lapkričio 23 dieną.

*12.32 val.*

**Akcizų įstatymo Nr. IX-569 30, 31 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIP-1236 (*pateikimo tęsinys*)**

Akcizų įstatymas. Klausimai. (*Šurmulys salėje*) Kolegos, sutarkime, prisireplikuosime vėliau. Žodžio nesuteikiu. Dėl Akcizų įstatymo klausia K. Glaveckas. Dirbame toliau. (*Balsai salėje*) Dėl Akcizų įstatymo klausia K. Glaveckas.

**K. GLAVECKAS** (*LSF*). Gerbiamas ministre, toks epizodinis klausinėjimas, aišku, nėra rimta diskusija šiais klausimais, bet mano klausimas bus apie tai… Sakykite, ar, jūsų nuomone, paskutiniai skaičiai, kitaip sakant, korekcijos alkoholio akcizų ir dyzelino akcijų, kurios bus, ar jos bus koreliuotinos su pajamomis tiesiogiai, ar bus koks nors atsilikimas? Kaip jūs manote, kokios prognozės yra? Ir ar nebus taip, kad to paties dyzelino važiuos piltis į Lenkiją sunkvežimiai pagal sutartis, ir iš karto mes vėlgi turėsime tam tikrus nuostolius iš akcizų surinkimo? Prašau.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Kalbant apie alkoholio akcizus, nesiūlome kitiems metams jų keisti, o kalbant apie šių metų akcizų surinkimą, taip, kaip ir buvo tikėtasi, kaip ir buvo norėta, kad alkoholio vartojimas mažėtų, jis mažėja, o akcizų surinkimas auga. Kitaip tariant, tas planas, kuris buvo Finansų ministerijos analitikų padarytas, šimtu procentų pasitvirtino.

Kalbant apie dyzeliną, jeigu lygintume su kaimyninėmis šalimis, tai jeigu Lenkija nedarys jokių veiksmų, tiesiog susilyginsime pagal tą mokesčių naštą su Lenkija. Kitaip tariant, šiuo atveju tikrai nėra erdvės, kad tam konkurenciniam pranašumui kaip nors būtų pakenkta.

O kalbant apie Latviją, tai Latvijoje numatyta drastiškai didinti dyzelino akcizą. Vien jau kitais metais poveikis kainai siektų iki 15 euro centų ir tuo neužsibaigtų. Numatyta daug metų į priekį smarkiai didinti akcizą.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Aš norėčiau atsiprašyti R. Sinkevičiaus. Jis norėjo pasakyti, kad per praėjusį balsavimą balsavo kitaip.

**R. SINKEVIČIUS** (*LSDPF*). Ačiū Seimo Pirmininko pirmajai pavaduotojai. Jūs atspėjote mano norus – aš tikrai balsavau už.

**PIRMININKĖ.** R. Sinkevičius dėl Valstybės socialinio draudimo įstatymo balsavo už.

Klausia S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamas ministre, norėjau paklausti apie plačiai diskutuojamą ūkininkų lengvatų klausimą ir šiuo atveju gazolino akcizo pakėlimą. Neatmetama, kad ūkininkams skirtu gazolinu naudojasi ne tiktai tiesiogiai žemės ūkyje veiklą vykdantys, bet ir kiti kartais įsipilantys. Jūs pasakėte apie paprastą dyzeliną, kuris susilygins su Lenkijos lygiu. Bet gal galėtumėte pakomentuoti, kodėl tiek mažai yra keliamas ūkininkams skirtas dyzelinas ir kaip jis atrodo Europos Sąjungos mastu? Dėkui.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Lygindami su bendru pakėlimu, matome, kad bent jeigu pagal poveikį kainai yra didinama dvigubai. Yra nemažai apribojimų, kaip naudoti. Aišku, neatmestina galimybė, kad kas nors galbūt ir piktnaudžiauja. Šiuo atveju daugiau ne įstatymo, o kontrolės sustiprinimo klausimas, o kitų šalių kontekste izoliuotai vien tiktai žiūrėti į dyzelino akcizą, manau, kad nėra tikslinga. Reikia žiūrėti platesnį kontekstą ir kartu atsižvelgti į tai, jog išmokos ūkininkams yra taip pat labai skirtingo dydžio. Šiuo atveju vien tiktai dyzelino akcizo padidinimas savaime neparodo tos situacijos, kaip konkurenciniu požiūriu atrodo mūsų ūkininkai, nes yra svarbus aspektas – išmokos.

**PIRMININKĖ.** Klausia A. Anušauskas.

**A. ANUŠAUSKAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, jūs, pristatydamas įstatymų projektus, daug kartų minėjote, kad vienas ar kitas dalykas daromas palaipsniui, bet šiuo atveju šiame įstatymo projekte yra 250 % padidėjimas kuro akcizo žemdirbiams. Gal galėtumėte pasakyti, vis dėlto taip pakėlus akcizą, kiek realiai padidės kuro kaina žemdirbiams, nes jo sąnaudos jiems yra gana didelės?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Žinoma, kad tas poveikis bus individualus, priklausomai nuo to, kiek yra suvartojama, o vidutiniškai, Finansų ministerijos analitikų vertinimu, poveikis galėtų siekti apie 4 centus.

**PIRMININKĖ.** Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Šiaip, iliustruosiu – net degalinėse kartais per savaitę gali susvyruoti kainos net ir daugiau.

**PIRMININKĖ.** Klausia E. Pupinis.

**E. PUPINIS** (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, toks lengvo pasipinigavimo, didinant akcizą, ypač dyzeliniams degalams, bandymas buvo jau ne vienas, po to tekdavo grįžti atgal. Čia tas argumentas, kad susilyginsime su Lenkija, nieko gero nežada. Lenkijos verslas ir apyvartos didesnės, jie taiko nuolaidas krovininiams vežėjams, kurie važiuoja pro Lenkiją, taigi čia jau nesipils, pravažiuos toliau. Iš to viso noro gauti didesnių įplaukų… Aišku, galbūt čia ūkininkus sugaudysite, bet vis dėlto pagrindinis dalykas yra tie vežėjai, kurie iš tikrųjų suvartoja didelį kiekį dyzelino. Manau, kad jūs pabloginsite konkuravimo sąlygas, nes latviams irgi nėra tas verslas pakankamai svarbus, o Lietuvai jis yra svarbus. Iš tikrųjų, manau, jūs sukursite dvi problemas. Ar nemanote, kad po kažkiek laiko vėl turėsime grįžti, kaip kažkada ir grįžome – prie mažesnio akcizo?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Tiesiog trumpai – nemanau.

**PIRMININKĖ.** K. Starkevičius.

**K. STARKEVIČIUS** (*TS-LKDF*). 2018 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projekte planuojama ženkliai sumažinti asignavimus žemės ūkiui ir Žemės ūkio ministerijos vykdomoms programoms finansuoti. Viso to sumą jūs puikiai žinote – 20 mln., bendrojo finansavimo – 1 mln., valstybės biudžeto lėšos mažinamos 18 mln. ir t. t. Iš tikrųjų didinamas akcizas. Akcizas didinamas (jau čia anksčiau išsiaiškinome, kiek tų centų), tačiau ar negalvojate, kad tai galėtų būti tam tikras kompensavimo mechanizmas, atsižvelgiant į šių metų esamą situaciją, vandens perteklių ir žemdirbių prašymus, reikalavimus tiek Briuselio, tiek valstybės pagalbos? Tai galbūt kaip tik nedidinimas šiais metais padėtų išspręsti kitą problemą, nereiktų tada ieškoti kitur pinigų, ką jūs pažadėjote?

**PIRMININKĖ.** Kolegos, nemokame klausti trumpai. Minutę!

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Taip, visuomet visoms reikmėms tų valstybės lėšų trūksta. Norėtųsi, aišku, padėti visiems. Bet kalbant apie šią situaciją, dėl kurios buvo paskelbta ekstremali situacija ir kreiptasi, ir kontaktuojama su Briuseliu tam, kad būtų reali pagalba skirta, tai aš tikiu, kad žemės ūkio ministras tą darbą tikrai atliks sėkmingai ir parama ūkininkus pasieks.

**PIRMININKĖ.** S. Jovaiša.

**S. JOVAIŠA** (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, mano klausimas bus šiek tiek šalia akcizų, bet mane domina jūsų atsakymas. Vakar mes čia nagrinėjome sporto finansavimą naujiems metams ir matėme, kad ten lėšų trūks. Aš noriu vienu klausimu truputėlį iš jūsų išgirsti, kaip jūs žiūrite dėl tų lošimo loterijų griežtesnio apmokestinimo, ar tas lėšas skirti sportui? Kaip pastebėjau, 2018 metų pajamų jūs numatote netgi mažesnį surinkimą, negu 2017 metais. Kodėl taip yra, nors jų apyvarta auga, ir būtų galima į tai atkreipti dėmesį?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Bent jau mano žiniomis, Seime įregistruotas ar numatomas registruoti projektas, kuriuo lošimo automatams ir loterijoms būtų tie mokesčiai padidinti, nes jie ilgą laiką nebuvo judinti.

Kalbant apie kultūros finansavimą, apie bendras kultūros… (*Balsai salėje*) sporto finansavimą, atsiprašau, tas finansavimas nemažėja, yra baigtiniai projektai, kurie yra tiesiog išbraukti. O dėl pačių finansavimo principų, kaip žinote, yra darbo grupė, kuri dirba prie projekto. Manau, kad tuos saugiklius yra prasminga aptarti toje darbo grupėje prieš pateikiant tą rezultatą Seimui.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Nuomonė už – A. Matulas. A. Matulas nekalba? Ar kalba? Nuomonė už.

**A. MATULAS** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties galima pritarti, kad, pavyzdžiui, didėja cigarečių akcizas, bet, be abejo, kartu turi būti pasiūlytos kokios nors papildomos priemonės cigarečių kontrabandai riboti, nes pabrangimas 10 centų ar kiek vėlgi tikriausiai nesumažins rūkančiųjų kontrabandines cigaretes kiekio, nes matyti, tikrai matyti kaimuose, kad yra tų cigarečių.

Dėl dyzelino, ypač žemdirbiams, aš manau, tikrai pritarti neišeitų, kolegos, nes žiūrėkite…

**PIRMININKĖ.** Jūsų nuomonė už.

**A. MATULAS** (*TS-LKDF*). Taip, aš ir šneku, aš galiu pasakyti, kaip noriu, ar jau negalima?

**PIRMININKĖ.** Jeigu užsirašėte kalbėti už, kalbate…

**A. MATULAS** (*TS-LKDF*). Kolege, nepertraukite manęs, gerai? Tai dėl dyzelino išties būtų labai sunku pritarti.

Dėl alkoholio. Jūs minėjote, kad kitais metais nesiūlote didinti, tai labai šaunu, kad kažkas pagaliau atsikvošėjo ir bandote taisyti tas klaidas. Žiūrėkite, jūs sakėte, kad sumažėjo alkoholio vartojimas. Nesumažėjo alkoholio vartojimas, tik sumažėjo alaus ir vyno pardavimas virš 13 %, nes dabar tas 13 % alaus ir vyno perkama Lenkijoje ir Latvijoje. Gyvenu prie Latvijos sienos ir matau, kas darosi. O padidėjo iki 8 % stipraus alkoholio suvartojimas, pardavimas. Tai kaip kis vartojimas, dar neaišku, bet mes iš esmės apie 15 % pajamų atidavėme latviams. Tai įvertinęs viską, vis dėlto aš susilaikysiu.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Kadangi A. Matulas kalbėjo dviprasmiškai, prieš kalbantiems nesuteiksiu žodžio. Balsuojame išreikšdami savo nuomonę.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 65, prieš – 8, susilaikė 25. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymas lapkričio 23 dieną.

*12.45 val.*

**Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18[1], 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18[2] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-1237 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas, ir norintys paklausti yra jau užsirašę. M. Navickienė klausia pirmoji.

**M. NAVICKIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, jūs šiandien labai aiškiai paaiškinote, kodėl Lietuvoje atsiranda skurdas ir pajamų nelygybė. Dėl to yra kaltas PNPD dirbančioms šeimoms, kurios augina vaikus ir dirba Lietuvoje. Man tik įdomu, kodėl ta logika nebeveikia, kai PNPD skatinimo mechanizmas toms pačioms dirbančioms šeimoms yra išverčiamas išmokomis, ar čia jau keičiasi ta logika, ar ne?

Bet mano klausimas būtų, kodėl negali būti vis dėlto skirtingi skatinimo mechanizmai tų žmonių, kurie negalėjo pasinaudoti PNPD mechanizmu dėl to, kad jų pajamos nebuvo pakankamos skatinti juos išmokomis, kad ir 100 eurų, jeigu tiktai valstybė gali tą sau leisti, labai palaikyčiau, bet tie, kurie dirba ir užsidirba, kad tą PNPD galima dar net ir kelti skatinant tuo būdu šeimas rūpintis savimi ir auginti daugiau vaikų?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Tiesiog atkartosiu, kalbama apie dirbančiuosius, kurie šiuo metu dėl ydingos PNPD tvarkos sudėliotos nepasinaudoja lengvata dėl per mažų pajamų, nors dirba, ir tikrai smarkiai. O tų žmonių, kurių pajamos yra didžiulės, gaunama nauda viršija tris kartus, atsiprašau, ne viršija, o tris kartus. Tai šiuo atveju, mano įsitikinimu, kuomet mes

pasakome, kad nepriklausomai nuo to, kurioje šeimoje vaikas gimė, nepriklausomai nuo to, kiek uždirba jo tėvai, kiekvienam vaikui po 30 eurų, čia pradžia ir ateityje didinant, yra kur kas socialiai teisingiau, negu šiuo metu galiojanti tvarka.

**PIRMININKĖ.** Klausia L. Kasčiūnas.

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų dėl papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio jūsų argumentai mūsų iki galo vis tiek neįtikina, kam visa tai reikia naikinti. Iš tiesų elementarus skaičiavimas vidutines pajamas gaunančios šeimos yra toks, kad jūs viena ranka tiesiog atimate, o kita ranka bandote pridėti per vaiko pinigus. Tai čia mums truputėlį klausimas kyla, ar nėra taip, kad jūs čia tiktai imituojate paskatas šeimoms auginti vaikus, o nedarote realios šeimos politikos? Tai čia būtų esminis klausimas, nes iš tikrųjų toms šeimoms, kurios dirba, nori užsidirbti, papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis yra labai geras motyvacinis mechanizmas, turbūt ne iki galo dar įgyvendintas ir nepasiekė savo ribų Lietuvoje. Tai galbūt mums reikėtų šiuo atveju paieškoti tokių įvairių kombinacijų…

**PIRMININKĖ.** Klauskite, kolega!

**L. KASČIŪNAS** (*TS-LKDF*). …kaip būtų galima suderinti vaiko pinigų padidinimą ir neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimą už vaikus. Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Buvo klausimas?

**PIRMININKĖ.** Buvo kaip ir pasiūlymas.

**V. ŠAPOKA.** Aš pakartosiu. Iš tikrųjų manome, kad pasiūlyta sistema yra socialiai teisingesnė. Iš tikrųjų ne, neimituojame šitos veiklos, nes šiuo metu padaryta taip, kad kuo daugiau uždirba šeima, tuo didesnė valstybės parama.

**PIRMININKĖ.** Taip. Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Socialiniu požiūriu, skurdo mažinimo požiūriu, pajamų nelygybės mažinimo požiūriu tai yra neteisinga. Šiuo atveju siūlome tikrai ir atsakingesnę, ir socialiai labiau fokusuotą sistemą padėti toms šeimoms, kurios dirba, bet šiuo metu uždirba mažiau ir mažiausiai gauna iš ekonomikos augimo.

**PIRMININKĖ.** I. Šimonytė. Klausite?

**I. ŠIMONYTĖ** (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimą. Labai džiaugiuosi, kad apskritai gavome šansą paklausti, nes kartais atrodo, kad ministras galėtų atnešti kažin kokią mokesčių reformą vienu paketu ir niekas negalėtų pasiaiškinti, kas ten pateikta.

Aš norėčiau konkrečiai paklausti apie Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimus, kurie susiję su lengvatų ūkininkams panaikinimu. Ar tai, kad įstatymo projekte numatyta šiaip, na, retai mano gyvenimo matyta galimybė nudėvėti žemės įsigijimo sąnaudas, nes žemė kaip turtas nėra nudėvimas turtas, ar tai nereiškia, kad garsi frazė apie tai, kad apmokestinimo sąlygos yra suvienodinamos, vis dėlto realiai bus teoriškai arklys, o praktiškai nepasikelia? Teoriškai mokesčiai tarsi suvienodinami, bet dėl atsiradusio apmokestinimo taisyklių tų mokesčių mokėti tiesiog nereikės.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų auginant žemės ūkio kultūras, turbūt ir kolegos konservatoriai, kurie yra žemės ūkio ekspertai, tikrai sutinka, po keleto metų vis dėlto į tą žemę reikia investuoti ir jinai nudėvima. Taip, jinai nėra nudėvima iki nulio, dėl to numatytas maksimalus laikotarpis 20 metų. Kitose šalyse galima sutikti menamas nuomos išlaidas, tai tikrai tie nuogąstavimai, kad, įtraukus į bendrą sistemą, šiuo atveju kažkas yra paslėpta… Priešingai, po daugelio diskusijų yra sutarta, kad taip, reikia įtraukti ūkininkus į bendrą sistemą, bet taip, kad tie mokesčiai būtų mokami nuo realaus, o ne nuo kokio nors teorinio pelno.

**PIRMININKĖ.** Klausia J. Baublys.

**J. BAUBLYS** (*LSF*). Iš tiesų mano klausimas labai panašus, bet aš kaip tik norėčiau padėkoti gerbiamam ministrui, kad būtent įtraukėte žemės įsigijimo vertę, yra galimybė atskaityti iš pajamų, nes didžią dalį išlaidų ūkininkai patiria įsigydami žemę. Tik norėjau paklausti, kodėl būtent 1/20, t. y. per 20 metų, kai kitas pagrindines priemones, jų išlaidas perkelia patys ūkininkai, patys ūkininkai nustato, per kokį laikotarpį? Mano būtų toks klausimas. Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų pasirinktas maksimalus laikotarpis. Žemė kaip turtas, sutinku, kad nudėvima, bet nėra jinai nudėvima iki nulio vertės, todėl ir buvo pasirinktas maksimalus laikotarpis, šiuo atveju 1/20.

**PIRMININKĖ.** Klausia A. Palionis.

**A. PALIONIS** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau prie papildomo NPD ir pagrindinio NPD dydžių sugrįžti, nes Vyriausybė didina NPD, bet kartu didina ir minimalią mėnesinę algą iki 400. Jeigu jau žiūrėtume argumentus, dėl to naikinate papildomą NPD, kad būtų socialiai teisingiau dėl tų, kurie uždirba mažesnį atlyginimą, tai kodėl pagrindinis NPD mokestis nėra sulyginamas su minimalia mėnesine alga? Manau, kad tai irgi būtų socialiai atsakingas Vyriausybės sprendimas. Sutinku ir su jūsų argumentais dėl papildomo NPD, bet aš manau, kad ir dirbantiems žmonėms reikėtų padėti ne tik vaiko pinigais, bet ir suteikti galimybę gauti papildomą NPD, juos skatinti gimdyti vaikus ir taip taisyti mūsų šalies demografinę padėtį.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Kaip minėjau, šiuo atveju norima padaryti sistemą socialiai teisingesnę tam, kad dėl pačios mokestinės sistemos ir išmokų sistemos vaikai nebebūtų skirstomi į turtingųjų ir mažiau uždirbančių. Tikrai vaikas nekaltas, pavyzdžiui, kad jo tėvai uždirba minimumą ar šiek tiek daugiau ir negali naudoti to NPD. Manau, kad šiuo atveju tikrai socialinio teisingumo link yra žengiama.

Kalbant apie minimalią mėnesinę algą, kaip žinote, Trišalėje taryboje yra sutarta, kad reikia nustatyti indeksavimo mechanizmą. Šiuo atveju, manau, svarbus aspektas bus ir gyventojų pajamų mokestis kaip vienas iš elementų. Kalbant apie dabartinį biudžetą, tai sulyginimą NPD su numatyta minimalia mėnesine alga – 400 eurų riboja tik mūsų finansinės galimybės, nes tas 20 papildomai padidinimas neapmokestinamojo pajamų dydžio, to kaina yra 50 mln.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Atsiprašome Simono, kad laiko paklausti nebelieka. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė prieš – M. Navickienė.

**M. NAVICKIENĖ** (*TS-LKDF*). Aš manau, kad daugelis argumentų buvo išsakyta iš Seimo posėdžių salės. Ministre, galbūt tikrai būtų verta įsiklausyti į tuos argumentus, kas yra sakoma? Tokia gynybinė pozicija tarsi dabar yra jūsų, kai ginate idėją, kuria, man atrodo, kartais nelabai iki galo ir tikite.

Grįžtant prie to, kad šeimos, kurios dirba, turėtų galimybę būti skatinamos sumokamais mokesčiais, būtų valstybei tikrai didesnis gėris. Neapleidžiant tų, kurie iki šiol negalėjo pasinaudoti šiomis lengvatomis ir suteikiant jiems galimybę gauti didesnes išmokas už vaikus. Aš manau, kad socialiai būtent toks požiūris būtų teisingesnis, todėl negaliu balsuoti už šitą įstatymą ir kolegas tikrai raginu susilaikyti.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Balsuojame dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo.

Balsavo 93: už – 56, prieš – 5, susilaikė 32. Po pateikimo pritarta.

Biudžeto ir finansų komitetas – pagrindinis, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymas lapkričio 23 dieną.

*12.56 val.*

**Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1238 (*pateikimo tęsinys*)**

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas. Nori paklausti keturi Seimo nariai. K. Glaveckas.

**K. GLAVECKAS** (*LSF*). Gerbiamasis kolega, jūs puikiai žinote, kad nekilnojamojo turto mokestis yra municipalinis mokestis ir iš principo daugelyje šalių, tarp jų euro zonos, jis sudaro liūto dalį savivaldybių pajamų, na, pagrindinę bent jau, labai svarbią dalį. Mes praeitais metais turėjome tą per 1 mln., kai mes pakoregavome, tai mes surinkome, kiek žinau, 1 mln. 600 tūkst. per metus nekilnojamojo turto mokesčio. Jeigu skaičiuotume nuo BVP, tai sudaro ketvirtą ženklą po nulio. Vokietijoje, Britanijoje yra apie 1,2, Prancūzijoje – 1,6 ir taip toliau. Sakykite, jūsų šita įvesta korekcija, kuri apskritai tęsia tą pačią logiką, kad žemė ir pastatas

yra du skirtingi dalykai, kad jie skirtingai vertinami, kiek leis mums surinkti mokesčio, kokia tai galėtų būti suma, kuri papildys savivaldybių biudžetus? Kokios sumos laukiama?

**V. ŠAPOKA.** Iš tikrųjų papildoma suma tikrai nėra didelė – iki 2 mln. eurų. Kalbant apie palyginimą su kitomis šalimis, tai reikia prisiminti, kad Lietuvoje sukaupto nekilnojamojo turto vertė, jeigu lygintume su ES vidurkiu, yra mažiausiai tris kartus mažesnė.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Klausia A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, šitą įstatymą aš vadinu dūmų uždanga, kai negali padaryti pažadų, kuriuos žadėjai, tada paleidi tokį įstatymą. Dabar pabandysiu paaiškinti, po to paklausti. Jūs pats prisipažįstate, kad naudos iš jo – 2 mln., ir tai su dideliu klaustuku. Bet ypač Laisvosios rinkos institutas galės sakyti, matote, kai mes kalbame apie progresinius mokesčius nuo visų pajamų ir turto, jūs įvedate nekilnojamojo turto progresinį mokestį, po to visi sakys, turčiai ir taip jau moka progresinius mokesčius, mokėdami turto mokestį! Gerbiamieji, ką mes žaidžiame? Vakaruose nėra progresinių turto mokesčių, yra turto ir pajamų, o ypač nekilnojamojo turto. Ar aš teisus dėl savo spėliojimo, kad tai yra tam tikra dūmų uždanga, iš kurios naudos nebus, tik dūmai?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Turbūt nuomonė – vis dėlto subjektyvus dalykas, o aš galiu priminti, koks yra tikslas – didinti mokesčių sistemos progresyvumą. Taip, sumomis tai nėra didelis dalykas, bet kuo čia dėta dūmų uždanga? Manau, čia tiesiog jūsų nuomonės dalis.

**PIRMININKĖ.** Klausia S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamasis ministre, jau klausiau jūsų konceptualiai apie požiūrį į savivaldą. Šitas įstatymas vėlgi šiek tiek atspindi požiūrį į savivaldą, nes komercinio turto arba juridinių asmenų nekilnojamojo turto mokestį, nuosavybę nustato savivaldybių tarybos. Šiuo atveju jūs norite, kad būtų nustatoma įstatymo vardu, ne savivaldybių tarybos, ir eitų į valstybės biudžetą. Norėčiau pasiklausti, kodėl nepasitikima savivaldybėmis ir kodėl savivaldybės viduje negalėtų nuspręsti, kokio solidarumo ir mokesčio perskirstymo reikėtų ir kodėl šitas mokestis eina į valstybės, o ne savivaldybių biudžetą? Dėkui.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū. Tai yra kiek skirtingi tikslai, jeigu kalbame apie komercinės paskirties turtą, tai šiuo atveju savivaldybėms yra duodamas savarankiškumas tam, kad galėtų priklausomai nuo to, kokį verslą nori pritraukti, tuos mokesčius koreguoti. Šiuo atveju mes kalbame apie gyventojų turtą, tai šiuo požiūriu tikrai nenorėtume diskriminuoti, kur prabangus turtas yra vienoje ar kitoje vietoje ir kad dėl kokių nors politinių priežasčių būtų atleidžiami nuo mokesčio ypač prabangaus turto turėtojai.

**PIRMININKĖ.** Klausia E. Pupinis.

**E. PUPINIS** (*TS-LKDF*). Ačiū. Ministre, norėčiau paklausti dėl perspektyvos. Kas bus toliau? Ar aprėptis didės, jeigu kitais metais ateisite su biudžetu, ar vėl šakutės didės, ar sumos mažės, apmokestinimas didės ir panašiai? Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Dėl nekilnojamojo turto mokesčio tai turbūt, kolegos, neleisite sumeluoti, ta diskusija vyksta nuolat ir tikrai tų diskusijų ateityje neišvengsime, bet šiuo metu pasakyti apie ateitį, na, tiesiog būtų spėlionės, bet tokią diskusiją tikrai turėsime.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Nuomonė prieš – A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, prieš, ko gero, šešerius ar septynerius metus buvo priimtas turto mokestis ir buvo laukiama labai didelių pajamų iš to mokesčio, bet iš jo išėjo šnipštas ir akivaizdu kodėl. Paprasčiausiai nebuvo visuotinio turto deklaravimo. Šiandien deklaruoja tik 100 tūkst. žmonių. Todėl įvedimas šitų progresinių turto mokesčių, toliau pakartosiu, tai yra dūmų uždanga, kai nenori, nepadarai to, ką žadėjai prieš rinkimus, tada paleidi, kad turtingi sumokės daugiau. Labai abejoju, ar tie 2 mln. bus surinkti. Todėl pasisakome ir pasisakysiu už visuotinį turto deklaravimą ir gyventojų pajamų ir turto progresinius mokesčius. Tada solidarumo, teisingumo bus daugiau Lietuvoje ir Lietuva bus panaši į Europos šalis, į kurias mes norime lygiuotis.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Balsuojame.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 54, prieš – 3, susilaikė 30. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – lapkričio 23 diena.

*13.03 val.*

**Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 5, 12, 17, 22, 30, 33, 46[1], 58 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-1239 (*pateikimo tęsinys*)**

Pelno mokesčio įstatymas. Nori paklausti M. Majauskas.

**M. MAJAUSKAS** (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mes su gerbiamuoju finansų ministru jau ne vieną kartą apie tai kalbėjome ir viešai, ir Biudžeto ir finansų komitete. Jūsų siūlymas atleisti įmones nuo pelno mokesčio pirmaisiais veiklos metais yra sunkiai paaiškinamas, nes kam teko susidurti ir teko kurti verslą pirmaisiais veiklos metais, labai retai tu planuoji pelną, ieškai rinkų, kuri produktus, organizuoji darbą, bet planuoti rimtą, reikšmingą pelną tikrai tai yra pakankamai retai. Nebent tai yra jau veikiančios įmonės, veikiantys asmenys, kurie nusprendžia kurti naują veiklą, remdamiesi jau esama veikla, ir tokiu būdu uždirba pelną. Bet *startapai* tikrai neplanuoja pirmaisiais metais pelno. Tai negi jūs manote, kad keisdami šį įstatymo projektą jūs iš tikrųjų realiai padėsite smulkiam ir vidutiniam verslui?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Noriu atkreipti dėmesį, kad tai yra siūloma ne tik juridiniams asmenims, kalbant apie pelno mokesčio paskatą, bet ir „Sodros“ įmokoms, tiems, kas užsiima individualia veikla. Tikrai sutinku, jog dalis verslo tiesiog pereina į kitą vystymosi stadiją, kaip įprasta pradeda nuo individualios veiklos, tada steigia juridinę formą. Remiantis statistika, kas pirmą kartą įsteigia juridinę formą, per 10 metų 40 % iš jų yra pelningi. Tikrai nesutiksiu su tuo, jog tai nepaskatins užsiimti verslu.

**PIRMININKĖ.** Klausia I. Šimonytė. Prašom.

**I. ŠIMONYTĖ** (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamasis ministre, gal jūs galėtumėte man paaiškinti logiką, kodėl jūs siūlote vis dėlto palikti pelno mokesčio lengvatą žemės ūkio kooperatyvams? Kai gyventojų pajamų mokesčio tarifas žemės ūkio veiklai buvo 5 % ir yra 5 %, tai yra visiškai logiška, kad susikooperavus ir gaunant pajamas iš kooperatyvo tas tarifas irgi turėjo būti toks pat. Dabar gi jūs siūlote pajamų mokestį keisti, apmokestinti nuo pajamų dydžio progresiniu būdu, taip. Pelno mokesčio lengvatos jūs nenaikinate ir išmokom kooperatyvų lengvatą taip pat paliekate. Ar jūs čia turite kažkokį slaptą planą, ar čia tiesiog norite palikti tokią landą, kad nepriklausomai nuo to, kaip ūkininkaujama, žmonių pajamos yra apmokestinamos skirtingai?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Tikrai neturiu jokių slaptų planų, o lengvatos paliekamos tam, kad būtų skatinama kooperuotis, kai būtų ta nauda gaunama ir pasidalinama tarp kooperatyvo narių. O šiuo atveju kalbėti apie tai, kad bus piktnaudžiavimų, tai manau, kad tie saugikliai, kurie šiuo metu yra, tiems piktnaudžiavimams šitą kelią užkirs.

**PIRMININKĖ.** Dėkojame. Nuomonė prieš – M. Majauskas.

**M. MAJAUSKAS** (*TS-LKDF*). Aš iš tikrųjų kviečiu kolegas susilaikyti dėl šio įstatymo projekto, nes vėlgi aš manau, kad norai yra labai geri, bet pasirinktos priemonės tikrai kelia abejonių ir tikrai dar vertėtų padiskutuoti. Aš, kaip konservatorius, visuomet norėčiau pasisakyti už mokesčių mažinimą, tuo labiau būdamas opozicijoje, bet vis dėlto realiai paskaičiuokime. Ar iš tikrųjų tam smulkiam verslui taip yra svarbu šiandien pirmieji metai, pirmaisiais metais pelno mokestis. Smulkios įmonės jau dabar turi nemažai pelno mokesčių lengvatų ir jis yra tikrai labai mažas. Dabar mes norime net ir tą pelno mokestį sumažinti. Nemanau, kad tai būtų racionalus ėjimas, kaip ir sakiau, nemanau, kad tai realiai paskatins žmones eiti ir steigti įmones, nes tikrai iš savo patirties, kuri yra labai nedidelė, bet nemačiau nė vienos iniciatyvos, kuri būtų sužlugusi dėl to, jog pirmaisiais metais reikėtų mokėti pelną arba kad būtų kažkas

nepradėjęs verslo todėl, kad pirmaisiais metais reikia mokėti pelną. Iš tikrųjų labai keista tokia iniciatyva ir nesu tikras, ar ji yra pamatuota.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Balsuojame, apsispręsime dėl Pelno mokesčio įstatymo.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 61, prieš – 1, susilaikė 23. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymas – lapkričio 23 dieną.

*13.09 val.*

**Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1240 (*pateikimo tęsinys*)**

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas. Kolegos, yra du Pridėtinės vertės mokesčio įstatymai pateikti, skirtingų straipsnių. Klauskite dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo. Kuo daugiau klausime, tuo mes ilgiau dirbsime, bet šiandien tam nusiteikęs M. Majauskas.

**M. MAJAUSKAS** (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų noriu pasveikinti ministrą, kuris dabar jau šypsosi, aš irgi šypsausi, galėjome abudu šypsotis dar prieš pusę metų, kai ne vieną kartą teikėme įstatymo pakeitimo projektą pratęsti lengvatas šildymui. Dabar praėjo pusė metų, gyventojai buvo nežinioje, valdančioji dauguma buvo nežinioje, nors visi nuosekliai sakė, kad iš tikrųjų reikia pratęsti ir palikti tą lengvatą. Aš norėčiau paklausti jūsų, kas jus privertė vis dėlto susimąstyti ir apsigalvoti? Kas įvyko per tuos pastaruosius šešis mėnesius? Ačiū.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Įvyko tai, kas jums ir taip labai akivaizdu, – buvo politinis susitarimas dėl urėdijų reformos ir tai yra esminė priežastis.

**PIRMININKĖ.** Klausia A. Kubilius. A. Kubilius kalba telefonu ir atsisako?

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Ne, ne, aš klausiu.

**PIRMININKĖ.** Klausia. Prašom.

**A. KUBILIUS** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, aš dar pratęsiu tą, ką M. Majauskas klausia. Aš tik norėčiau paprasčiau paklausti. Ar jūs pripažįstate dabar, kad jūs klydote dėl šio mokesčio, o Tėvynės sąjunga buvo teisi? Ir ar jūs, žiūrėdamas dabar į ateitį, avansu negalėtumėte pasakyti, kad jūs norėtumėte iš mūsų išgirsti ir kitais klausimais, susijusiais su biudžetu, iš anksto nuomonę, kad galėtumėte iš karto žinoti, kur jūs po to turėsite pripažinti savo klaidas?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Jeigu pasiūlymai geri, tai nesvarbu, pozicija ar opozicija tuos pasiūlymus teikia, mes juos svarstome ir jiems pritariame.

Dėl kitų patarimų, pakartosiu, jei jie geri, visuomet išklausysime.

Kalbant apie PVM tarifą šildymui, tai mano nuomonė yra lygiai tokia pati kaip ir daugelio tarptautinių organizacijų – jis stabdo renovacijos procesą, tai viena, ir jis nėra socialiai teisingas, nes juo naudojasi ir turtingi, ir neturtingi. Turint omenyje, kad tiems, kam iš tikrųjų trūksta lėšų, yra smarkiai sumažinta suma, riba iki 10 % tam, kad galėtų gauti kompensaciją. Sutikite, nėra normalu, kai yra skiriama tiek pat lėšų iš biudžeto, kad renovacija vyktų, ir tiek pat, kad nevyktų. Bet politinis susitarimas įvyko ir tokį pasiūlymą pateikėme.

**PIRMININKĖ.** Klausia S. Gentvilas.

**S. GENTVILAS** (*LSF*). Gerbiamasis ministre, aš jus užjaučiu ir manau, kad jūs esate teisus. Aš irgi palaikiau, kad lengvatos nebūtų pritaikytos, juo labiau kad centralizuotas šildymas šiemet pinga 9 %, palyginti su pernai metais, iš esmės kas galėtų būti absorbuota.

Ministre, norėčiau iš jūsų girdėti gerą žinią, ar baigėsi Lietuvoje krizė, ar nesibaigė? Lietuvoje PVM įvestas 2008 metais kaip gera priemonė surinkti, užuot skolinusis iš tarptautinių rinkų milžiniškus pinigus, iš vidaus rinkos mokesčius. Šiandien yra didysis paradoksas – kad su aukštesniais nominaliais mokesčių tarifais mes per biudžetą perskirstome mažiau pinigų negu iki 2008 metų krizės, kai turėjome nominaliai mažesnius mokesčius. Tai klausimas: ar nereikėtų mažinti visuotinio PVM tarifo? Dėkoju.

**V. ŠAPOKA.** Kalbant apie mokesčių mažinimą ar didinimą, viskas priklauso nuo to, kokia situacija yra. Šiuo atveju esame nusiteikę mažinti skurdą, didinti pensijas. Tam finansiniai

ištekliai yra reikalingi. Jei smarkiai sumažintume PVM tarifą, tai daugelio valstybės funkcijų šiuo metu finansuoti jau negalėtume. Tokiu atveju esant šilimo ekonomikos stadijai, mažindami mokesčius galime prišaukti dar vieną krizę. Čia reikia elgtis tikrai labai atsakingai ir laikytis fiskalinės drausmės, ir pradėti vykdyti anticiklinę politiką. Tai mes ir siūlome, tai mes ir darome.

**PIRMININKĖ.** Klausia G. Landsbergis.

**G. LANDSBERGIS** (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis ministre, norėčiau tik pasitikslinti, nes pasakėte, kad 9 % šildymo lengvata yra grąžinama tik dėl politinio susitarimo. Kiek man teko bendrauti su jūsų frakcijos kolegomis, jie tikrai nuoširdžiai pritarė pačiam grąžinimui kaip galimybei mažinti energetinį skurdą ir prisidėti prie to, ką jūs iškėlėte kaip vieną pagrindinį savo biudžeto programos dalykų, tai būtent skurdo mažinimo. Ministre, ar galėtumėte patikslinti, ar tai tikrai tėra vienintelė priežastis, nes kiek anksčiau esu girdėjęs taip pat ir premjerą kalbantį, jis buvo išsakęs kur kas platesnį spektrą priežasčių, kodėl yra grįžta prie tos lengvatos?

Antroji klausimo dalis būtų, ar vis dėlto planuotumėte ateityje grįžti dar ir persvarstyti šios lengvatos naikinimą arba bent jau aukštesnio PVM tarifo taikymą?

**V. ŠAPOKA.** Ačiū už klausimą. Kas liečia energetinį skurdą, turbūt esminis sprendimas buvo padarytas mažinant ribą, nuo kurios žmonės gali kreiptis kompensacijos, nes ten yra ir pajamų, ir turto testas įvertinti, ar tikrai žmogus gyvena skurdžiai. Šiuo atveju, kalbant apie PVM lengvatos grąžinimą, tai nėra vien tik su skurdu susijęs klausimas. Šiuo atveju išleisime daugiau atimdami iš kitų sričių ir papildomai finansuodami ir turtingesnius, jei gyvenate bute, tai ir jus, šiuo atveju, manau, labai aišku. O kada prie to klausimo būtų galima grįžti, tai prie šito klausimo būtų galima grįžti tuomet, kai jau didžioji dalis namų bus renovuota.

**PIRMININKĖ.** Paskutinis klausia P. Gražulis.

**P. GRAŽULIS** (*TTF*). Iš dalies galbūt norėčiau papildyti tą klausimą. Man atrodo, kad premjeras tikrai pateikė socialiai atsakingą įstatymą ir po to lydimieji buvo priimti, kad jeigu žmogus daugiau kaip 10 % išleidžia šildymui, jam yra kompensuojama, todėl nusprendė netaikyti PVM lengvatos. Bet po to vis dėlto buvo persigalvota ir pateikta vėl šildymo lengvata. Kaip jūs manote, kiek tą lengvatą dar jūs taikysite? Ar vis dėlto atsisakysite tos lengvatos, ar tol, kol jūs būsite finansų ministras, bus taikoma lengvata?

**V. ŠAPOKA.** Aišku, jei prognozuočiau, tai tiesiog spėčiau. Šiuo atveju, jei daugiabučių renovavimas vyksta sparčiai, tai manau, kad nusprendus, kad šis procesas yra spartus ir įsibėgėjęs, tik tuomet ir bus galima grįžti. Jei nėra politinio konsensuso šiuo klausimu, vien tik žaisti tą žaidimą „pateikiau tam, kad atmestų“, tikrai nemanau, kad verta gaišti laiką.

**PIRMININKĖ.** Dėkoju. Nuomonė už – J. Razma.

**J. RAZMA** (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, tikrai galima pasidžiaugti, kad po tam tikro spyriojimosi ir fantazijų apie naują PVM tarifą, galbūt 15 %, vis dėlto buvo grįžta prie to, ką mes ne kartą siūlėme, kad yra socialiai pagrįsta PVM lengvata šilumai ir kad ji turi likti, kaip buvo anksčiau, su 9 % tarifu.

Aiškinimai čia atsakinėjant į klausimus, kad vienas kitas turtingesnis žmogus gaus tą mažesnę sąskaitą, aš manau, nėra pakankamas motyvas abejoti šitos lengvatos prasmingumu. Nes jeigu taip žiūrėtume, tai tada į PVM lengvatą viešbučiams būtų galima žiūrėti kaip į visiškai socialiai nepateisinamą, nes turbūt viešbučių paslaugomis tik turtingi naudojasi. Šiuo atveju labai žymi dalis žmonių, kurie naudojasi šia šildymo sistema ir šia lengvata tuo pačiu, yra mažas ar vidutines pajamas gaunantys asmenys ir tikrai jų apsunkinti nereiktų darant juos pašalpininkais, jeigu išaugtų sąskaitos, nesant PVM lengvatos. Kviečiu palaikyti ir toliau nebeliesti tos temos. Ta lengvata tegul lieka. Gal kada nors gerokai pagerės namų apšiltinimas, bus šiaip nedidelės tos sąskaitos, tai tada galbūt bus galima spręsti.

**PIRMININKĖ.** Nuomonė prieš – J. Olekas.

**J. OLEKAS** (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji kolegos, aš manau, kad mes sprendžiame problemą tik labai iš dalies, nes, kaip sakė, daugelis daugiabučių apšiltina-

mi, renovuojami, o daugelis žmonių, gyvenantys skurdžiau kaime, kurie naudoja ne centrinį šildymą, bet naudoja, kūrena anglį, medį savo namams šildyti, tos lengvatos neturi. Man atrodo, kad būtų kur kas teisingiau, jei mes ir tiems, kurie dar patys turi vargti, kad apšiltintų namus, tiems, kuriems neskiriame renovavimo lėšų renovuoti senuosius namus… jie taip pat galėtų pasinaudoti tokia lengvata. Tai būtų kur kas teisingiau. Na, o kai sugrįžtame prie tų turtingesnių gavimo lengvatos, tai mes turime labai gerą receptą, kaip medikai sakome, gerbiamas finansų ministre, tą, ką naudoja visos demokratinės Europos valstybės – progresinius pajamų mokesčius. Ir tada išlyginama: lengvatas gauna visi, o kas turi daugiau, tas sugrąžina į biudžetą, ir iš to tas lengvatas galima mokėti.

Kodėl sakau, kad vertėtų ir 2 daliai, ir žinau, kad nesurinktume tam tikros pinigų sumos? Bet jūs ir pats sakote, kad mes negalime visko išmokėti dėl mūsų Finansinės drausmės įstatymo, o nesurinkti šiek tiek į biudžetą, viršpelninį biudžetą, mes galėtume, palikdami būtent šitą pridėtinės vertės mokesčio lengvatą šildymui ir kitų rūšių kurui. Tikrai ta pusė žmonių, kurie nesinaudoja centriniu šildymu, būtų jums ir mums visiems labai dėkingi. Todėl aš kviečiu pritarti vėliau svarstant ir mūsų teiktoms pataisoms. Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Balsuojame apsispręsdami dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 89, prieš nėra, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*13.22 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl 2018 metų, 2019 metų ir 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIIIP-1241 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas mūsų įstatymas. Klausiančių nėra dėl Seimo nutarimo dėl 2018, 2019, 2020 metų valstybės biudžeto. Norintys kalbėti. A. Kubilius – prieš. A. Kubiliaus nėra. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu. Ne? Balsuojame. Mes taip šauniai balsuojame, gal vėl bus 90.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 62, prieš – 1, susilaikė 32. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Audito komitetas. Svarstymas lapkričio 23 dieną.

*13.23 val.*

**Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 116 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1055 (*pateikimas*)**

Ir paskutinis šito paketo – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projektas. Nori paklausti J. Olekas pirmasis.

**J. OLEKAS** (*LSDPF*). Ačiū. Neklausiu.

**PIRMININKĖ.** Ačiū. Neklausiate. A. Sysas. Jo nėra. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Prašau balsuoti dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projekto Nr. XIIIP-1055.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 88, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymui po pateikimo pritarta.

Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomo nėra. Svarstymas lapkričio 23 dieną.

Visą paketą biudžeto, lydimųjų įstatymų svarstėme, po pateikimo pritarta. Gerbiamas ministre, jūs esate ištvermingiausias ministras ir, manau, pelnėte tokią nominaciją. Dėkojame jums.

**V. ŠAPOKA.** Ačiū.

**PIRMININKĖ.** Tęsiame toliau posėdį. Aš noriu gerbiamiesiems kolegoms paskelbti pareiškimą. (*Balsai salėje*) Visiems dėmesio!

*13.25 val.*

**Informaciniai pranešimai**

Pareiškimas dėl frakcijos pavadinimo keitimo. „Pranešame, kad Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija keičia frakcijos pavadinimą į Lietuvos socialdemokratų darbo frakciją.“ Pasirašo frakcijos seniūnas A. Palionis. (*Plojimai*)

Toliau posėdžiui pirmininkauja A. Nekrošius.

*13.26 val.*

**Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2018 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1218, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 8, 10, 11, 12, 13, 19, 25, 35 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1219, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 2, 4, 5, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1220, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2512 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1221, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 35 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-1222, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 3, 13, 15, 19, 20, 27, 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1223, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2472 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1224, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 2, 3, 7, 11, 12 ir 13 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1225 ir Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1226 (*pateikimas*)**

**PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS**, *LVŽSF*)**.** Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2018 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1218. Pranešėjas – ministras L. Kukuraitis. Paprašysime ministro pristatyti ir lydimuosius iki projekto Nr. XIIIP-1226.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiamas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2018 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas ir lydimieji projektai.

„Sodros“ biudžeto projektas 2018 metams parengtas atsižvelgiant į Finansų ministerijos rugsėjo mėnesį paskelbtą šalies ekonominės raidos scenarijų 2018–2020 metams, taip pat į galiojančių teisės aktų nuostatas bei įvertinus numatomą pensijų indeksavimą 2018–2020 metams. Kartu teikiamos įstatymų pataisos dėl savarankiškai dirbančių asmenų apmokestinimo suvienodinimo, socialinio draudimo įmokų „atostogų“ nustatymo pradedantiems savarankišką individualią veiklą, pensijų ir socialinio draudimo įmokų draudėjų grindų iki minimalios mėnesinės algos įvedimo.

Nuo 2018 metų sausio 1 d., siekiant sumažinti neigiamą ligos socialinio draudimo rūšies balansą, įmokų tarifas nedarbo socialiniam draudimui mažinamas 0,2 procentiniais punktais ir nukreipiamas ligos socialiniam draudimui. Todėl bendras draudėjo socialinio draudimo įmokų tarifo dydis nesikeičia ir išlieka 27,5 %.

Planuojamos pajamos. Prognozuojama, kad 2018 metais „Sodros“ biudžeto pajamos sieks 4 mlrd. 252,8 mln. eurų. Tai bus 9,2 %, arba 377 mln. eurų, didesnis, nei 2017 metais laukiama. Neįvertinus 2017–2018 metų asignavimo sumų iš valstybės biudžeto, pajamos 2018 metais bus didesnės 7,4 %, arba 305,4 mln. eurų.

Trumpai apie pajamas plačiau. Pajamų didėjimui daugiausia įtakos turės apdraustųjų darbo užmokesčio didėjimas. Įvertinus sąlyginio darbuotojų skaičiaus kitimą, numatoma, kad 2018 metais apdraustųjų, draudžiamų visomis draudimo rūšimis, skaičius mažės 0,3 %, arba 3,8 tūkst. žmonių, ir sieks 1 mln. 330,2 tūkst. žmonių. Prognozuojama, kad apdraustųjų, draudžiamų visomis socialinio draudimo rūšimis, metinė draudžiamųjų pajamų bazė, neįvertinant siūlomų pataisų įtakos, bus 12 mlrd. 323 mln. eurų, arba 5,9 % didesnė, nei laukiama šiais metais. Asignavimų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bendrai pensijų daliai kompensuoti bus skirta 133,4 mln. eurų. Tai padengs 1 % socialinio draudimo pensijų įmokų netektį dėl nuo 2017 metų liepos mėnesio sumažėjusio pensijų įmokos tarifo.

Apie išlaidas. Prognozuojama, kad 2018 metais „Sodros“ biudžeto išlaidos viršys 4 mlrd. 12 mln. eurų ir bus 7,4 %, arba 277 mln. eurų, didesnės, nei laukiama 2017 metais.

Apie išlaidas plačiau. Didžiausią „Sodros“ išlaidų dalį, tai yra 73,3 % visų išlaidų, sudarys išlaidos socialinio draudimo pensijoms. Pensijoms numatyta skirti 2 mlrd. 939,3 mln. eurų, arba 315,9 mln. eurų, arba 12 % daugiau, nei laukiama 2017 metais. Šių išlaidų didėjimą lėmė bazinės pensijos padidinimas 10 eurų šių metų spalio mėnesį – iki 130 eurų. Tam papildomai reikės 86,8 mln. eurų. Pensijų dydžiui perskaičiuoti pagal naujo Valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymo nuostatas reikės 59,1 mln. eurų. Numatomas ir pensijų didinimas 6,9 % pagal apskaičiuotą indeksavimo koeficientą 2018 metams, tam reikės apie 170 mln. eurų.

Atsižvelgiant į Valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymo nuostatas, nuo 2018 m. sausio 1 d. nustatomas naujas bazinės pensijos dydis – 152 eurai 92 centai. Bazinė pensija padidėja 22 eurais 92 centais, arba 17,7 %, palyginti su 2017 metų gruodžio mėnesiu. Planuojama, kad 2018 metais vidutinė metinė pensija, turint būtinąjį stažą, sieks 331,75 euro, t. y. bus 40,68 euro, arba 14 %, didesnė nei 2017 metais, o įvertinus pensijos didėjimą nuo 2017 m. spalio 1 d., 2018 metais pensija padidės 30,15 eurų, arba 10 %. Vidutinės senatvės pensijos, turint būtinąjį stažą ir apdraustųjų vidutinių… mėnesio draudžiamųjų pajamų, nuo kurių skaičiuojamas socialinio draudimo įmokos santykis, 2018 metais bus 43 %, o tai yra trimis procentiniais punktais didesnis santykis, nei 2017 metais laukiama.

Ligos socialinio draudimo išlaidos 2018 metais sieks 298 mln. eurų, t. y. bus 25,4 mln. eurų, arba 9,3 %, didesnės nei 2017 metais atitinkamos išlaidos.

Motinystės socialinio draudimo išmokoms 2018 metais numatoma 38,8 mln. eurų, t. y. 20,4 mln. eurų, arba 7, 1 %, daugiau nei 2017 metais.

Nedarbo socialiniam draudimui 2018 metais numatoma 167 mln. eurų, arba 4,2 % visų išlaidų. Išlaidos šiai draudimo rūšiai didės 13,4 mln. eurų, arba 8,7 %, nei laukiama 2017 metais.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išlaidos sudarys 27,3 mln. eurų, arba 0,7 % visų išlaidų. Išlaidos nelaimingų atsitikimų darbe socialiniam draudimui bus 11,1 %, arba 2,7 mln. eurų didesnės, nei laukiama 2017 metais.

Lėšų, pervedamų į pensijų fondus, suma sieks 189,6 mln. eurų. Lėšos, pervedamos į pensijų fondus, didėja 9 %, arba 15,6 mln. eurų.

Veiklos sąnaudos prognozuojamos įvertinus Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais priskirtas funkcijas. Veiklos sąnaudos 2018 metais sudarys 76,4 mln. eurų, t. y. bus 115,6 mln. eurų, arba 60,2 %, mažesnės, nei laukiama 2017 metais. Veiklos sąnaudų mažėjimą nulėmė Valstybino socialinio draudimo fondo biudžeto sukauptos skolos perdavimas valstybės biudžetui. Fondo administravimo įstaigų finansavimo sąnaudos 2018 metais sieks 71,3 mln. eurų. Fondo administravimo įstaigų sąnaudų dalis – fondo biudžeto išlaidos 2018 metais sudarys 1,8 %, o įvertinus veiklos pajamų už pavestų kitų funkcijų vykdymą – 1,6 % visų fondo išlaidų. Nors nuo 2018 metų fondo administravimo įstaigos perima daugelio naujų funkcijų vykdymą, kaip Vaikų išlaikymo fondo, vaikų išlaikymo išmokų mokėjimą, darbo užmokesčio subsidijų, karo prievolininkams, atlikusiems nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą mokėjimą, kai kurių valstybinių pensijų skyrimą, tačiau „Sodros“ darbuotojų darbo užmokesčio fondas 2018 metams planuojamas 37,1 mln. eurų dydžio. Tai yra 0,8 % mažesnis negu 2017 metais. Darbo užmokesčio fondą sudaro 48,6 % visų veiklos sąnaudų.

Metų bendras rezultatas – einamųjų metų pajamos viršys išlaidas 240,5 mln. eurų.

Kartu su 2018 metų „Sodros“ biudžeto projektu teikiama svarstyti daug lydimųjų įstatymų projektų. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus asmenis, dirbančius pagal verslo liudijimus, ir šeimynų dalyvius, moka pensijų socialinio draudimo įmokas nuo pusės gautų mokestinių pajamų ar išimamų asmeniniams poreikiams sumų ligai ir motinystei bei nedarbui nuo sumų, ne mažesnių nei minimalioji mėnesinė alga.

Taip pat atsisakyti išimčių, kad kai socialinio draudimo įmokos gali būti nemokamos, nustatyti, kad metinės socialinio draudimo įmokų lubos – 28 vidutiniai šalies darbo užmokesčiai.

Taip pat įteisinti socialinio draudimo įmokų atostogų savarankišką individualią veiklą pradedantiems asmenims, sumokant įmokas nuo minimalaus mėnesinio atlyginimo iš valstybės biudžeto skiriamų asignavimų.

Taip pat nustatyti ūkininkams ir jų partneriams maksimalias pajamų sumas, nuo kurių nemokamos socialinio draudimo įmokos. 2018 metais – 14 vidutinių šalies darbo užmokesčių per kalendorinius metus, 2019 metais ir vėlesniais – 28 vidutiniai šalies darbo užmokesčiai.

Taip pat pagal verslo liudijimus dirbantiems asmenims, vykdantiems veiklą trumpesniais nei mėnesis laikotarpiais, numatyti galimybę susimokėti socialinio draudimo įmokas už visą kalendorinį mėnesį.

Taip pat įstatymo projektu siūloma nustatyti socialinio draudimo įmokų grindis už samdomą darbą dirbančius asmenis.

Taip pat įstatymo projektu siūloma „Sodrai“ kompensuoti veiklos sąnaudas, susidarančias dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo ir Garantinio fondo administravimo.

Ir paskutinis siūlymas – nustatyti naujas „Sodros“ rezervinio fondo sudarymo taisykles. Nustatyti, kad „Sodros“ rezervinis fondas privalomai sudaromas kiekvienais biudžetiniais metais, pervedant į jį socialinio draudimo įplaukų dalį, viršijančią įprastinės ir investicinės veiklos išlaidas ir metų pabaigoje negrąžintų paskolų sumą. Rezerviniam fondui pasiekus dydį, lygų paskutinių praėjusių metų fondui įprastinės ir investicinės veiklos metinių išlaidų sumai, įplaukų dalis, viršijanti šias išlaidas ir metų pabaigoje negrąžintų paskolų sumą, naudojama socialinio draudimo reikmėms.

Kitu įstatymo projektu, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo projektu, siūloma patikslinti nuostatas, kurios yra šiuo metu Vyriausybės patvirtintuose Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatuose, tačiau nėra įstatyme, bei reglamentuoti išmokų mokėjimą savarankiškai dirbantiems asmenims, t. y. išmokas mokėti ir tuo laikotarpiu, jei šis asmuo turi draudžiamųjų pajamų. Tai lemia savarankiškai dirbančių asmenų veiklos srities specifika.

Dar vienu įstatymo projektu, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo projektu, siūloma skaičiuojant išmokas taikyti ne užpraeito ketvirčio šalies vidutinį mėnesinį darbo užmokestį, o vidutinį metinį šalies darbo užmokestį. Taip pat projektu siūloma nustatyti išmokų nemažinimo taisyklę tais atvejais, kai pagal 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojusį pakeistą Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą perskaičiavus anksčiau paskirtas kompensacijas ar išmokas jos mažėja. Taip pat siūloma nustatyti, kad, nustačius naujus netekto darbingumo procentus, išmokos ir kompensacijos bus perskaičiuojamos pagal naujus netekto darbingumo procentus.

Dar vienu įstatymo pakeitimo projektu, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo projektu, siūloma išmokoms skaičiuoti vietoje einamųjų metų draudžiamųjų pajamų taikyti 65 % vidutinio šalies darbo užmokesčio.

Kitu įstatymo pakeitimo projektu, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo projektu, siūloma numatyti, kad tais atvejais, kai asmuo dėl objektyvių priežasčių, pavyzdžiui, dėl vaiko priežiūros atostogų, dėl nedarbingumo ar dėl nemokamų atostogų, neturėjo su darbo santykiais susijusių pajamų ir dėl to negali būti apskai-

čiuota ilgalaikė darbo išmoka, ilgalaikio darbo išmoka skaičiuojama iš paskutinių 12 mėnesių, kurių metu asmuo turėjo su darbo santykiais susijusių pajamų.

Taip pat siūloma aiškiau apibrėžti darbo santykius, kurie tęsiasi nepertraukiamai. Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo ir Valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymo projektais siūloma atlikti patikslinimus, susijusius su galiojančiais ir teikiamais įstatymų pakeitimais. Iš esmės tai yra techniniai pakeitimai.

Dėkui už išklausymą. Prašom įstatymų projektų…

**PIRMININKAS.** Dėkojame ministrui. Toliau klausia M. Majauskas.

**M. MAJAUSKAS** (*TS-LKDF*). Dėkoju, ministre, už pateikimą. Suprantu, kad socialinės atskirties mažinimas, skurdo mažinimas yra kaip pagrindinis ateinančių metų biudžeto prioritetas.

Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad indeksuodami, didindami pensijas jūs didžiausias pensijas didinate daugiausiai, mažiausias pensijas gaunantiems žmonėms didinate mažiausiai. Ar negalvojote, kad iš tikrųjų reikėtų tą didinimą paskirstyti atvirkščiai. Aš suprantu, kad didesnes pensijas gauna tie, kurie sumokėjo didesnius mokesčius, daugiau mokesčių, daugiau sukaupė. Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad mažiausias pensijas gaunantiems žmonėms iš tikrųjų yra labai labai sunku išgyventi ir dalis jų yra ant skurdo ribos, gal net ir žemiau.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Jeigu mes skaičiuojame tokia pinigine išraiška, tai yra taip, kaip jūs sakote, kad auga daugiau. Procentiškai vertinant auga daugiau tų, kurie turi mažesnes pensijas, nes kai mes didiname bazinę pensiją, tai bazinė pensija jų pensijos dalies sudaro didesnį procentą, dėl to bazinės pensijos padidinimas turi didesnę įtaką mažiausias pajamas gaunantiems, o tada jau paskaičiuojama pagal jų mokėtas įmokas.

Suprantu problemą, bet taip pat problema yra tai, kad ir mūsų pensijų išmokos sako, kad jos yra per daug plokščios ir dėl to nemotyvuoja mokėti įmokų, dėl to mes turime spręsti ir mažesnių pensijų klausimą, bet taip pat ir patrauklumą dalyvauti šitoje sistemoje. Šita indeksavimo struktūra, kuri yra sukurta, užtikrintų tai, kad augtų pagal bazinę mažiausias pajamas gaunančių, bet taip pat indeksavimu įmokų procentine išraiška augtų tų, kurie įmokėjo įmokas. Kol kas tai nauja sistema, žiūrime, kaip jinai veiks, ir tada darysime sprendimus.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Dumbrava.

**A. DUMBRAVA** (*TTF*). Labai ačiū. Gerbiamas ministre, mūsų frakcija pateikė siūlymą dėl kompensavimo karių, pareigūnų, tų, kurie dalyvavo krizės laikotarpiu profesinės reabilitacijos programoje, kur turėjo ypatingas darbo sąlygas pensinio amžiaus žmonės, na, kur buvo pritaikytas koeficientas krizės laikotarpiu, kad tos lėšos būtų kompensuojamos už tuos ketverius metus. Vyriausybė priėmė tikrai tokį džiuginantį sprendimą, kad iš esmės pritarė pačiai idėjai, bet siūlo nesvarstyti Seime šio klausimo. Tikrai labai gaila, nes tai yra tie žmonės, kurie labiausiai galbūt nukentėjo kažkada nuo pavojingų darbo sąlygų, įgijo profesines ligas. Ką jūs apie tai manote, ką mes galime žmonėms pasakyti, ar ateityje ką nors galėtume jiems pažadėti? Ačiū.

**L. KUKURAITIS.** Dėkui už klausimą. Tikrai nuostata yra ta, kurią jūs įvardinot, kad tai turime padaryti, kompensuoti. Tačiau žiūrint į dabartinius iššūkius, kuriuos mes matome, o ypač, kai dabar pamatėme 2016 metų rezultatus, kad skurdas taip dramatiškai auga, tai tas biudžeto projektas, kuris yra skirtas dabartiniams mažiausias pajamas turintiems asmenims, mes manome, kad tai yra dabartinis prioritetas ir turime šiuos ir kitus ateinančius metus į tai investuoti. O kompensacijas numatyti pagal ekonominį augimą, laikotarpį, nuo kada tai galėtų būti. Ir Vyriausybė, man atrodo, yra pateikusi konkrečius metus, nuo kurių siūlo pradėti kompensuoti. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Klausia J. Olekas.

**J. OLEKAS** (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Ačiū, gerbiamas ministre, už pristatymą. Aš norėčiau bandyti padėti spręsti pensijų didinimo klausimą, kadangi mes matome – didinant bazinį didėja ir tos mažos pajamos, ir labai didelės. Suplokštėjimas vėl, sakote, yra problema. Ar nebūtų verta pagalvoti arba galbūt surasti formulę, kad ir žmonių įmokos, ypač darbo stažo vertė, toje formulėje užimtų didesnę vietą, tada galbūt tam tikro plokštėjimo būtų, bet tie žmo-

nės, kurie iš tikrųjų ilgiau mokėjo ir įmokas, ir daugiau sumokėjo, taip pat daugiau gautų, nes kartais tas atlyginimas, ypač dabar dar vyresnės kartos, iš tikrųjų buvo labai žemas, ir kiek mes bedidintume, vis tiek ta pensija lieka labai maža, o tas stažo faktorius, tai jie yra išdirbę ir užsitarnavę tam tikra prasme. Ačiū.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Tas skaičiavimo būdas, kuris yra numatytas nuo šių metų sausio 1 dienos, kuris įsigalios, buvo svarstomas kartu su socialiniu modeliu ir įtraukiant įvairias prielaidas, kriterijus ir t. t. Mes kol kas iki galo negalime įvertinti, kaip iš tiesų susidėlios, nes reikia pagal kiekvieno asmens pensiją perskaičiuoti. Tada, kai matysime, kaip vyksta procesas, tada turbūt reikės sugrįžti ir pažiūrėti, kaip sistema veikia, kokia turėtų būti stažo įtaka, kokia turėtų būti draudiminės įmokos įtaka ir t. t. Kol kas tai, kas nuspręsta, kam pritarta, ir reikia pradėti, o tada toliau vertinti. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, du trumpi, bet labai konkretūs klausimai. Vienas tai yra fondo administravimo įstaigų finansavimo sąnaudos, tai yra „Sodros“ išlaidos. Grynai administravimo. Kažkoks stebuklas, mes jiems duodame naujus įpareigojimus, Vaikų išlaikymo fondą administruoti, rinkti ir išmokėti, bet kitiems metams planuojame 5, 4 mln. mažiau, o po metų vėl 5 mln. daugiau. Kas čia atsitinka, kad vieniems metams sumažinam, o po to padidinam?

Antras klausimas yra dėl asignavimų iš Lietuvos biudžeto. Labai gerai – 1 % permetame. Ką darome toliau? Nes, matau, ir 2019 metais, ir 2020 metais toliau niekas nekinta. Tai kur judame?

**L. KUKURAITIS.** Dėl antrojo klausimo, pakartokite. Atsiprašau.

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Antras klausimas dėl Vyriausybės asignavimų, 1 % pervesime ir sustojame. Ką darome toliau?

**L. KUKURAITIS.** Ačiū už klausimus. Tai, kas pateikta 2018 metams, sumažinimas, iš tiesų yra optimizavimas. Čia mes ne tik „Sodros“, bet ir visų mums pavaldžių, taip pat ir ministerijos darbo užmokesčio fondo dydį mažiname tam, kad dirbtume efektyviau ir padarytume daugiau. Tai čia yra bendra nuostata.

Dėl tolesnių metų prognozių, tai yra tiesiog *išimtas* procentinis skaičiavimas, bus perskaičiuota, kai planuosime 2019 metus. Aš tikiu, kad mes toliau tęsime su optimizavimo nuostata. O dėl bazinės pensijos perdavimo valstybės biudžetui – taip, tas įsipareigojimas, kuris yra priimtas, mes jį įvykdome – 1 % perduodame valstybės biudžetui, tačiau dėl ateities iš tiesų reikia politinio sprendimo. Jeigu mes norime visą bazinę pensiją perkelti, tai turėtų būti daroma greičiausiai pagal tuos siūlymus, kurie yra kartu dėl galimybės konsoliduoti darbdavio ir darbuotojo mokestį.

**PIRMININKAS.** Klausia R. J. Dagys.

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, aš užduosiu klausimą stengdamasis kiek įmanoma formaliai, nes kolega J. Džiugelis mano ankstesnį klausimą, kurį formulavo Valstybės kontrolė, Lietuvos bankas, išvadino demagogija, tai man čia labai sunku užduoti taip korektiškai klausimus. Matau, kad „Sodros“ skolos klausimą pavyko išspręsti, tai tikrai yra pliusas, bet vis dėlto vienas su įstatymu susijęs Socialinio draudimo įstatymo principas, mano galva, liko, kaip ir kiekvieną kartą, beje, čia ne jūs pirmas ir jums nepavyko padaryti, apginti to principo. Tai yra tai, kad mes padidintų išlaidų draudiminių rūšių vis dėlto nekompensuojame valstybės biudžetu, kaip turėtų būti pagal socialinio draudimo įstatymus, bet vėl manevruodami „Sodros“ biudžeto viduje, perkeldami koeficientus. Kodėl jums nepavyko tos ydos atsisakyti šitam biudžete?

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Čia tikriausiai klausiate apie tas išmokas, kurios yra nesusijusios su draudiminiu principu, kad kompensuojame už prarastas darbo užmokesčio pajamas.

Taip, šitą diskusiją mes perkeliame į 2018 metus, planuodami 2019 metų biudžetą tikrai turime spręsti ir dėl motinystės, ir dėl ligos išmokų, nes ten trūkumai yra didžiuliai. Perkeldami 0,2 %, šiek tiek mažiname, bet iš esmės nesprendžiame.

**PIRMININKAS.** Paskutinis klausia J. Baublys.

**J. BAUBLYS** (*LSF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, šiuo metu galioja įstatymas, kad ūkininkai, kurių ekonominis dydis yra 4 EDV, ir ūkininkai, kurie jau yra drausti arba gauna senatvės pensiją, arba yra draudžiami socialiniu draudimu kitose įmonėse, gali nemokėti įmokų. Sakykite, kodėl keičiate šitą punktą? Ačiū.

**L. KUKURAITIS.** Dėkui už klausimą. Iš tiesų yra taip, kad ūkininkai, lyginant su kitais savarankiškai dirbančiais asmenimis, turėdavo šitoje srityje daugiau lengvatų. Tai, kad mes keliame lubas ir taip pat kad siūlome panaikinti lengvatas pensininkams, neįgaliesiems ir tiems, kurie dirba pagal darbo sutartis, tai yra sąlygų suvienodinimas su savarankiškai dirbančiais. Tai yra vienas iš mokestinės pertvarkos principų – kiek galima labiau suvienodinti mokesčių bazes tam tikroms grupėms, tačiau reikia pasakyti, kad apmokestinimas yra ne nuo visos pajamų sumos, bet nuo pusės sumos. Smulkiesiems ūkininkams tai bus turbūt palankiau.

**PIRMININKAS.** Taip, daugiau klausiančių nėra. Motyvai dėl viso. Nuomonė už – S. Jakeliūnas.

**S. JAKELIŪNAS** (*LVŽSF*). Gerbiamasis ministre, sveikinu su jūsų ryžtu išspręsti tą problemą, kuri susikaupė per daugelį metų, čia ir iš kairės, ir iš dešinės galima kaltų ieškoti. Ta problema ne tokia ir maža – beveik 4 mlrd. eurų, našta „Sodros“ biudžetui buvo daugiau kaip 100 mln. kasmet palūkanų. Nuo kitų metų to neliks, tai yra „Sodros“ diskreditavimo pabaiga, *ant bėgių* pastatymas „Sodros“ finansų ir galimybė tvariai mokėti ir didinti pensijas, todėl šitie sprendimai yra esminiai. Linkiu nesustoti, toliau dirbti darbą ir spręsti „Sodros“ klausimus, kurie jau yra pradėti diskutuoti su jumis. Ačiū jums.

**PIRMININKAS.** Nuomonė prieš – R. J. Dagys.

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, tikrai sutinku su prieš tai kalbėjusiu ponu S. Jakeliūnu, tai yra didelis dalykas, kad „Sodros“ skolos problema yra išspręsta, ir čia neabejotinai būtinas buvo spręsti klausimas, bet jis yra daugiau techninis klausimas, kur, kurioje vietoje apskaityti tą valstybės skolą – ar valstybės biudžete, ar „Sodroje“. Daugelį metų to niekaip nepavykdavo padaryti, taip pat ir mūsų Vyriausybei to nepavyko, objektyvumo dėlei tai reikia pasakyti, tai yra pliusas. Bet vis dėlto du dalykai, kurie yra neišspręsti ir kurie iš tikrųjų neleidžia ženkliai keisti palūkanų normų… to santykių… pagerinti pensijos dydžio lyginant su vidutine alga, tai, ką kolega A. Sysas minėjo. Praktiškai tik bazinės algos perkėlimas (…) valstybės biudžeto sprendžia šitą problemą, nes pinigai neauga ant medžių, jie yra labai konkretūs. Senėjančioje visuomenėje bazinės algos perkėlimas yra būtinas, ir tai kalba visos finansinės institucijos, kad vėl nebūčiau apkaltintas demagogija, visos, ir visi tarptautiniai ekspertai. Šitas klausimas sustojęs, ir metų nukėlimas brangiai mums kainuos, nes mes einame į demografinę duobę.

Kitas dalykas, kurio šiuo metu irgi nepavyko išspręsti, kaip, beje, ir praėjusioms Vyriausybėms ne viskas pavyko, tai mes vis dėlto nepriverčiame šiame biudžete, nors ir ne krizės sąlygomis, veikti Socialinio draudimo įstatymo visa jėga. Tuos perviršius, kai mes išmokame daugiau, negu galime, pagal Socialinio draudimo įstatymą turi amortizuoti biudžetas, bet ne kitos draudiminės rūšys. Dabar taip pat pasiūlyta permesti iš vienos vietos į kitą, tiksliau, pinigus iš vienos kišenės perdėti į kitą.

**PIRMININKAS.** Laikas!

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Todėl siūlau susilaikyti.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Visi norintys pasisakyti pasisakė. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 56, prieš nėra, susilaikė 16. Projektui po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomi – Audito ir Biudžeto ir finansų komitetai. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*13.54 val.*

**Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 8, 10, 11, 12, 13, 19, 25, 35 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1219 (*pateikimo tęsinys*)**

Valstybinio socialinio draudimo įstatymas. Pirmas klausia J. Baublys.

**J. BAUBLYS** (*LSF*). Gerbiamasis ministre, jūs minėjote, kad ketinate nustatyti socialinių įmokų grindis, t. y. kad socialinės įmokos turėtų būti mokamos ne mažesnės negu minimalus darbo užmokestis. Tačiau, kaip žinote, yra daug sezoninių darbų, kai darbdaviai negali aprūpinti visus metus darbuotojų darbu ir negali mokėti viso atlyginimo, bet norėdami išlaikyti darbuotojus, kad sulauktų kito sezono, galėtų įdarbinti, jie tiesiog truputį moka ir taip sulaukia kito sezono. Ar nebus taip, kad bus priversti atleisti tuos darbuotojus ir tiesiog jie eis į darbo biržą? Ačiū.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Iš tiesų „Sodros“ ir ligos bei motinystės grindimis yra sprendžiama draudimo problema. Tikrai dabar, kai gauname duomenis, kiek žmonių neturi būtinojo stažo, kuris yra reikalingas gauti visą pensiją, yra didžiuliai skaičiai ir šitas sprendimas yra tik dirbančiojo naudai. Turime 160 tūkst. žmonių, kurie uždirba mažiau negu minimalų darbo užmokestį, yra didžiulė rizika, kad tiek žmonių senatvėje skurs. Nustatydami įmokų lubas ar mėnesiui, ar metams, rūpinamės, kad tiems žmonėms, kurie gauna mažiau, būtų užtikrinamas visas stažas ir visa „Sodros“ pensija. Tokiu būdu siekiame, kad kuo daugiau dalyvių dalyvautų… visu senatvės pensijos stažu.

Ligos ir motinystės atveju – lygiai taip pat. Tam, kad galėtų motinos, kurios uždirba 10, 20 ar daugiau eurų, gauti minimalią išmoką, reikia, kad jos būtų draudžiamos nuo minimalaus atlygio. Todėl būtų tokia norma. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Taip, ačiū. Kitas klausia A. Sysas. Tačiau, matau, jis užsiėmęs ir nenori klausti. Klausia V. Čmilytė-Nielsen.

**V. ČMILYTĖ-NIELSEN** (*LSF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tiesų mano klausimas labai panašus į ką tik klausiusio kolegos, nes suprantant jūsų deklaruojamus tikslus vis dėlto ar buvo įvertinta tai, kokį efektą tai turės, tarkime, mažų įmonių darbuotojams, kurie dirba puse etato ar galbūt netgi ketvirčiu etato, ne dėl to, kad slepia pajamas, ne dėl to, kad vokeliuose gauna jas, o dėl to, kad negali arba nenori dirbti visu etatu? Ir ar neatsitiks taip, kad mažos įmonės bus priverstos tiesiog atleisti tokius darbuotojus ir jie neteks vienintelio pajamų šaltinio?

**L. KUKURAITIS.** Dėkojame už klausimą. Taip, iš tiesų buvo vertintos įvairios situacijos. Yra skaičiuojama, kad tame dideliame skaičiuje yra ir žmonių, kurie gauna šešėlines pajamas. Vadinasi, įvedus grindis panaikinami motyvai mokėti į vokelį, jeigu atsiranda mokesčiai. Tuo mes siekiame, kad žmogus būtų apsaugotas nuo ne įmokų, kurios turėtų būti už jį padaromos, ir dėl to paskui atidedamas jo skurdas į senatvę. Yra kelios išlygos, t. y. neapmokestinami šiomis grindimis pensininkai, jauni žmonės, taip pat ir tie, kurie dirba kitame darbe. Žiūrėsime, kaip tos išlygos, kokią tai daro įtaką dalyvavimui darbo rinkoje, kiek žmonių yra atleidžiama ir taip toliau, tada darysime sprendimus. Kol kas yra toks siūlymas, pradedame veikti, darome monitoringą, kaip iš tiesų veikia, ir tada darysime kitus sprendimus, pokyčius. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Matulas.

**A. MATULAS** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, atsiprašau, kad buvau išėjęs prieš tai jūsų pristatomu klausimu, išklausiau interesantės, todėl dabar norėčiau paklausti. Žiūrėkite, „Sodra“ ima tam tikrą mokestį už sveikatos draudimo lėšų surinkimą. Tuo tarpu medikai atlieka labai daug neįgalumo, nedarbingumo nustatymo funkcijų – gydytojų konsultacinės komisijos, ir tai daro nemokamai ir, be abejo, kad paima laiką nuo pacientų. Ilgėja eilės. Sveikatos reikalų komitete ne kartą kėlėme tą klausimą ir mums buvo pasakyta, kad vyksta derybos. Tai ar vyksta tos derybos ir kodėl šių metų biudžete vis dėlto nenumatytos lėšos arba būtų bent jau pasirinktas nulinis variantas – jokių mes jums mokesčių nemokame ir iš jūsų galbūt nereikalaujame kurį laiką, nes, kaip sakiau, medikai dirba darbą, kuri turi atlikti „Sodra“, bent jau ap-

mokėti „Sodra“ turi, ir tai užima labai daug laiko. Tai vyksta procesas ir kodėl čia mes biudžete nematome?

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Pirmiausia tai, kad „Sodra“ ima administracinį mokestį dėl to, kad administruoja šitą fondą, ir tai yra ir Valstybės kontrolės nustatyta, kad tam tikrą procentą nuo fondo administruojamų lėšų turėtų imti „Sodra“. Turint galvoje, kad jeigu mes tų keleto milijonų, kuriuos „Sodra“ paima administravimui, jeigu mes jų nepaimsime iš Sveikatos draudimo fondo, tada bus iš kitų, iš Pensijų draudimo fondo. Taip neturėtų būti.

O dabar dėl neįgalumo nustatymo. Iš tiesų tai yra atskiras klausimas ir į jį mes turėtume ieškoti sprendimo kartu, nes neįgalumo nustatymas turėtų būti abiejų sistemų, tiek sveikatos, tiek socialinės sistemos, bendras darbas ir kiek galima geriau padarytas. Taip pat ir finansavimas šitai funkcijai atlikti. (*Balsai salėje*) Vyksta derybos, vyksta procesas, kol kas sutarimo dar neturime.

**PIRMININKAS.** Dėl motyvų niekas neužsirašė, gal galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Pritarta. Komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomo nėra. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.00 val.*

**Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 2, 4, 5, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1220 (*pateikimo tęsinys*)**

Toliau kiti klausia dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto projekto Nr. XIIIP-1220. Nėra užsirašiusių. Motyvai? Taip pat nėra. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. Komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Audito komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.00 val.*

**Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2512 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1221 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas klausiantysis dėl projekto Nr. XIIIP-1221 – A. Sysas. Klauskite.

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros? Taip? Labai atsiprašau, buvau išėjęs.

**PIRMININKAS.** Dėl pensijų įstatymo.

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Dėl pensijų.

**PIRMININKAS.** Projektas Nr. XIIIP-1221.

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Atsiprašau, tuojau. Minutėlę. Aš čia neturiu klausimo.

**L. KUKURAITIS.** Ten yra techniniai pakeitimai.

**PIRMININKAS.** Neklausia. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gal galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Kadangi pagrindinis darbotvarkės laikas baigėsi, aš siūlau bendru sutarimu pratęsti dėl visų klausimų, susijusių su socialinėmis reikmėmis. Galime pratęsti? Dėkoju.

Kitas projektas yra… Atsiprašau, dar komiteto nepaskelbiau. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.01 val.*

**Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 35 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-1222 (*pateikimo tęsinys*)**

Kitas yra Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo projektas. Klausia M. Navickienė. Nėra. Motyvai dėl viso. Niekas neužsirašė? Niekas. Ar galime bendru sutarimu? Ačiū.

Pritarta. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomo nėra. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.01 val.*

**Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 3, 13, 15, 19, 20, 27, 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1223 (*pateikimo tęsinys*)**

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas. Klausti niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Ar galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

*14.03 val.*

**Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2472 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1224 (*pateikimo tęsinys*)**

Toliau – Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas. Klausti taip pat niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.03 val.*

**Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 2, 3, 7, 11, 12 ir 13 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1225 (*pateikimo tęsinys*)**

Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo projektas. Klausti nori A. Sysas. Prašom.

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Gerbiamasis ministre, gal galėtumėte paaiškinti, nes tai buvo ir prieš tai įstatyme, aš nepasižymėjau. Bet anksčiau skaičiuodami išmokas mes naudojome draudžiamąsias pajamas. Dabar jūs keičiate į „vidutinį šalies darbo užmokestį“. Iš esmės skiriasi ir stipriai skiriasi dydžiai. Kaip tai veiks išmokas ir subalansavimą? Jeigu būtų taikoma vienas su vienu, tai visos išmokos turėtų ženkliai išaugti.

**L. KUKURAITIS.** Tai yra 65 % nuo vidutinio šalies darbo užmokesčio dydžio ir tokiu būdu mes priartiname prie to, kuris dabar egzistuoja. Tik tiek, kadangi vidutinis darbo užmokestis auga, tos išmokos augs kartu su darbo užmokesčiu.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Daugiau klausti niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Gal galime bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.04 val.*

**Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1226 (*pateikimo tęsinys*)**

Toliau – Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo projektas. Klausti niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Gal galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū. Pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.04 val.*

**Socialinės apsaugos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo Nr. X-1710 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1242 (*pateikimas*)**

Kitas darbotvarkės klausimas – Socialinės apsaugos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo Nr. X-1710 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1242. Prašau, ministre, pristatyti.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, siekiant tobulinti skurdo ir socialinės atskirties mažinimo priemones ir įgyvendinti Vyriausybės programos įgyvendinimo plano nuostatas, parengtu įstatymo projektu siūloma įtvirtinti naują socialinės apsaugos išmokos atskaitos rodiklį, t. y. minimalių vartojimo poreikių dydį, toliau būtų MVPD. Antra, nustatyti MVPD apskaičiavimo tvarką ir socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklius, atitinkama procentine dalimi susieti MVPD, kad nuo rodiklių dydžių priklausanti teikiama parama atitinkamai didėtų, priklausomai nuo didėjančios metinės infliacijos, maisto ir ne maisto prekių bei paslaugų kainų.

Minimalių vartojimo poreikių dydis – tai rodiklis, nurodantis asmens išlaidų sumą eurais, kuri reikalinga minimaliems asmens maisto ir ne maisto prekių ir paslaugų poreikiams patenkinti per mėnesį. Taikomas bazinės socialinės išmokos, šalpos pensijų bazės, tikslinių kompensacijų bazės ir valstybės remiamų pajamų dydžiams nustatyti.

2017 metais apskaičiuotas MVPD yra 238 eurai. Įstatymo projekte numatyta, jog MVPD ateinantiems kalendoriniams metams euro tikslumu kas metus apskaičiuojamas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir iki gruodžio 31 dienos tvirtinamas socialinės apsaugos ir darbo ministro.

Įstatymu taip pat siūloma, kad nuo 2019 metų sausio 1 dienos bazinė socialinė išmoka sudarytų ne mažiau arba lygu 16 % MVPD. Šiuo metu tai atitinka dabartinį 38 eurų dydį. Šalpos pensijų bazė sudarytų ne mažiau arba lygu 54 % MVPD. Tai atitinka nuo 2018 metų numatytą didinti iki 130 eurų šalpos pensijų bazės dydį. Dabar šis dydis yra 112 eurų. Tikslinių kompensacijų bazė sudarytų ne mažiau arba lygu 47 % MVPD, šiuo metu tai yra 112 eurų. Valstybės remiamos pajamos sudarytų ne mažiau arba lygu 50 % MVPD. Nuo 2018 metų tai būtų 122 eurai, dabar yra 102 eurai.

Išvardinti rodikliai su MVPD siejami atitinkama, ne mažesne procentine dalimi, kuri apskaičiuota pagal šiuo metu galiojančius jų dydžius, išskyrus šalpos pensijos bazės dydį, kurio procentas apskaičiuotas pagal jo planuojamą padidinti dydį iki 130 eurų, ir valstybės remiamų pajamų dydį, kurio procentas apskaičiuotas pagal jo padidintą dydį iki 122 eurų nuo sausio 1 dienos.

Įstatymo projekto įsigaliojimas numatytas 2018 m. sausio 1 d. Įstatymo nuostatos, įtvirtinančios socialinės apsaugos išmokų atskaitos rodiklių susiejimą su MVPD, įsigaliojimas numatytas 2019 m. sausio 1 d.

Lėšos, priėmus įstatymo projektą. Preliminariais skaičiavimais, papildomai iš valstybės biudžeto reikės 2018 metais 17,8 mln. eurų šalpos pensijų bazės dydžio pagrindu apskaičiuotoms šalpos išmokoms. 2019–2020 metais papildomai kas metus reikės po 1,67 mln. eurų tikslinių kompensacijų bazės dydžio pagrindu apskaičiuotoms slaugos ir priežiūros tikslinėms kompensacijoms.

Toks įstatymo projektas. Siūloma pritarti.

**PIRMININKAS.** Dėkoju. Pirmoji klausia M. Navickienė, tačiau jos nematau. R. J. Dagys.

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Gerbiamasis ministre, nuo visų šitų koeficientų priklauso pašalpos dydis, bet būsimus koeficientus galima apskaičiuoti dviem būdais. Vienas – siekiant konkrečių tikslų, ką mes norime pasiekti, kokio efektyvumo tos pašalpos turėtų būti. O kitas – tai yra tiesiog žinant, kiek pinigų tau davė Finansų ministerija, tuos koeficientus priartinti prie to, ką tu turi.

Tai aš norėčiau paklausti, kuriuo variantu čia jie apskaičiuoti, pirmuoju ar antruoju? Jeigu vis dėlto pirmuoju, kad jūs atskleistumėte konkrečiai, kokių tikslų siekiate tokiais koeficientais? Kas pasikeis? Paramos dydis, kokioms grupėms? Kuo remdamiesi jūs skaičiavote dydžius?

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Aš gal pradėčiau nuo to antro būdo. Iš tiesų tiek dėl VRP didinimo, tiek dėl šalpos pensijų bazės didinimo yra suderėta su Finansų ministerija. To labai reikia, nes, kaip žinote, nuo krizės laikotarpio jokios bazinės išmokos, pagal kurias skaičiuojama, jokie dydžiai nebuvo didinami, tai yra irgi pirmas kartas, kai mes tai darome. Indeksuojant vienas pagrindinių tikslų yra tai, kad socialinės išmokos ir gavėjų skaičius atitinkamai augtų su augančia ekonomika ir su augančia infliacija, t. y. užbėgti už akių tam, kas nutiko per šiuos beveik dešimt metų, kai iš esmės socialinės išmokos nebuvo keliamos. Tiesiog kad kasmet būtų indeksuojama pagal tą minimalaus vartojimo poreikio dydį. Tai šitas pagrindinis principas.

Dabar pats procentas gali kisti. Mes planuojame, žiūrėdami į ekonomines galimybes ir t. t., matydami ir svarstydami, kaip paskatinti tuos, kurie gauna išmokas, kad jie galėtų aktyviau dalyvauti darbo rinkoje ir t. t., taip pat kaip užkardyti labiausiai skurdinančias situacijas, koreguoti ir procentus. Tai yra įmanoma, tačiau yra labai svarbu, kad tai būtų nuolat indeksuojama ir augtų kasmet.

**PIRMININKAS.** Toliau klausia A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis ministre, sveikinu, kad yra tam tikras didinimas, bet elementariai, jei mes taip atsukame laikroduką dešimt metų atgal ir pažiūrime, kaip per tą laikotarpį didėjo minimalus mėnesinis atlyginimas ir kaip didėja vienintelės pajamos daugelio žmonių, kurie kaip tik gyvena skurde ir didelėje atskirtyje, tai, aišku, minimalus mėnesinis atlyginimas didėjo kur kas sparčiau, greičiau ir proporcingai plius, minus, o šie dydžiai buvo įšaldyti. Dabar tas pakilimas gerokai atsilieka pagal proporcijas lyginant su minimalia mėnesine alga. Suprantu, kur čia bėdos, bet mano klausimas būtų: jūs paminėjote 16, 47, 47, 43, čia yra procentiniai dydžiai nuo dabartinių dydžių, ar mes nepasiklysime tarp šitų dydžių…

**PIRMININKAS.** Klauskite!

**A. SYSAS** (*LSDDF*). …spręsdami klausimus?

**L. KUKURAITIS.** Taip, tokius dydžius yra siūloma nustatyti. Jeigu jie įsigalios nuo 2019 m. sausio 1 d., tai jau 2019 metais pakils visi dydžiai, tarp jų ir BSI dydis, nuo kurio priklauso būtent išmokos dydis atitinkamai. Kiek galėjome, tas padidinimas buvo būtent valstybės remiamų pajamų dydžio ir šalpos pensijų bazės, tačiau… Nežinau, padarėme tai, ką galėjome iš biudžeto. Ypač, jei mes dar šalia tų išmokų, kurias esame numatę, šalia šitų pašalpų, kurias esame numatę, papildomai dar įvedame ir dalį neapmokestinamųjų darbo užmokesčio pajamų, tai reiškia, kad žmonės galės labiau remtis šitomis išmokomis net dirbdami. Tai šalia mes darome dar kitą papildomą veiksmą, kad žmonės, kurie dirba, uždirba, galėtų gauti socialines išmokas, jeigu tos pajamos iš darbo yra labai mažos. Tokiu atveju tų dalyvių būtų daugiau ir ta pagalba pasiektų tuos, kurie dirba.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Daugiau klausiančiųjų nėra. Motyvai dėl viso. Užsirašė R. J. Dagys, bet gal galima nepasisakyti ir gal galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū. (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Gerai, balsuojame.

Ačiū. Balsavo 51 Seimo narys: visi 51 balsavo už, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.14 val.*

**Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2018 metais, įstatymo projektas Nr. XIIIP-1243 (*pateikimas*)**

Kitas klausimas – projektas Nr. XIIIP-1243. Klausia… Prašom pristatyti dar prieš tai.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, teikiame Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2018 metais, įstatymo projektą. Įstatymo projektu siūloma 2018 metams patvirtinti 132 eurų pareiginės algos bazinį dydį, kuris bus taikomas apskaičiuojant valstybės politikų, bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareigines algas, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjų atlyginimus ir karių tarnybinius atlyginimus bei kitas teisės aktuose nustatytas išmokas. Siekiant išsaugoti finansinį stabilumą, atsižvelgta į Lietuvos stabilumo 2017 metų programos, kuriai pritarta Vyriausybės šių metų balandžio 26 dieną nutarimu, nuostatas, kad valstybės biudžeto išlaidos 2018 metams nedidės ir bus tokios pat, kaip 2017 metais. Atsižvelgiant į jau priimtus valstybės ilgalaikius įsipareigojimus didinti finansavimą krašto apsaugai, vykdyti struktūrinę socialinės srities reformą, socialinį modelį, mažinti socialinę atskirtį bei tai, kad pareiginės algos bazinį dydį padidinus vienu euru iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto prireiktų daugiau kaip 21 mln. eurų, pareiginės algos bazinį dydį siūloma didinti 1,5 euro.

Valstybės politikų, bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžeto įstaigų darbuotojų, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjų darbo užmokestis ir kitos teisės aktuose nustatytos išmokos 180 tūkst. darbuotojų padidės 1,12 %. Tam iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto reikės apie 32 mln. eurų. Tai pirmas kartas, jei būtų pritarta, kai pareiginės algos bazinis dydis didinamas nuo krizinio laikotarpio. Jeigu nebūtų priimtas įstatymas dėl pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo, įstatymai nenumato galimybės taikyti 2017 metams nustatytą pareiginės algos bazinį dydį. Dėkoju.

**PIRMININKAS.** Iš visų užsirašiusių matau A. Sysą.

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Gerbiamas ministre, suprantu jūsų sunkią ir nedėkingą padėtį – stovėti toje tribūnoje, nes mes apie tai diskutavome su finansų ministru. Kaip jūs manote, kiek ministeriją jums vadovaujant paliko kompetentingų valstybės tarnautojų dėl darbo užmokesčio?

**L. KUKURAITIS.** Mūsų ministeriją…

**A. SYSAS** (*LSDDF*). Taip.

**L. KUKURAITIS.** …dėl darbo užmokesčio? Tikrai būtų sunku vertinti motyvus, dėl ko darbuotojai palieka. Tiesa, tas procentas nėra didelis. Žinau, kad žmonės labai nerimauja dėl mūsų siūlomos ir vykdomos ministerijos vidaus pertvarkos, tai gali daryti didesnę įtaką siekiui palikti ministeriją, dėl tos nežinomybės, dėl įtampos. Mes tam norime užbėgti už akių, kiek galima, tariamės, kalbamės. Dėl to negalėčiau pasakyti, kiek paliko žmonių dėl šitos jūsų minėtos priežasties.

**PIRMININKAS.** Ar R. Budbergytė nori paklausti? Matau, kad nori, skuba. Per šoninį mikrofoną prašom.

**R. BUDBERGYTĖ** (*LSDDF*). Taip, aš norėčiau, gerbiamas ministre, jūsų paklausti. Ko yra siekiama tokiu mažu bazinio dydžio pakeitimu, nes, sakykime, žiūrint į finansų ministro kompetencijos sritį, yra suprantama, kad lyg ir skaičiuojama, kiek nedaug neteks biudžetas padidinus tą bazinį dydį? Tačiau aš jūsų, kaip socialinės apsaugos ir darbo ministro, norėčiau paklausti. Ar tikrai galite patvirtinti, kad padidės perkamoji galia, kai mūsų darbo užmokesčio vidurkis yra tikrai du kartus mažesnis, negu Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos šalių valstybės tarnyboje ir viešajame sektoriuje dirbančių žmonių?

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Jūs turbūt gal net geriau už mane suskaičiuojate, kiek padidėja, kiek padidėtų perkamoji galia padidinus 1,5 euro. Tačiau nedaryti nieko negalima, labai aiškiai sako ir valstybės tarnautojai, ir biudžetininkai, kad turime kelti bazinį dydį, turbūt yra visų bendras noras sugrįžti į prieškrizinį laikotarpį. Žinau, kad tokių siūlymų yra ir Seime pateikta, tačiau šiuo metu yra investicija, kad skurdo situaciją kuo labiau sumažintume, nes, kiek matome, skurdas kasmet auga. Skiriama tiek. Taip pat yra numatyta daugelis būdų, kaip būtų galima didinti darbuotojams užmokestį ir tai yra daroma Biudžetinių darbuotojų darbo užmokesčio įstatyme, yra numatytos šakutės ir paliekama vadovams galimybė spręsti, kiek darbuotojas turėtų gauti darbo užmokesčio. Tikrai yra palikta laisvė. Taip pat kiek galima daug daroma reformų siekiant optimizuoti ir tokiu būdu padidinti darbuotojams darbo užmokestį. Bet aš taip pat pritariu jums ir sutinku, kad bazinis dydis turi būti didinamas kiek įmanoma.

**PIRMININKAS.** Klausia R. J. Dagys.

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, tikrai tie skaičiai, kurių reikia išspręsti problemas, nėra labai dideli, palyginti su kitomis problemomis. Manau, mes turėtume sutelkti pastangas bent kokiam nors tikslui išsikelti. Jeigu mes ir negalime šiuo metu kompensuoti to, kas per dešimt metų nebuvo indeksuota, bet gal bent išsikelkime ambiciją, kad mūsų dabartinėje situacijoje valstybinio sektoriaus atlyginimai kistų taip pat kaip privataus sektoriaus atlyginimai. Dabar jūs planuojate beveik trigubai mažesnį kilimo greitį. Jau dabar mes negauname, net valstybės reformos įstatymų negauname, nes nėra kam rengti. Ponios M. Dargužaitės parengti projektai tiesiog neišlaiko jokios kritikos, tiesiog nėra kam padaryti. Tai gal mes bent šitą galėtume išspręsti, nekeliant ambicijos kompensuoti, kas prieš dešimt metų prarasta. Valstybinės sistemos nukraujavimas lemia mūsų darbo kokybę ir tai kainuos dar brangiau, kur kas brangiau. Ir dabar jau kainuoja.

**L. KUKURAITIS.** Todėl šalia šitų daromų veiksmų reikalingi ir veiksmai kiek galima sudaryti geresnes darbo sąlygas optimizuojant ir efektyvinant valstybės tarnybos, taip pat ir biudžetinio sektoriaus darbą.

**PIRMININKAS.** Klausia I. Degutienė.

**I. DEGUTIENĖ** (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, aš norėčiau šiek tiek pratęsti, ką sakė R. J. Dagys. Iš tikrųjų turbūt mes valstybės tarnybos atlyginimais ženkliai atsiliekame nuo privataus sektoriaus ir nuo to kenčia visa valstybės tarnyba pagal darbo kokybę. Žmonės iš valstybės tarnybos bėga į privatų sektorių negalėdami išgyventi iš tokio atlyginimo.

Bet aš noriu paklausti kitko. Ne per seniausiai, kiek pamenu, A. Sysas, tik neatsimenu, ar su gerbiamu A. Palioniu, siūlė irgi indeksavimą ir dydį padidinti iki 142 eurų, bazinį dydį. Ir tuomet, pažiūrėjau stenogramas, visa valdančioji dauguma pritarė šitam dydžiui. Tai gal jūs man galite pasakyti, kada jūs buvote objektyvus: ar tada, kai balsavome už 142 (ir mes tada balsavome taip pat), ar dabar, kai 132, ir aš žiūrėsiu, kaip balsuos valdančiosios daugumos atstovai. Tuo labiau kad biudžetas yra perteklinis. Tai ar nereikėjo ir ministerijai teikti 142 eurų bazinį dydį?

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Kaip žinote, 142 eurų bazinis dydis papildomai reikalautų 252 mln. eurų. Dabartinėje situacijoje šiame biudžete, kadangi esame įpareigoti laikytis fiskalinės drausmės, tai būtų neįtikėtina, nepakeliama biudžetui našta arba turėtume atsisakyti tų prioritetų, kurie yra iškelti tiek skurdo mažinimo, tiek valstybės saugumo klausimais. (*Balsai salėje*)

**PIRMININKAS.** Klausia E. Pupinis.

**E. PUPINIS** (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, jau buvo kalbėta čia, kad iš valstybės tarnybos traukiasi žmonės. Jie po tokio didinimo iš viso netikės perspektyva. Nemanote, kad galbūt iš valdančiųjų turėtų išplaukti koks nors susitarimas, pažadai su visų partijų parašais, kad iš tikrųjų per kelerius metus bus padidinta, nes tas pasitraukimas gali tik paspartėti po tokio didinimo. Jis tikrai nesulaikys, nes nėra esminis, o žmonės reikalingi ir valstybės tarnyboje. Ačiū.

**L. KUKURAITIS.** Turint galvoje, kad šitas dydis nebuvo didinamas nuo krizės laikotarpio, praėjusiais, užpraeitais ir tolesniais metais, greičiausiai tie valstybės tarnautojai jau tada traukėsi iš valstybės tarnybos. Dabar yra didinama, tačiau kartu ir siūlomos, kiek aš žinau, įvairios rimtos pertvarkos tam, kad darbas būtų kiek galima daugiau produktyvesnis, efektyvesnis, ir tokiu būdu iš darbo užmokesčio fondo, kurį mes turime skirtą valstybės tarnybai ir biudžetiniam sektoriui, galima skirti papildomai lėšų kiekvienam darbuotojui. Turime kartu ir kelti, bet taip pat turime ir padaryti namų darbus valstybės tarnybos konkrečiose įstaigose, taip pat ir biudžetiniame sektoriuje.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Daugiau klausiančių nėra. Motyvai už – T. Tomilinas.

**T. TOMILINAS** (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, aš tik papildysiu ministro atsakymą į gerbiamo E. Pupinio klausimą. Tai toks susitarimas yra pasiektas, jis yra pasirašytas pirmadienį, kuriame juodu ant balto parašyta, kad darbo užmokestis gali būti didinamas iš dabartinio fondo. Aš taip pat nuo savęs pridėčiau, kad iš tikrųjų pradžioje turi būti reformos, o paskui užmokesčio didinimas, bet patys darbuotojai turėtų tame aktyviai dalyvauti per savo kolektyvinius darinius, per profesines sąjungas, kas yra, vyksta, pavyzdžiui, mokytojų atveju. Tačiau kitiems reikia pasistengti ir burtis, o ne vien tik individualiai rašyti į Seimą laiškus.

**PIRMININKAS.** Nuomonė prieš – A. Anušauskas, tačiau jo nėra. J. Razma. Taip pat nėra. R. J. Dagys.

**R. J. DAGYS** (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aišku, kokį nors pajudėjimą gal ir būtų galima laikyti pozityviu, bet jis faktiškai nieko nesprendžia. Kokius mes tikslus pasieksime? Nes šių metų realaus pabrangimo ir infliacijos nekompensuojame. Vadinasi, santykinai valstybės sektoriaus atlyginimai mažės. Motyvacija dirbti šiose įstaigose tikrai bus dar mažesnė.

Kitas dalykas. Jau dabar mes turime sistemą, kad svarstydami perteklinį biudžetą negalime išspręsti elementarios problemos. Mūsų valstybėje dirbančių žmonių dalis yra socialiai remtini ir finansuojami kitomis programomis. Apie ką mes čia šnekame, apie kokį fondą, gerbiamas Tomilinai, jūs kalbate? Čia yra realybė. Visų problemų neišspręsime, bet bent išsikelkime sau normalų iššūkį šiame biudžete, kad bent neatsiliktų, nenuvertėtų, dabartinės pensijos nenuvertėtų, lyginant su infliacija, šiais metais. Kompensavimą palikime toliau, bet tą tai galime padaryti, tai tikrai ne superekstra kokios išlaidos. Bent jau tą padarykime. Bet dabar ir tos ambicijos nėra. Na, tai kas, dabar vidutines pajamas gaunančiam žmogui padidės šešiais eurais atlyginimas? Apie ką jūs čia šnekate? Čia vidurkį gaunantis valstybės… Ką jis tau pasakys? Čia net ir nedidinti, nenervinti žmonių su tokiu padidinimu. Arba mes sprendžiame kokį nors tikslą, gal ne patį didžiausią, arba ne. Sveikiname, kad mėginama kaip nors spręsti, bet tikrai nepakankamai. Čia jau mūsų Seimo bus pareiga tuos klausimus išspręsti. Tikrai dabar tokiam siūlymui būtų kaip ir nelabai smagu pritarti.

**PIRMININKAS.** Gerai. Kolegos, nuomonės išsiskyrė. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 46, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.29 val.*

**Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 1, 4, 8, 10, 17, 20, 23 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1244 (*pateikimas*)**

Kitas klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo projektas Nr. XIIIP-1244.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, įstatymo projektas parengtas įgyvendinant Vyriausybės programos įsipareigojimą, kad socialinėms reikmėms valstybės savivaldybėms skirtos, tačiau neišleistos lėšos, gerbiant savivaldos

savarankiškumą, pirmiausia turi būti panaudotos tik kitoms gimininGoms socialinėms reikmėms, ir, vykdant Vyriausybės programos įgyvendinimo plano priemonę, numatant užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio sukūrimą ir įgyvendinimą.

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas nepasiturintiems gyventojams gauti piniginę socialinę paramą, užtikrinti šios paramos adekvatumą, didinti darbingo amžiaus darbingų asmenų motyvaciją integruotis į darbo rinką, įstatymo projektu siūloma, pirma, įtvirtinti imperatyvią normą dėl piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti nepanaudotų savivaldybių biudžetų lėšų panaudojimo ir nustatyti konkrečias socialinės apsaugos sritis, kurioms turėtų būti naudojamos minėtai paramai nepanaudotos lėšos. Tai socialinės reabilitacijos ir integracijos priemonėms socialinės rizikos veiksnius patiriantiems asmenims, šeimoms įgyvendinti; taip pat šeimoje ir bendruomenėje teikiamai pagalbai vaikams, neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms plėtoti; finansinei paramai, skurdui ir socialinei atskirčiai mažinti; smurto, savižudybių, priklausomybių, prekybos žmonėmis prevencijai; neįgaliųjų socialinei integracijai; bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų plėtrai, jų vykdomoms socialinėms programoms įgyvendinti; užimtumo didinimo programoms įgyvendinti; savivaldybės ir socialinio būsto fondo plėtrai, rekonstrukcijai, remontui; socialinių paslaugų priemonėms finansuoti, jų infrastruktūrai modernizuoti ir plėtoti; socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo sąlygoms gerinti. Taip pat įstatymo projektu siūloma išmokos vaikui neįskaityti į šeimos gaunamas pajamas.

Šiuo įstatymo projektu siūloma nustatyti toleruotiną pajamų lygį – į šeimos (asmens) gaunamas pajamas neįskaityti dalies uždirbamų darbo užmokesčio pajamų: 15 % neįskaityti bendrai gyvenantiems asmenims, neauginantiems vaikų (įvaikių), arba vienam gyvenančiam asmeniui; 20 % – bendrai gyvenantiems asmenims, auginantiems vieną ar du vaikus (įvaikius); 25 % – bendrai gyvenantiems asmenims, auginantiems tris ar daugiau vaikų (įvaikių); 30 % – asmenims, vieniems auginantiems vieną ar du vaikus (įvaikius), ir 35 % – asmenims, vieniems auginantiems tris ar daugiau vaikų (įvaikių).

Taip pat šiuo įstatymo projektu siūloma nustatyti pajamų ribą (lubas), kuri būtų neįskaitoma į nenuolatinio vienkartinio pobūdžio šeimos asmens gaunamas pajamas. Į šeimos (asmens) gaunamas pajamas įskaityti tik tą lėšų dalį, kuri viršija vieną valstybės remiamų pajamų dydį.

Taip pat įstatymo projektu siūloma atsisakyti nuostatos, kad asmens teisė į piniginę socialinę paramą yra susieta su gyvenamosios vietos deklaravimo reikalavimu, ir nustatyti, kad asmenys, nedeklaravę gyvenamosios vietos ir neįtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, dėl paramos turi kreiptis į savivaldybės, kurios teritorijoje faktiškai gyvena, administraciją.

Taip pat šiuo įstatymo projektu siūloma papildyti socialinės paramos, skiriamos kitais įstatyme nenustatytais atvejais, rūšių sąrašą naujomis formomis, numatant teisinį pagrindą skirti ne tik vienkartinę pašalpą, bet ir tikslinę, periodinę bei sąlyginę pašalpą.

Įstatymo projekte siūlomu toleruotinų pajamų lygio nustatymu, neįskaitant dalies uždirbtų pajamų į šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamas, siekiama motyvuoti darbingo amžiaus darbingus paramos gavėjus aktyviai integruotis į darbo rinką ir savo pastangomis gauti didesnes darbines pajamas, o joms padidėjus išvengti staigaus gaunamos paramos dydžio sumažėjimo, atskirais atvejais teisės į piniginę socialinę paramą praradimo.

Preliminariais skaičiavimais, įstatymo projekte siūlomoms nuostatoms, išmokoms vaikui, neįskaitymui į šeimos gaunamas pajamas ir toleruotino pajamų lygio nustatymui, neįskaitant dalies uždirbtų pajamų, įgyvendinti papildomai reikėtų apie 35 mln. eurų.

Atsižvelgiant į tai, kad 2017 metais numatoma nepanaudoti apie 134 mln. eurų piniginei socialinei paramai finansuoti skirtų lėšų, įstatymo projekte siūlomoms nuostatoms įgyvendinti papildomų lėšų iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybių biudžetų nereikės. Prašom pritarti projektui.

**PIRMININKAS.** Klausia A. Sysas.

**A. SYSAS** (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, sveikinant, kad tiksliname nepanaudotų lėšų panaudojimą, mano klausimas, kodėl norime skriausti socialinius darbuotojus, kurie ir padaro tą ekonomiją? Nes jūs įrašėte 9 punktu tiktai darbo sąlygų gerinimą. Tai nupirksite dviratį, gal nupirksite mašiną. Bet kodėl atsisakoma sumokėti, padidinti darbo užmokestį arba už kenksmingumą kai kuriais atvejais, ką darė kai kurie rajonai, arba premijuoti už tai, kad puikiai susitvarkė su tuo darbu ir tikrai sutaupė daug būtent jų dėka? Kodėl apsiribojat tiktai darbo sąlygų gerinimu?

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju už klausimą. Darbo sąlygoms gerinti… Kaip aš suprantu, tai yra irgi galimybė darbo užmokesčiui didinti, bet, svarstydami komitete, mes galėsime tai… Jeigu tai neįtraukta, tai patikslinsiu.

**PIRMININKAS.** Klausia E. Pupinis.

**E. PUPINIS** (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, dažnai kaimiškuose rajonuose pagrindinė problema gauti paramą būdavo tie 3 hektarai žemės. Kadangi dabar jūs padidinate iki 3, iš tikrųjų daug kam problemos gali nespręsti, nes vienas… iš esmės po vieną mažai kas ir turėdavo. Daugiausiai būdavo kuriant ūkius suteikiama galimybė naudotis ir gauti 3 hektarų plotą. Ar nemanote, kad šiek tiek galėtų būti didesnė, nes vėlgi 3 hektarų turėjimas nereiškia, kad geras gyvenimas, jeigu iš tikrųjų tu nei ūkininkas, nei ką? Ačiū.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju. Šiuo atveju šiame įstatymo projekte mes, kaip suprantu, nekeičiame nuostatos. Jeigu reikia keisti, tada reikėtų svarstymo metu teikti pasiūlymus ir tada svarstyti komitete.

**PIRMININKAS.** Daugiau klausiančių nėra. Motyvai dėl viso. Kaip matau, užsirašęs R. J. Dagys už, tačiau atsisako kalbėti. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.37 val.*

**Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1245 (*pateikimas*)**

Kitas klausimas, projektas Nr. XIIIP-1245.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šis įstatymo projektas parengtas įgyvendinant Vyriausybės programos ir jos įgyvendinimo plano priemonę, numatančią išmokos vaikui visiems… arba, taip sakant, vaikų pinigų visiems šeimoje auginamiems, globojamiems vaikams sistemos sukūrimą ir įteisinimą. Siekiant remti vaikus auginančias šeimas bei mažinti vaikų skurdą ir pajamų nelygybę, įstatymo pakeitimais siūloma įteisinti išmokas vaikui, vaiko pinigų mokėjimą visiems vaikams – 30 eurų visiems vaikams nuo gimimo iki 18 metų ir vyresniems, jei mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 21 metai, kaip universalią išmoką.

Taip pat papildomai išmoką vaikui nuo gimimo dienos iki dvejų metų – 28,5 euro; nuo 2 iki 18 metų ir vyresniems, jei mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, bet ne ilgiau, iki jiems sueis 21 metai, – 15,2 euro skirti šeimoms, auginančioms ir (ar) globojančioms vieną ar du vaikus, jeigu šeimos pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės negu 153 eurai; šeimoms, auginančioms ir (ar) globojančioms tris ar daugiau vaikų, nevertinant šeimos gaunamų pajamų.

Išmoką vaikui papildomai gautų 400 tūkst. vaikų. Iš viso – 530,8 tūkst. vaikų. Minėtai nuostatai įgyvendinti 2018 metų biudžete papildomai turi būti skirta 195 mln. eurų.

Daugelyje Europos Sąjungos valstybių narių išmoka vaikui, šeimos išmoka yra universali, tai yra skiriama nevertinant šeimos pajamų. Taip pat Estija, Latvija išmoką vaikui skiria nevertindamos šeimos pajamų.

**PIRMININKAS.** Ačiū. Klausia R. Budbergytė.

**R. BUDBERGYTĖ** (*LSDDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau paklausti, kiek vaikų mūsų tikrai pagal pateiktą jūsų įstatymo projektą, planuojate, procentine išraiška išeis kitais metais iš socialinio skurdo atskirties ribos?

**L. KUKURAITIS.** Tokių duomenų neturime. Turėdami galvoje, kad dabar apie 30 % yra skurdo rizikos, turėdami galvoje, kad labiausiai skursta šeimos, kurios turi daugiau vaikų, o ypač jeigu yra vienas iš suaugusių, kuris augina, tas po 30 eurų už kiekvieną vaiką pridėjimas turėtų būti ženklus indėlis į biudžetą, ir mes tikimės, kad tai ženkliai prisidėtų prie skurdo mažinimo.

**PIRMININKAS.** Daugiau klausiančių nėra. Motyvai dėl viso. Užsirašė už R. J. Dagys. Atsisako kalbėti. Gal galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai. Socialinių reikalų ir darbo komitetas – kaip pagrindinis. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

*14.40 val.*

**Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 12, 13, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-1254 (*pateikimas*)**

Kitas klausimas – įstatymo projektas Nr. XIIIP-1254. Prašom pristatyti.

**L. KUKURAITIS.** Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, teikiamas Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. valstybines pensijas buvusiems prokurorams, Muitinės departamento ir Kalėjimų departamento pareigūnams skirtų Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įgaliota įstaiga. Atsižvelgiant į tai, kad nuo ateinančių metų sausio 1 d. įsigalioja nauja Valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymo redakcija, siūloma patikslinti Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 15 straipsnį nustatant, kad priedas prie pensijos mokamas tik asmenims, kurie nėra draudžiami valstybinių pensijų socialiniu draudimu pagal Socialinio draudimo įstatymą, išskyrus asmenis, kurie draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu dėl jų socialinio statuso ypatybių.

Siūloma nustatyti galimybę pareigūnų ir karių pensijos ir priedo gavėjo mirties atveju apskaičiuotas, tačiau dėl mirties negautas sumas išmokėti paveldėtojams. Atsižvelgiant į tai, kad Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatytas teisinis reguliavimas yra netikslus, tai yra ne visais atvejais pasikeitę netekto darbingumo procentai turi įtakos pensijos dydžio pasikeitimui ir pensijos skyrimas iš naujo yra tikslingas, siūloma nustatyti, kad pensija nebūtų skiriama iš naujo tais atvejais, kai nustatomi to paties intervalo netekto darbingumo procentai.

Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas padės pasiekti Seimo patvirtintuose Valstybės socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gairėse numatytą tikslą, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įgaliotos Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos mokėtų ne tik socialinio draudimo išmokas, bet ir visas valstybines pensijas, rentas, šalpos pensijas, bus suderintos teisės aktų nuostatos, užtikrintas sklandus pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo procesas.

Centralizuojant pensinio pobūdžio išmokų administravimą, visų pirma siekiama atsisakyti kai kurioms valstybinėms institucijoms nebūdingų išmokų skyrimo ir mokėjimo funkcijų, optimizuoti šiuos procesus, užtikrinti vienodą pensinio pobūdžio išmokų skyrimo ir mokėjimo praktiką.

Įgyvendinant įstatymo projektu siūlomas nuostatas, papildomų lėšų nereikės.

Dėkoju, kad išklausėte. Prašom klausti.

**PIRMININKAS.** Dėkojame ministrui. Niekas klausti neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Gal galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū. Pritariame. Siūlomi komitetai. Pagrindi-

nis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną. Dėkojame ministrui už išsamų pristatymą.

**L. KUKURAITIS.** Labai jums ačiū.

**PIRMININKAS.** Kiti klausimai. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą perkeliame į popietinę darbotvarkę.

*14.43 val.*

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos vadovo paskyrimo“ projektas Nr. XIIIP-1164(2) (*svarstymas ir priėmimas*)**

Dabar siūlome svarstyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos vadovo paskyrimo“ projektą Nr. XIIIP-1164. Pristatys mums S. Jovaiša. Prašau.

**S. JOVAIŠA** (*TS-LKDF*). Žmogaus teisių komitetas pritarė Seimo kontrolierių įstaigos vadovo gerbiamojo A. Normanto paskyrimui bendru sutarimu. Ačiū.

**PIRMININKAS.** Dėkojame. Norėčiau priminti balsų skaičiavimo grupę: V. Alekna, A. Šimas, L. Kasčiūnas, R. Sinkevičius, Č. Olševskis, R. Žemaitaitis.

Toliau pasitvirtiname standartinį mūsų balsavimo biuletenį, kuriame pažymime, tiksliau, kuriame paliekame, ką mes palaikome, išbraukiame, prieš ką esame. Bendru sutarimu galime patvirtinti? Ačiū. (*Balsai salėje*)

Dabar skelbiu slaptą balsavimą ir einame balsuoti. Balsuoti skiriame laiką iki 15 valandos. (*Balsai salėje*) Grįžtame į salę 15 val. 15 min.

*Pertrauka*

**PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ**, *LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, leiskite paskelbti, kad rytinis posėdis baigėsi. (*Gongas*)